

Брюксел, 26 юни 2025 г.
(OR. en)

10935/25

Междуетноститутитионално досие:
2025/0335 (COD)

ESPACE 51
MI 485
ENV 603
CODEC 915
EU-GNSS 12
CSCGNSS 3
CSCGMES 2
IND 234
CYBER 193
COMPET 634
HYBRID 83
PROCIV 81
IA 76

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	26 юни 2025 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2025) 335 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно безопасността, надеждността и устойчивостта на космическите дейности в Съюза

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 335 final.

Приложение: COM(2025) 335 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 25.6.2025 г.
COM(2025) 335 final

2025/0335 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно безопасността, надеждността и устойчивостта на космическите дейности в
Съюза**

{SEC(2025) 335 final} - {SWD(2025) 335 final} - {SWD(2025) 336 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Космическите дейности се разрастват бързо в световен мащаб, стимулирани от нарастващото търсене на космически данни и космически услуги, както и от намаляването на разходите за производството и изстрелването на спътници. Космическата икономика също така привлече нови участници на пазара.

С цел да се определят границите на това разширяване на космическите дейности и на все по-голямото участие на нови търговски субекти в трансгранични космически дейности 13 държави членки приеха национални законодателства в областта на космическото пространство. Това отразява ангажиментите в областта на международното право, съгласно които се изисква упражняването на надзор над космическите дейности. Произтичащото от регулаторните подходи разнообразие води до разпокъсаност на вътрешния пазар. Тази разпокъсаност вероятно ще се увеличи, тъй като все повече държави членки планират да създадат правни рамки за космическите дейности.

Различията в националните подходи за защита на безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическата инфраструктура могат да повлияят неблагоприятно върху предоставянето на космически данни и космически услуги в Съюза. Това в крайна сметка се отразява на конкурентоспособността на космическата промишленост в Съюза и на функционирането на трансграничните вериги за създаване на стойност. Общата цел на настоящата инициатива е да се подкрепят развитието и функционирането на вътрешния пазар за космическия сектор. По-специално инициативата има за цел:

- да се създаде правна рамка на Съюза за предоставяне на космически данни и космически услуги от оператори в космическия сектор от Съюза с цел насърчаване на иновациите и създаване на стабилна, предвидима и конкурентна стопанска среда;
- да се осигури проследимостта на космическите обекти и да се намали генерирането на космически отпадъци, като по този начин се повиши безопасността на космическите дейности;
- да се създаде система за оценка на риска, която е съобразена със специфичните нужди от киберсигурност на космическата инфраструктура, като по този начин се повиши надеждността на космическите дейности;
- да се създаде общ метод за изчисляване на въздействието на космическите дейности в Съюза върху околната среда, като по този начин се подобри устойчивостта на космическите дейности.

Очаква се с инициативата да се осигури правната сигурност, необходима на операторите в космическия сектор от Съюза за извършване на космически дейности, и да се насърчи конкурентоспособността на космическата промишленост, като същевременно се преодолеят рисковете, произтичащи от експоненциалния растеж на космическите дейности, и се защити дългосрочното използване на космическото пространство.

В политическите насоки за Европейската комисия за периода 2024—2029 г.⁽¹⁾, както и в доклада за бъдещето на европейската конкурентоспособност космическото пространство се определя като ключов стратегически сектор за Съюза⁽²⁾ и се отправят препоръки за създаването в краткосрочен план на обща законодателна рамка на Съюза за функциониращ вътрешен пазар в областта на космическото пространство. Комисията определи предложения законодателен акт на ЕС относно космическото пространство като ключов приоритет в две скорошни съвместни съобщения: „Подход на ЕС към управлението на движението на космическите апарати“ и „Космическа стратегия на ЕС за сигурност и отбрана“⁽³⁾. Тази законодателна инициатива е отражение на призивите на държавите членки за действия за създаване на вътрешен пазар за космически дейности чрез съгласувана и стабилна регулаторна рамка. В неотдавнашни заключения на Съвета държавите членки признаха необходимостта от избягване на разпокъсаността на вътрешния пазар за космически услуги и продукти и от повишаване на глобалната конкурентоспособност на космическата промишленост на Съюза⁽⁴⁾. Те признаха значението на действията на Съюза за осигуряване на еднакво третиране на операторите в космическия сектор и еднакви условия на конкуренция за космическата промишленост на Съюза⁽⁵⁾. Значението на създаването на правна рамка за гарантиране на дългосрочната устойчивост на космическото пространство беше признато и от националните парламенти⁽⁶⁾. Космическата промишленост, включително малките и средните предприятия (МСП), също изрази подкрепата си за една ясна и предвидима правна рамка⁽⁷⁾.

• **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

С Договора на ООН за принципите на дейността на държавите по изследване и използване на космическото пространство (OST) се урежда глобалната регулаторна рамка за космическото пространство, в която се поставя ударение върху принципа за отговорността на държавата. Съгласно него от държавите се изисква да разрешават, надзирават и носят отговорност за своите космически дейности. Липсата обаче на специфични обвързващи технически правила за изпълнение на общите задължения относно OST доведе до различни изисквания за издаване на разрешение, тъй като държавите членки са следвали различни регулаторни подходи.

(1) Политически насоки за следващата Европейска комисия 2024—2029 г., представени от Урсула фон дер Лайен на 18.7.2025 г.; https://commission.europa.eu/document/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_bg.

(2) „Бъдещето на европейската конкурентоспособност“, Доклад на Марио Драги от 9.9.2024 г.

(3) Съвместно съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност до Европейския парламент и до Съвета, JOIN(2022)4 final от 15.2.2022 г., и съвместно съобщение до Европейския парламент и до Съвета „Космическа стратегия на ЕС за сигурност и отбрана“, JOIN(2023)9 final от 10.3.2023 г.

(4) Заключения на Съвета относно Космическата стратегия на ЕС за сигурност и отбрана, 14512/23, приети на 13 ноември 2023 г. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14512-2023-INIT/bg/pdf>.

(5) Заключения относно „Управление на движението на космическите апарати: актуално състояние“, 15231/23, приети на 8 декември 2023 г.; <https://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2023/12/08/space-traffic-management-council-adopts-conclusions-on-the-current-state-of-play>.

(6) https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/dossiers/loi_europeenne_espace.

(7) По-специално документи за изразяване на позиция на Eurospace (асоциация, представляваща мненията на повече от 80 дружества от космическия сектор, включително основни); SME4Space (асоциация, защитаваща мненията на повече от 800 дружества, включително 90 стартиращи предприятия); YEESS (създадена наскоро асоциация, представляваща вижданията на 13 дружества от новата космическа промишленост).

Понастоящем 13 държави членки са въвели национални законодателни актове в областта на космическото пространство. Други държави членки са в процес на изготвяне на законодателни актове в областта на космическото пространство или актуализират съществуващите такива, така че да се справят с появата на нови търговски участници и с разширяването на обхвата на дейностите им. Липсата на координация между различните регулаторни подходи доведе до фрагментирана регулаторна среда, при която възникващите пречки могат да възпрепятстват функционирането на вътрешния пазар на космически услуги и космически данни в Съюза.

С предложения законодателен акт на ЕС относно космическото пространство се хармонизира правната рамка в целия Съюз, като се интегрират изискванията, определени в националните законодателства в областта на космическото пространство, с цел да се избегнат припокриването, дублирането и стълкновението и да се подобри функционирането на вътрешния пазар.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Първо, що се отнася до устойчивостта, Съюзът прие законодателство относно киберсигурността (Директивата за МИС 2) и физическата устойчивост на критичните субекти (Директивата относно устойчивостта на критичните субекти), с което се засилва устойчивостта на наземната инфраструктура, поддържаща космическите услуги.

Макар че МИС 2 е насочена към операторите на наземния сегмент, от една страна, и доставчиците на електронни съобщения, от друга страна, нито МИС 2, нито Директивата относно устойчивостта на критичните субекти обхваща притежавани от Съюза активи, действащи в контекста на космическата програма на Съюза. Поради това те не осигуряват цялостна рамка за управление на риска за всички сегменти на космическата инфраструктура или за всички оператори в космическия сектор.

С предложения законодателен акт на ЕС относно космическото пространство се запълва тази празнина, като се определят специфични и изрични правила за киберсигурност, приложими за всички оператори в космическия сектор и активи на космическата инфраструктура, като по този начин се създава специално разработено базово равнище за устойчивост за космическия сектор. Заинтересованите страни от публичния и частния космически сектор ще получат яснота относно своите правни задължения, необходими за осигуряване на надеждност на космическата инфраструктура и космическите мисии. Освен това, тъй като държавите членки извършват транспонирането и прилагането на МИС 2, възниква непосредствена необходимост от привеждане на тези нови правила в съответствие със специфичните изисквания за космическия сектор. С предложението се гарантира ясна връзка с общата рамка за киберсигурност на равнището на Съюза. Тъй като законодателният акт на ЕС относно космическото пространство става *lex specialis* по отношение на мерките за киберсигурност на операторите в космическия сектор от Съюза, които се квалифицират в МИС 2 като съществени или важни субекти, тези оператори в космическия сектор ще прилагат главата относно надеждността, като по този начин се избягва всяко дублиране на изисквания.

Второ, що се отнася до въпросите на безопасността, с предложения законодателен акт на ЕС относно космическото пространство се осигурява полезно взаимодействие с политиките и законодателството на Съюза в областта на безопасността. Когато космическите дейности засягат няколко държави членки, координацията с управлението на въздушното движение се постига чрез Регламент (ЕС) № 2019/123, като се оптимизират функциите на европейската мрежа. Инцидентите в пресечната

точка на въздухоплавателните и космическите дейности се докладват систематично чрез системата на Съюза за задължително докладване, създадена съгласно Регламент (ЕС) 376/2014. В перспектива всички бъдещи правила за операции, провеждани при голяма надморска височина, могат да включват определения за ракети носители, като по този начин се осигури цялостно регулаторно покритие за тези нововъзникващи области.

Трето, в съответствие с Европейския зелен пакт⁽⁸⁾ и целите на Съюза относно устойчивостта⁽⁹⁾ предложеният законодателен акт на ЕС относно космическото пространство спомага за намаляване на отпечатъка на космическите дейности върху околната среда и предоставя възможност за разглеждане в бъдеще на потенциални нови ангажименти на Съюза по силата на сключените в тази област международни конвенции.

Очевидно методиките за оценка на въздействието на космическите дейности, например оценката на база жизнения цикъл (LCA) или свързаните с околната среда политики и инструменти на Съюза, като например продуктовия отпечатък върху околната среда (ПООС)⁽¹⁰⁾, са недостатъчно развити понастоящем⁽¹¹⁾. Освен това в нито една от общите рамки, свързани с устойчивостта или околната среда, като например рамката за екологични, социални и управленски рискове (ЕСУ рискове)⁽¹²⁾, не се разглеждат специфичните и особено сложни въздействия на космическите дейности върху околната среда.

Поради това, като се доразвива подходът ПООС, с предложението законодателен акт на ЕС относно космическото пространство се предлагат разработването и задължителното използване на специфична за космоса методика за оценка на база жизнения цикъл.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание за настоящото предложение е член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в който е предвидено приемането на мерки за осигуряване на създаването и функционирането на вътрешния пазар.

Макар че в Договора изрично се предвижда правно основание по отношение на мерките, свързани с космическата политика (член 189 от ДФЕС), това правно основание не може да бъде използвано за настоящата инициатива. Член 189 от ДФЕС обхваща само мерки, с които се насърчават съвместни инициативи, подкрепят се научните изследвания и технологичното развитие или се координират усилията за проучването и използването на космическото пространство. Това изрично изключва всякаква хармонизация на законодателните актове и разпоредбите на държавите членки.

⁽⁸⁾ Европейския зелен пакт — Европейска комисия (europa.eu).

⁽⁹⁾ Дългосрочна стратегия до 2050 г. — Европейска комисия (europa.eu).

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Комисията относно използването на методите за „определяне на отпечатъка върху околната среда“ — Европейска комисия (europa.eu).

⁽¹¹⁾ Това е очевидно, що се отнася до въздействията, свързани например с изгарянето на гориво, извеждането от експлоатация на ракетни степени, риска за околната среда при обратно навлизане в атмосферата и въздействията на ядрените енергийни източници, интегрирани в космически мисии.

⁽¹²⁾ Директива — 2022/2464 — Директива за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта — <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>.

В съответствие обаче с установената съдебна практика член 114 от ДФЕС може да се използва като правно основание за създаването и функционирането на вътрешния пазар на космически услуги и космически данни⁽¹³⁾. В това отношение различните подходи на държавите членки могат да затруднят операторите в космическия сектор да извършват космически дейности, по-специално да извършват трансгранични операции, при които от тях се изисква да получат множество разрешения от няколко държави членки (например разрешение в държавата, в която се извършват операцията, и в която се изстрелва космическият летателен апарат).

Предложеният законодателен акт на ЕС относно космическото пространство води до целенасочена хармонизация на ключови аспекти на безопасността, надеждността и екологичната устойчивост, разгледани в разрешението за космически дейности. Това ще гарантира създаването и функционирането на вътрешния пазар на космически услуги и космически данни, генерирани чрез използването и експлоатацията на космическа инфраструктура. Държавите членки ще признават разрешенията за космически дейности, издадени от други държави членки, по отношение на ключовите въпроси, обхванати от настоящия регламент. Същевременно обаче те ще запазят възможността да налагат по-строги изисквания, когато това е обективно необходимо, за да се гарантират безопасността, надеждността или екологичната устойчивост на експлоатацията или на изстрелванията на тяхна територия на космически летателни апарати за космически мисии, извършвани от операторите в космическия сектор от Съюза, на които е издадено разрешение в други държави членки.

Предложеният законодателен акт на ЕС относно космическото пространство ще доведе до по-еднообразни и последователни изисквания за издаване на разрешение на целия вътрешен пазар, което от своя страна ще спомогне за повишаване на конкурентоспособността на космическата промишленост на Съюза. Законодателният акт на ЕС относно космическото пространство ще позволи на операторите в космическия сектор от Съюза да извършват дейности в множество юрисдикции без пречки и ще доведе до необходимата правна сигурност. С това ще се насърчат инвестициите в сектора, като ще се улесни и разрастването на дружествата от „новата космическа промишленост“. По аналогичен начин новите технологии, обусловени от посочените в законодателството изисквания (т.е. операции и услуги в космоса (ISOS), технологии, свързани с отпадъци и проследяване, както и „тъмно и спокойно небе“), ще стимулират промишлените иновации в сектора и ще допринесат за дългосрочната безопасност, надеждност и устойчивост на космическите дейности.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Държавите членки са възприели различни подходи по отношение на безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическите дейности. Действията на равнището на Съюза са от съществено значение за постигане на целенасочена хармонизация по няколко ключови аспекта, които понастоящем са неравномерно обхванати от националните изисквания за издаване на разрешение.

Създаването на рамка на равнището на Съюза ще повиши общото ниво на безопасност, надеждност и екологична устойчивост на космическите дейности, което ще генерира значителна добавена стойност в сравнение с индивидуалните действия на равнището на държава членка.

⁽¹³⁾ Affaire C-376/98, RFA c. Parlement et Conseil [2000] Rec. p. I-8419, Affaire C-380/03, RFA c. Parlement et Conseil, Rec. [2006] I-1157.

По-специално, с действията на равнището на Съюза: 1) ще се определят еднакви условия на конкуренция в целия Съюз чрез сближаване на изискванията за издаване на разрешение, свързани с безопасността, надеждността и екологичната устойчивост; 2) ще се извърши безпроблемно интегриране на новите правила в настоящите законодателства в областта на космическото пространство с цел да се избегнат припокриването, дублирането и стълкновенията и да се подобри функционирането на вътрешния пазар; 3) ще се гарантира, че предоставените в една държава членка разрешения за космически дейности се признават в други държави членки; 4) ще се предвиди по-добра и по-еднородна защита на всички активи на космическата инфраструктура в целия Съюз, като се спомогне да се гарантира, че тази инфраструктура предоставя космически данни и космически услуги по безопасен и сигурен начин; и 5) ще се осигури последователност при оценката на въздействието върху околната среда на космическите дейности.

Един общ подход на равнището на Съюза ще го утвърди едновременно с това като лидер, определящ стандартите в световен мащаб в област, която спешно изисква дългосрочни решения.

- **Пропорционалност**

Както е посочено в придружаващата оценка на въздействието, предложението не надхвърля необходимото за постигане на целите, преследвани от настоящата инициатива, и не налага непропорционални разходи, които могат да навредят на конкурентоспособността на космическата промишленост на Съюза.

С действията на Съюза ще се създаде общо базово равнище за аспектите на безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическите дейности в Съюза, като същевременно а) те ще бъдат съразмерни със специфичните рискове за всяка орбита, височина или с особеностите, породени от некритични космически мисии; б) ще продължат да бъдат неутрални по отношение на технологиите; и в) ще зачитат изцяло прерогативите на държавите членки по отношение на националната сигурност.

С предложението прекомерната тежест се свежда до минимум чрез рационализиране на разрешенията за мрежа от спътници (например едно разрешение за мрежа от спътници, а не за всеки спътник). По-лек режим на безопасност се прилага за космически мисии при много ниска орбита, чието бързо обратно навлизане в атмосферата естествено ограничава отпадъците, докато мащабът на задълженията за надеждност се определя според размера на оператора в космическия сектор, критичната значимост на мисията и използването на задвижване.

- **Избор на инструмент**

С член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз на Европейския парламент и на Съвета се предоставя правомощието да приемат регламенти и директиви.

Комисията реши да представи предложение за регламент, за да се осигури последователно равнище на прилагане в целия Съюз. С това ще се предотврати възпрепятстването на предоставянето на космически дейности и космически данни в рамките на вътрешния пазар поради различия, ще се гарантира правна сигурност и прозрачност, ще се осигури единна защита на правата и задълженията за всички доставчици на космически услуги от ЕС и трети държави на вътрешния пазар и ще се предостави възможност за последователно прилагане във всички държави членки.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не е приложимо.

- **Консултации със заинтересованите страни**

При изготвянето на предложението, в съответствие с насоките за по-добро регулиране, Комисията проведе обширни консултации с всички съответни заинтересовани страни. Тя проведе целева консултация и открита обществена консултация, отправи покана за предоставяне на данни, проведе специфични проучвания в трите основни области, обхванати от предложението, и проведе четири работни семинара със заинтересованите страни. Входните данни бяха включени в проучването в подкрепа на подготвителната работа на Комисията.

а) Целева консултация със заинтересованите страни

Целевата консултация със заинтересованите страни се проведе в периода 29 септември — 2 ноември 2023 г. Тя беше насочена към космическата промишленост, обхващайки субекти като академични/научноизследователски институции, стопански асоциации, производители на космически летателни апарати, оператори в космическия сектор, авиокомпаниии или доставчици на аеронавигационно обслужване, потребителски организации, екологични организации, неправителствени организации (НПО), публични органи, синдикални организации и обществеността. Бяха изпратени отговори от 27 държави — членки на ЕС (47 % от запитаните), както и от няколко трети държави, като Канада, Япония, Норвегия, Швейцария, Съединените щати и Обединеното кралство (5 %). Произходът на останалите отговори (49 %) не е уточнен.

Общо бяха получени 333 отговора и бяха представени 65 съпътстващи документа, от които 170 бяха от организации, 153 от физически лица, а останалите бяха анонимни отговори. 62 % от организациите бяха микро-, малки и средни предприятия.

Както отговорите на проучването, така и получените документи за изразяване на позиция, включително тези от браншовите асоциации, показаха широка подкрепа за законодателния акт на ЕС относно космическото пространство. По-специално сред европейската космическа промишленост е налице широк консенсус, че със законодателния акт на ЕС относно космическото пространство ще се осигури ясна и обща рамка, с която да се хармонизират различните ключови правила относно космическата дейност в Съюза. Това се счита за особено ценно, тъй като дава възможност на организациите лесно да разширяват обхвата на своите услуги в чужбина и да ги предлагат в множество държави членки. Освен това въвеждането на законодателния акт на ЕС относно космическото пространство се разглежда като възможност за Съюза да поеме водеща роля в определянето на глобални стандарти за повишаване на безопасността, надеждността и устойчивостта на космическото пространство.

Същевременно от промишлеността подчертават, че със законодателния акт на ЕС относно космическото пространство следва да се цели запазване на нейната конкурентоспособност, като в обхвата ѝ се включат дружества от трети държави, които пускат продукти или услуги на пазара на Съюза. Представители на промишлеността и асоциации изразиха загриженост и относно потенциалната тежест и допълнителните разходи за стартиращите предприятия и МСП, които могат да им бъдат наложени със

законодателния акт на ЕС относно космическото пространство, и призоваха за мерки за подкрепа, с които да се компенсира това въздействие.

б) Обществена консултация

Обществената консултация със заинтересованите страни се проведе в периода 4 октомври — 28 ноември 2023 г. Проучването съдържа 11 въпроса от общ характер относно рисковете за безопасността и сигурността на космическите дейности, както и въпроси относно потенциални мерки на равнището на Съюза. Общо бяха получени 44 отговора от физически лица, организации, академични/научноизследователски институции, публични органи, стопански асоциации и НПО.

Проучването показва силна подкрепа от страна на заинтересованите страни за законодателния акт на ЕС относно космическото пространство. Запитаните изтъкнаха неадекватността на настоящите национални и международни законодателни актове в областта на космическото пространство, като наблегнаха на необходимостта от всеобхватна регулаторна рамка. Повечето заинтересовани страни застъпват идеята за комбинация от обвързващи и доброволни мерки за осигуряване на безопасни, издръжливи и устойчиви космически операции, като широко се признава значението на международното сътрудничество.

• Събиране и използване на експертни становища

Комисията разчита на външни експертни становища за изготвянето на доклада за оценката на въздействието:

- Deloitte и Roland Berger предоставиха консултантска подкрепа за доклада за оценка на въздействието;
- Cyberinflight и групата RHEA допринесоха с експертно становище относно космическата киберсигурност;
- На 16 февруари 2023 г. и на 13 ноември 2023 г. Комисията проведе два работни семинара с експерти по законодателния акт на ЕС относно космическото пространство;
- Euroconsult проведе проучване относно европейската космическа промишленост и пазар;
- Комисията пое ангажимент заедно с различни заинтересовани страни (например Агенцията на Европейския съюз за космическата програма (EUSPA), други служби на Комисията, Европейската космическа агенция (ЕКА) и промишлени асоциации) да съберат подробни данни в подкрепа на оценката на въздействието.

Оценка на въздействието

В съответствие с политиката си за „по-добро регулиране“ Комисията извърши оценка на въздействието за настоящото предложение. На 22 февруари 2024 г. Комитетът за регулаторен контрол на Комисията излезе с положително становище с резерви относно оценката на въздействието⁽¹⁴⁾. Тя разгледа следните варианти на политиката:

- Вариант на политиката 1: Комисията ще улесни координирането на необвързващите мерки между промишлеността и държавите членки чрез

⁽¹⁴⁾ След публикуване ще бъдат включени връзки към резюмето и положителното становище на Комитета за регулаторен контрол (КРК).

подход на съвместно регулиране. При съвместното регулиране се обединяват законодателни и регулаторни мерки с действия, предприети от най-засегнатите участници, като се използва техният практически опит. Освен това при него се насърчава разработването на маркировки от промишлеността.

- Вариант на политиката 2: приемане на обвързваща рамка на Съюза.
- Вариант на политиката 2+: приемане на обвързващата рамка на Съюза, посочена във вариант 2, обединена с необвързващи и спомагателни мерки.
- Вариант на политиката 2++: вариант на политиката 2 и 2+ с международни двустранни споразумения за насърчаване на глобален подход към космическата безопасност, надеждност и въздействието на космическите дейности върху околната среда.

Въз основа на оценката и сравнението на всички варианти за предпочитан вариант беше определен 2+ „Приемане на обвързваща рамка на равнището на Съюза, обединена с необвързващи мерки“. Този резултат е в съответствие и с предпочитания вариант, избран от заинтересованите страни (включително МСП) по време на целевата консултация.

Преглед на икономическото въздействие

Прилагането на регулаторна рамка за космическия сектор включва редица разходи и ползи както за публичния, така и за частния сектор.

Що се отнася до публичния сектор, държавите членки с установени космически програми вече оценяват много от предвидените изисквания, в съответствие със задълженията по договорите на ООН. В такива държави членки е разположена по-голямата част от европейския космически сектор и по отношение на техните правила ще се изискват само незначителни корекции, водещи до минимална административна тежест (1—2 еквивалента на пълно работно време (ЕПРВ)). От друга страна, в държавите членки без законодателство в областта на космическото пространство обикновено са налице нововъзникващи космически дейности. В този случай разходите за адаптиране към новите изисквания все още ще бъдат ограничени (до 4 ЕПРВ).

Във връзка с техническата оценка за изпълнение на изискванията на Съюза за издаване на разрешение държавите членки могат да изберат да се позоват на техническата оценка, предоставена от ЕКА и Агенцията на Европейския съюз за космическата програма (EUSPA или „Агенцията“).

Разходите за частния сектор се различават в зависимост от дружеството. Операторите на спътници може да се сблъскат с увеличение на производствените разходи за спътниковите платформи в размер до 10 %, в зависимост от изискванията на космическата мисия. Доставчиците на услуги по изстрелване ще понесат допълнителни разходи, като големите доставчици потенциално могат да платят до 1,5 милиона евро за тежки ракети носители (клас Ariane 64), а малките и средните предприятия — до 200 000 EUR. Разходите за управление на риска за дружествата се оценяват на 10 % от техните бюджети за ИТ, а изискванията за издаване на разрешение за всяка продуктова линия ще възлизат на приблизително 100 000 EUR. Прилагането на правилата за проучване на продуктовия отпечатък върху околната среда на категории продукти (ППООСКП) ще възлиза на 4000—8000 EUR.

Независимо от тези разходи се очаква регулаторното опростяване да донесе значителни предимства. С възможността за предлагане на един продукт на пазара в 27 държави членки се рационализира достъпът и се намаляват административните пречки, което

позволява по-бързото пускане на пазара. Очаква се с преминаването от индивидуални разрешения за спътници към разрешения за мрежи от спътници операторите на спътници да спестят през следващото десетилетие 68 милиона евро. Освен това се очаква удължаването на експлоатационния срок на спътниците на ниска околоземна орбита от 5 на 6 години да има годишно икономическо въздействие в размер на 1,3 милиарда евро. Дружествата ще получат глобално конкурентно предимство, като ще се възползват от високи стандарти за киберсигурност, с които се намаляват рисковете, свързани с киберсигурността, а производителите потенциално ще спестят 320 милиона евро годишно. В дългосрочен план с предложения законодателен акт на ЕС относно космическото пространство се очаква да се поддържа космическата промишленост на Съюза (изчислена на 20 % от прогнозиран пазар от 700 милиарда евро до 2031 г.), като същевременно се насърчава появата на нови стопански сегменти, например активно отстраняване на отпадъци, обслужване в орбита, сглобяване и производство, както и технологии за криптиране.

Преглед на социалното въздействие

В сравнение с другите варианти предпочитаният вариант ще донесе значителни ползи по отношение на по-голямото съответствие предвид обвързващия характер на предвидените мерки (в съчетание с необвързващи и спомагателни мерки). С него ще се защити достъпът на обществеността до космически услуги, ще се повишат доверието и зависимостта от услугите на космическите системи и космическите данни, както и ще се подобри управлението чрез хармонизирани условия за издаване на разрешение. Освен това с този вариант ще се защитят астрономите и местните общности, като се намали светлинното замърсяване, и ще се допринесе за иновациите, растежа и конкурентоспособността в космическия сектор.

Преглед на въздействието върху околната среда

Предпочитаният вариант ще има положително въздействие върху околната среда поради задължителните изисквания, обхващащи извеждането от орбита на спътниците и общата оценка на база жизнения цикъл (LCA). Въз основа на правилата за проучване на отпечатъка върху околната среда на категории продукти (ППООСКП) с изискването за издаване на разрешение ще се предостави общ преглед на различните категории въздействие върху околната среда. С него ще се улесни и достъпът до устойчиви финанси за космическата промишленост на Съюза.

• Пригодност и опростяване на законодателството

Обща регулаторна рамка ще повиши конкурентоспособността на космическата промишлеността на Съюза чрез 1) намаляване на административната тежест и разходите за дружествата, които вече няма да се налага да спазват множество несъгласувани изисквания в целия Съюз; и 2) увеличаване на надеждността на дружествата от космическия сектор от Съюза чрез по-висока надеждност и безопасност, което им предоставя конкурентно предимство в световен мащаб.

Подобрената интеграция на вътрешния пазар ще предостави възможност за нови пазари и за МСП, като се разширява размерът на съответния пазар на Съюза и се насърчават иновациите. Това ще привлече и повече частни инвестиции, с което ще се допринесе за разрастването и растежа на новата космическа промишленост в Съюза (предимно стартиращи предприятия, разрастващи се предприятия и МСП, нуждаещи се от по-голямо набиране на средства).

Целта на предложената инициатива е да се създадат общи еднакви условия на конкуренция на равнището на Съюза, като се гарантира, че операторите в космическия

сектор не страдат от нарушаване на конкуренцията от оператори в космическия сектор, установени извън Съюза, по отношение на които са наложени по-малко строги стандарти. Възможността за взаимно признаване в крайна сметка може да увеличи пазарния дял на операторите в космическия сектор от Съюза.

Разходите за промишлеността и особено за МСП ще произтичат от необходимостта от спазване на техническите и експлоатационните изисквания, съчетани с допълнителни разходи за административни проверки и правоприлагане. Като цяло с тези промени вероятно ще се увеличат административната тежест и разходите в целия отрасъл, включително за МСП. Производствените разходи може да се увеличат с 3 % до 10 %. Това въздействие може да бъде ограничено чрез: i) ефекта от мерки за подкрепа и ii) пропорционалността, заложенa в правилата (за да се вземат предвид например размерът на дружествата, критичната значимост на мисията или орбитата). Инициативата ще има и експлоатационни ползи за МСП, а именно увеличени приходи поради по-дългия експлоатационен срок на спътниците.

- **Основни права**

Задълженията са напълно съобразни със свободата на стопанска инициатива (член 16 от Хартата на основните права на Европейския съюз). С общата регулаторна рамка ще се повиши правната сигурност и ще се насърчи среда, благоприятстваща иновациите и конкуренцията в космическия сектор. С изискванията се преследват правомерни цели от общ интерес, осигуряващи безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическите дейности. Освен това те са ограничени до необходимото и пропорционалното, като са заложили гаранции, че всяко въздействие върху дейностите на операторите в космическия сектор остава ограничено и е в съответствие с принципа на пропорционалност, залегнал в член 52, параграф 1 от Хартата.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Подробен преглед на отражението на предложението върху бюджета на Европейския съюз е предоставен в „Законодателната обосновка за финансовото и цифровото отражение“, свързана с настоящото предложение.

Предложението има отражение върху компетентните органи на национално равнище (т.е. тези, които отговарят за издаването на съответните лицензи за провеждане на космически дейности). Това отражение е посочено по-подробно в прегледа на икономическото въздействие и оценката на въздействието.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Специфичните цели на инициативата ще бъдат наблюдавани ежегодно. Предложението ще бъде оценено пет години след влизането му в сила, за да се прецени въздействието върху пазара и неговата реакция, по-специално МСП.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

ДЯЛ I — Общи разпоредби

В дял I (членове 1—5) се определят общите правила относно предмета на регламента. Тези правила обхващат издаването на разрешение, регистрирането и надзора над космическите дейности в Съюза, управлението на движението в орбита, аспекти на управлението и прилагането, както и създаването на космическа маркировка на Съюза. В член 2 („Приложно поле“) се уточнява по отношение на кои доставчици на

космически услуги и космически обекти се прилага регламентът, включително оператори от трети държави, предоставящи космически услуги или космически данни в Съюза. В дял I се установява и принципът на свободно движение на космически данни и космически услуги в рамките на Съюза и се съдържа клауза, с която се запазва компетенцията на държавите членки по отношение на националната сигурност. Накрая в него се установяват ключови определения, използвани в целия регламент.

ДЯЛ II — Разрешение и регистриране на космически дейности

В **глава I** (членове 6—10) се определят условията, които операторите в космическия сектор от Съюза трябва да спазват, за да получат разрешение за извършване на космически дейности. Националните компетентни органи (НКО) на държавите членки наблюдават процедурата за издаване на разрешения на оператори в космическия сектор от Съюза и информират Агенцията за всички оператори в космическия сектор, на които е издадено разрешение. Агенцията вписва всички оператори в космическия сектор в Регистъра на Съюза за космическите обекти (URSO), включително оператори в космическия сектор от трети държави, по отношение на които Комисията е взела решение, както е посочено в глава III. Въвежда се опростена процедура за издаване на разрешение за изстрелване на мрежа от спътници и за последващото му подновяване или отнемане. За определени категории оператори в космическия сектор от Съюза са предвидени облекчени режими и специфични изключения в съответствие с принципа на пропорционалност.

В **глава II** (членове 11—13) се определя процедурата за издаване на разрешение за оператори в космическия сектор от Съюза, които възнамеряват да експлоатират или изстрелват притежавани от Съюза активи. Комисията издава разрешението (по предложение за техническа оценка от Агенцията), осъществява текущ надзор и прекратява или отменя разрешение във връзка с притежавани от Съюза активи при посочените в регламента обстоятелства.

В **глава III** (членове 14—23) се определят правилата за регистрирането на оператори от трети държави и международни организации, предоставящи космически услуги в Съюза. Това включва специфични дерогации за услуги по изстрелване, предоставяни от субекти от трети държави, правителствени субекти от трети държави, както и клауза за извънредна ситуация на единния пазар. Оператори в космическия сектор от трети държави и международни организации, предоставящи космически услуги или космически данни в Съюза, се вписват в URSO, след като докажат спазването на определените в регламента технически изисквания. Агенцията ще изготви и отделен списък за всички първични доставчици на космически данни в Съюза. Оператори в космическия сектор, установени в трета държава, за които Комисията е приела решение относно еквивалентността, се считат за отговарящи на изискванията на регламента. Операторите от трети държави определят законен представител в Съюза, за да гарантира ефективното сътрудничество с компетентните органи, Комисията и Агенцията.

В **глава IV** (членове 24—27) се определят правилата за създаването на URSO, електронния сертификат и предоставянето на космически данни и космически услуги в Съюза. Агенцията ще издава електронни сертификати, удостоверяващи съответствието на космическите данни и космическите услуги, предоставяни от субекти от трети държави и международни организации, с изискванията на регламента. Договорите за предоставяне на космически данни и космически услуги в Съюза трябва да бъдат придружени от електронен сертификат, а първичните доставчици на космически данни уведомяват Агенцията за всякакви предполагаеми нередности.

ДЯЛ III Аспекти на управлението

В **глава I** (членове 28—39), раздел 1 се определят основните принципи на управление за държавите членки по отношение на разрешението за космическите дейности и надзора над тях и наблюдението на пазара. Всяка държава членка следва да определи или създаде компетентен орган, който да разполага с достатъчно ресурси и правомощия, за да надзирава спазването на изискванията от страна на операторите в космическия сектор от Съюза. НКО трябва да имат надзорни, разследващи, корективни правомощия и правомощия за налагане на санкции.

В раздел 2 се определят процедурите за държавите членки, които възнамеряват да определят квалифицирани технически органи (КТО) за космически дейности. Тези държави членки назначават орган за оценка, определяне и наблюдение на КТО. Това може да бъде националният орган по акредитация (НОА), определен на национално равнище, чиято задача е да гарантира, че тези органи отговарят на изискванията и поддържат техническата компетентност, необходима за оценка на спазването на техническите изисквания на дял IV от регламента. Държавите членки уведомяват Комисията за своите КТО. В раздел 3 се определя процедурата за подаване на заявления, за да се стане КТО по въпроси, обхванати от Дял IV, и приложимите изисквания. Държавите членки гарантират, че приетите от КТО решения подлежат на обжалване.

В **глава II** (членове 40—57) се определя управлението на равнището на Съюза, като подробно се описват ролите и отговорностите, посочени в раздел 1. На Агенцията се възлагат нови задачи, по-специално да подкрепя и да съдейства на Комисията при предоставянето на разрешение и при надзора над операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, при регистрирането на оператори в космическия сектор от трети държави и международни организации, предоставящи космически данни и космически услуги в Съюза. Агенцията създава и управлява необходимите бази данни (URSO и базата данни със списък с контакти на Съюза за сигнали за събития от голям интерес) и издава електронни сертификати.

Агенцията създава специални вътрешни структури (Съвет по съответствието и Апелативен съвет), които да подкрепят и съдействат на Комисията при издаването на разрешение и регистрирането на оператори в космическия сектор и оператори в космическия сектор от трети държави, както и да подкрепят държавите членки без КТО чрез процеси на техническа оценка. Агенцията ще подпомага Комисията при упражняването на надзорни правомощия над операторите в космическия сектор от Съюза и доставчиците от трети държави. Апелативният съвет ще гарантира правото на защита срещу решения, приети от Агенцията. Новите задачи ще бъдат финансирани чрез система за такси за регистриране. В раздел 2 се посочват правомощията на Агенцията и Комисията относно операторите на притежавани от Съюза активи и относно операторите в космическия сектор от трети държави.

ДЯЛ IV Технически изисквания

В дял IV се съдържат изискванията, които различните категории доставчици на космически услуги трябва да спазват, като те се отнасят главно до въпросите на безопасността, надеждността и екологичната устойчивост.

В **глава I** (членове 58—73) се определят правила за безопасност и устойчивост в космическото пространство, обхващащи ракетите носители (раздел 1) и космическите летателни апарати (раздел 2). Правилата за безопасност имат за цел да се намалят рисковете от сблъсъци, да се намали образуването на отпадъци в орбита и да се

осигурят безопасно изстрелване и обратно навлизане в атмосферата, заедно със специфични процедури и технически изисквания за операторите в космическия сектор.

Съгласно раздел 1 операторите на изстрелвания трябва да координират действията си с органите и доставчиците на услуги за движението на летателните апарати с цел да се намали рискът от сблъсъци по време на изстрелването и обратното навлизане в атмосферата. Те са длъжни да инсталират системи за безопасност на полетите и да прилагат мерки за контрол на космическите отпадъци. Подробни методи за изчисляване на времевите интервали за избягване на сблъсъци, праговете на риска от нещастен случай процедурите за координация ще бъдат приети от Комисията чрез актове за изпълнение.

Съгласно раздел 2 операторите на космически летателни апарати трябва да осигурят възможността за проследяване на космическия летателен апарат и да се абонират за услуги за избягване на сблъсъци. Те трябва да управляват координирането на обратното навлизане в атмосферата и да поддържат определено ниво на маневреност. Допълнителните задължения включват необходимостта от изготвяне на планове за намаляване на космическите отпадъци, ограничаване на светлинното и радиочестотното замърсяване и спазване на допълнителни стандарти за безопасност и намаляване на отпадъците във връзка с големи мрежи от спътници. Операторите в космическия сектор могат да поискат удължаване на срока на мисията, ако продължат да отговарят на изискванията за край на експлоатационния срок и космически отпадъци. Операторите в космическия сектор трябва да гарантират, че производителите на доставчиците спазват изискванията за проектиране и производство, посочени в настоящата глава.

В **глава II** (членове 74—95) се определят общи принципи, приложими за управлението на риска за космическата инфраструктура, и изискването за извършване на оценка на риска, която се основава на съществуващото законодателство относно киберсигурността и физическата устойчивост на критичните субекти. От операторите в космическия сектор се изисква да предприемат всеобхватни, пропорционални и обхващащи всички опасности мерки за управление на всички рискове за космическата инфраструктура. Тези мерки обхващат целия жизнен цикъл на космическата мисия (от проектиране и производство до изстрелване, експлоатация и извеждане от експлоатация), като обхващат както цифрови, така и физически заплахи.

Макар че космическият сектор следва да остане част от екосистемата на МИС 2, установените в настоящата глава киберправила, които са съобразени с него, следва да се прилагат за операторите в космическия сектор от Съюза, посочени в точки 8 и 11 от приложение I към МИС 2 с цел да се избегне дублиране и да се запълнят пропуските в обхвата на космическия сектор. Операторите в космическия сектор извършват оценки на риска, като установяват уязвими места, прилагат мерки за намиране на решение на проблеми и адаптират свързаните с рисковете сценарии към спецификата на всяка космическа мисия. Операторите в космическия сектор следва да установят и поддържат всеобхватни политики за управление на информационната сигурност, да осигурят строг контрол на правата за достъп и физическа защита на космическите активи. Допълнителни правила са определени относно откриването и наблюдението на инциденти, прилагането на криптография, протоколите за архивиране на резервни копия на данните, изготвянето на всеобхватни политики за непрекъснатост на дейността и на планове за реагиране и възстановяване. Операторите в космическия сектор, подлежащи на опростения режим за управление на риска, следва да прилагат по-леки мерки, като същевременно гарантират устойчивостта на стратегическите активи и функции. Операторите в космическия сектор от Съюза докладват на

Агенцията за значителни инциденти с притежавани от Съюза активи. С мрежата на Съюза за киберустойчивост в космическата област (EUSRN) се улеснява сътрудничеството между Комисията, Агенцията и националните компетентни органи по отношение на наблюдението и действията при значителни киберинциденти и съгласуването на мерките за надеждност с други рамки на Съюза за киберсигурност.

Глава III (членове 96—100) е свързана с екологичната устойчивост. В нея от операторите в космическия сектор се изисква да изчисляват отпечатъка върху околната среда (EF) през целия експлоатационен срок на космическата мисия, включително етапите на проектирането, производството, операциите и края на експлоатационния срок, освен когато отговарят на условията за изключение. Операторите в космическия сектор трябва да подадат декларация за отпечатък върху околната среда (EFD) като част от заявлението си за издаване на разрешение, заедно със съпътстващи проучвания и данни за EF, проверени чрез сертификат, който се издава от квалифициран технически орган за космически дейности. Те са задължени да получават всички съответни данни от своите доставчици, да изпращат агрегирани и разделно разглеждани набори от данни до Комисията за включване в базата данни за EF и да ги поддържат актуални.

Глава IV (член 101) се отнася до изискванията относно операциите и услугите в космическото пространство (ISOS). Космическият летателен апарат трябва да е оборудван така, че да получава обслужване в космоса чрез специални интерфейси. Комисията ще определи подробно принципите за проектиране на тези интерфейси и може да определи допълнителни условия за отстраняване на отпадъци от застрашаващи обекти.

В **глава V** (членове 102—103) се определят правилата за орбитално движение на летателни апарати, включително правилата за това как трябва да се извършват маневри за избягване на сблъсъци при сигнали за събития от голям интерес. В нея се въвежда подходът за „предимство за преминаване“, предназначен да улеснява намирането на решение при сблъсъци между множество позволяващи извършване на маневри космически летателни апарати.

С **глава VI** (член 104) Комисията се оправомощава да отправя искане към европейските организации за стандартизация да изготвят стандарти или да приемат актове за изпълнение, с които да се определят общи спецификации за някои технически изисквания.

ДЯЛ V Решения за еквивалентност, международни споразумения и правила за международни организации

С **дял V** (членове 105—108) на Комисията се дава възможност да издава решения за еквивалентност на оператори в космическия сектор от трети държави и да определя правилата, приложими за международни организации, в зависимост от вида на актива. При целесъобразност Съюзът, в съответствие с член 218 от ДФЕС, се стреми да сключва споразумения с международни организации, които управляват притежавани от Съюза активи.

ДЯЛ VI Мерки за подкрепа

В **глава I** (членове 109—111) се определя набор от мерки за подкрепа, които спомагат за компенсиране на разходите за изпълнение, предимно за стартиращи предприятия, разрастващи се предприятия и МСП, както и за подкрепа за изпълнението на регламента. Мерките за подкрепа включват мерки за изграждане на капацитет (например изготвяне на материали за ръководство), техническа помощ (например

създаването на група от независими експерти, които ще подпомагат операторите в космическия сектор при съставянето на техническите досиета) и финансиране на цифрово решение (т.е. портал за информация на едно гише).

С **глава II** (членове 112—113) се въвежда „Рамка за космическа маркировка на Съюза“ за присъждане на космическа маркировка на Съюза на операторите в космическия сектор, които доброволно възнамеряват да отговарят на по-високи изисквания за безопасност, надеждност и екологична устойчивост, в допълнение към посочените в регламента.

ДЯЛ VII Преходни и заключителни разпоредби

В **дял VII** (членове 114—120) се съдържат разпоредбите относно правомощията на Комисията да приема делегирани актове и актове за изпълнение, както и относно професионалната тайна. В него се предвиждат и клауза за преглед, преходни периоди и дата на влизане в сила и на привеждане в действие.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**относно безопасността, надеждността и устойчивостта на космическите дейности в Съюза**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Космическите данни и космическите услуги са се превърнали във важна част от икономиката на Съюза и ежедневието на гражданите. Те се използват в сектори, които са от ключово значение за функционирането на вътрешния пазар, включително тези, обхванати от Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾ за устойчивостта на критичните субекти и Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾ относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза.
- (2) Космическите данни и космическите услуги осигуряват безценен принос за широк кръг от области, като например свързаност по интернет, спътникова телевизия, управление на навигацията и мониторинг на околната среда. Те предоставят възможност за приложения за научни цели или операции в областта на сигурността и отбраната като издирвателни и спасителни мисии, комуникации за целите на командването и управлението и разузнавателни способности. Космическите данни и космическите услуги подпомагат във все по-голяма степен прилагането на публичните политики на държавите членки и

⁽¹⁾ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁽²⁾ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁽³⁾ Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за устойчивостта на критичните субекти и за отмяна на Директива 2008/114/ЕО на Съвета (Директива относно устойчивостта на критичните субекти) (ОВ L 333 164, 27.12.2022 г., стр. 164, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

⁽⁴⁾ Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза, за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 и Директива (ЕС) 2018/1972 и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148 (Директивата за МИС 2) (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 80, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

водят до постигането на напредък при изпълнението на политическата програма на Съюза и пътя му към цифровия и екологичния преход.

- (3) През последното десетилетие космическият сектор на Съюза претърпява структурни промени. Отчасти това беше породено от все по-голямото търсене на космически услуги и достъп до космическото пространство, който става все по-възможен поради технологичния напредък и намаляването на разходите. Постепенно космическите дейности, които преди това бяха съсредоточени в малко на брой държави членки и доминирани от големи, утвърдени участници в промишления сектор, се отвориха за нови участници на пазара. Появата в повечето държави членки на така наречените участници на пазара на „новата космическа промишленост“, повечето от които са частни дружества, позволи разширяването на пазара на Съюза в космическия сектор, като същевременно се разкри присъщият трансграничен характер на космическите дейности.
- (4) Такова трансгранично измерение на космическите дейности се отразява в транснационалното закупуване на активи на космическата инфраструктура, при което продукти, компоненти и системи от различни сегменти на космическата инфраструктура, както и съответните технологии и експертен опит, се обединяват посредством или от няколко държави членки. В същото време държавите членки разчитат на взаимните си възможности при извършване на изстрелвания на космически летателни апарати. По аналогичен начин операциите по изстрелване и обратно навлизане в атмосферата разкриват присъщото трансгранично измерение чрез въздействието, което космическите дейности оказват върху въздушното пространство на няколко държави членки.
- (5) От своя страна структурните промени, на които е свидетел космическият сектор на Съюза, разрастването на космическите дейности и все по-голямата роля на участниците от частния сектор в осъществяването на космически дейности разшириха националните регулаторни намеси. 13 държави членки вече са приели законодателство, с което се регулират космическите дейности, докато няколко други извършват подготовка за приемането на подобно законодателство.
- (6) Националните регулаторни намеси са обусловени от законните нужди на държавите членки да определят начина, по който да се осъществяват космическите им дейности. Държавите членки изпълняват своите отговорности, произтичащи от член VI от Договора на Организацията на обединените нации (ООН) за принципите на дейността на държавите по изследване и използване на космическото пространство, включително Луната и другите небесни тела (OST), тъй като съгласно посочения договор те носят международна отговорност за всички национални дейности, извършвани в космическото пространство от правителствени агенции или неправителствени организации. В Договора за космическото пространство (OST) се призовава националните дейности да се извършват в съответствие с неговите разпоредби, като изрично се изисква дейностите в космическото пространство, извършвани от неправителствени организации, да подлежат на разрешение и постоянен надзор от съответната държава страна по OST.
- (7) Нито обаче в Договора за космическото пространство, нито в който и да е друг международен договор от регулаторната рамка на ООН за космическото пространство не се предвиждат специфични и подробни правила за справяне с възникващите рискове, свързани с увеличаването на космическите дейности. С

приетите от ООН дългосрочни насоки за устойчивост се предоставя рамка от действия за националните и регионалните организации, за да се гарантира бъдещата защита на орбитите. Освен обаче тези необвързващи насоки, претоварването на орбитите, рискът от сблъсъци, рискът от прекъсване на космическите услуги поради кибератаки, извършени срещу космическата инфраструктура, както и въздействието на космическите дейности върху околната среда, представляват все по-основателна причина за безпокойство по отношение на безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическите дейности, за които няма законодателство на международно равнище, което оставя регулаторна празнина.

- (8) Освен това международните договори в областта на космическото пространство са от времето, когато космическото право е било в начален стадий на развитие, като те полагат основите за обща рамка от общи принципи и задължения. При отсъствието на актуализирани и подробни технически норми за справяне с нововъзникващите рискове за безопасността, надеждността и устойчивостта, държавите членки са следвали свои собствени регулаторни подходи и подходи за издаване на разрешения, с различни правила, обхващащи спътниковите операции, площадките и операциите за изстрелване, ракетите носители и спътниците на борда.
- (9) Тези подходи споделят обща цел, а именно определяне на условията за издаване на разрешение с оглед на преодоляването на горепосочените рискове. По този начин държавите членки признават значението на запазването на безопасността на орбитите и надеждността на космическата инфраструктура, като се отчита оптималното и устойчиво използване на космическото пространство. Такива национални законодателства в областта на космическото пространство обаче се различават по отношение на обхвата и задълбочеността на специфичните изисквания за справяне с рисковете за безопасността, надеждността и устойчивостта на космическите дейности. В това отношение подходите на държавите членки се различават — от минималистични подходи до подробни становища с нормативен характер. Различните национални изисквания може да доведат до разпокъсаност на вътрешния пазар и намаляване на правната сигурност, необходима на операторите в космическия сектор от Съюза.
- (10) В резултат на това в целия Съюз се появяват различни фрагментирани рамки за космически дейности, породени от разнообразни норми с несъответствия в степента им на детайлност, което води и до липса на координация между държавите членки.
- (11) Фрагментираността на условията за издаване на разрешения по отношение на ключови елементи на космическата инфраструктура, като например космически летателни апарати, или на правилата за управление на киберриска при предоставяне на космически услуги, или на въздействието върху околната среда от космическите дейности може да доведе до отрицателни последици за свободата на предоставяне на космически данни, генерирани от космическата инфраструктура, и за предоставянето и внедряването на космически услуги в Съюза.
- (12) Може да бъде възпрепятствано използването в рамките на вътрешния пазар на космически услуги на типични активи на космическата инфраструктура, като например космически летателни апарати, които не отговарят на специфичните изисквания, определени в някои законодателни актове. Някои държави членки

например са избрали да наложат от съображения за безопасност по-строги изисквания по отношение на проектирането на спътници, за чието изстрелване е издадено разрешение съгласно законодателството на други държави членки. Тези разлики може не само да затруднят трансграничната търговия за дружество, доставящо спътници, но и да накарат държавите членки, които заемат строга позиция по отношение на изискванията за разрешителните за безопасност, да не разрешават изстрелвания от своята територия на спътници, за които е издадено разрешение за експлоатация в държави членки с по-малко строги изисквания за безопасност. По подобен начин, когато само в някои държави членки са въведени изисквания за наблюдение и проследяване преди и след изстрелването на спътници или конкретни правила за управление на киберриска, предоставянето в рамките на вътрешния пазар на космически услуги, като например услугите по експлоатация и изстрелване, може да бъде засегнато по неблагоприятен начин.

- (13) В крайна сметка подобни пречки могат да окажат неблагоприятно въздействие върху предоставянето на космически данни и космически услуги в целия Съюз. Тъй като космическите услуги разчитат на космически данни, генерирани чрез активите на космическата инфраструктура и тяхното използване, предоставянето на космически услуги зависи от нивата на безопасност и надеждност на активите на космическата инфраструктура.
- (14) Изисквания, водещи до по-високи разходи, като например изисквания за проектиране с оглед на избягване на разпространението на космически отпадъци или оценки на риска, насочени към гарантиране на киберсигурността на различните сегменти на космическата инфраструктура, могат да подтикнат операторите в космическия сектор от Съюза да се опитат да се установят в юрисдикции с по-малко строги изисквания за издаване на разрешения.
- (15) Трансграничният характер на космическите дейности в Съюза вероятно ще се засили предвид все по-големия брой оператори в космическия сектор в Съюза, както и нарастващия брой дружества, разработващи решения за изстрелване, и държави членки, които планират да разработват възможности за изстрелване. При тези обстоятелства различаващите се условия в националните режими за издаване на разрешения вероятно ще създадат повече пречки в космическия сектор, което ще окаже въздействие върху непрекъснатостта на предоставянето на космически данни и космически услуги, които от своя страна подпомагат много области на дейност на вътрешния пазар, включително критични сектори и инфраструктура.
- (16) Ето защо, с цел да защити и подобри функционирането на вътрешния пазар, на равнището на Съюза следва да се установи набор от единни, ефективни и пропорционални задължителни правила, с които да се хармонизират ключови аспекти за космическите услуги в контекста на разрешаването на космически дейности, за да се гарантира безпрепятствено предоставяне на космически данни и космически услуги на вътрешния пазар.
- (17) Чрез определяне на неутрални по отношение на технологиите ключови изисквания следва да бъдат стимулирани иновации, като на доставчиците на космически услуги се предлага достъп до настоящи и потенциални нови пазари, което ще доведе до по-голям избор за крайните потребители.
- (18) Предвид стратегическото значение за Съюза или държавите членки на получаването на достъп до определени космически услуги Комисията следва да

предоставя дерогация от определените в настоящия регламент изисквания за услуги по изстрелване само в ограничени случаи, когато това е оправдано от обществения интерес. На Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия да предоставя дерогация на съответния оператор на изстрелвания от трета държава, когато е изпълнено условието по отношение на обществения интерес.

- (19) Едновременно с това, в случай на извънредна ситуация или криза, може по изключение и временно да са необходими бързи действия с цел да се използват космически данни или космически услуги, предоставяни от доставчици на космически услуги, които не са регистрирани в Съюза.
- (20) Установените в Съюза доставчици на космически услуги следва да подлежат на режим на издаване на разрешение, за да се обърне внимание на ключови аспекти на безопасността и устойчивостта на типичните космически услуги, които са свързани например с експлоатацията на космически летателни апарати, предоставянето на услуги по изстрелване и експлоатацията и поддръжката на площадки за изстрелване. Операторите в космическия сектор от Съюза, използващи притежавани от Съюза активи, следва да получават разрешение от Агенцията на Европейския съюз за космическата програма („Агенцията“), създадена с Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾, докато операторите в космическия сектор от Съюза, управляващи активи, различни от притежавани от Съюза активи, следва да получават разрешение от държавите членки.
- (21) Установените в Съюза доставчици на космически услуги, предоставящи усъвършенствани космически услуги, например космически услуги за избягване на сблъсъци (ИС) или услуги и операции в космоса (ISOS), поддържат възможности за типичните космически услуги и допринасят за защитата и дългосрочната устойчивост на активите на космическата инфраструктура. Поради това е целесъобразно по отношение на тази категория нововъзникващи доставчици на космически услуги да се прилага ограничен набор от правила. Това ще предостави възможност за разработването на нови приложения и пазари в космическия сектор (космическа икономика).
- (22) Първичните доставчици на космически данни играят ключова роля като посредници между секторите нагоре по веригата и надолу по веригата, тъй като те насочват космическите данни от оператори в космическия сектор към различните последващи приложения на тези космически данни в полза на цялата икономика и на гражданите. В това отношение, макар че прилаганите по отношение на операторите в космическия сектор материалноправни норми не би следвало да се прилагат спрямо тях, те все още играят важна роля в космическия сектор, като гарантират, че предаваните от тях космически данни по веригата за създаване на стойност произхождат от оператори в космическия сектор, които спазват настоящия регламент. Поради това Агенцията следва да изготви списък на такива първични доставчици на космически данни в Съюза. С оглед на ролята си на посредник първичните доставчици на космически данни се намират в най-

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на космическа програма на Съюза и Агенция на Европейския съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 1285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 69 ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>)

добра позиция да получават сигнали или жалби за потенциални нередности по отношение на използването в Съюза на космически данни, да предупреждават директно своите доставчици или да довеждат до знанието на Агенцията или на съответния компетентен орган в държавата членка, в която са установени, всякакви твърдения относно космически данни, потенциално произхождащи от нерегистрирани или несъответстващи на изискванията оператори в космическия сектор, които може да се използват на вътрешния пазар.

- (23) С цел създаването на еднакви условия за осъществяване на дейност на вътрешния пазар, правилата за всички доставчици на космически услуги, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, включително операторите в космическия сектор от Съюза, следва да се прилагат доколкото в Съюза се предоставят космически данни и космически услуги.
- (24) Поради това, за да се гарантира, че нито един оператор в космическия сектор не получава предимство, тъй като не подлежи на установените в настоящия регламент правила, е целесъобразно да се осигури еднакво третиране на всички оператори в космическия сектор, включително доставчици на космически услуги от трети държави, например оператори на космически летателни апарати от трети държави, доставчици на услуги по изстрелване от трети държави, първични доставчици на космически данни от трети държави, в случай че те предоставят космически данни или космически услуги в Съюза.
- (25) Следователно настоящият регламент следва да се прилага за доставчиците на космически услуги, независимо от мястото им на установяване, в случай че космическите данни или космическите услуги се предоставят в Съюза, като по този начин се демонстрира съществена връзка с вътрешния пазар, предотвратява се рискът от заобикаляне на правилата в ущърб на потребителите и предприятията в Съюза и се гарантира ефикасността на преследваните с настоящия регламент цели.
- (26) Всички доставчици на космически услуги, установени в трета държава, следва да посочат в писмен вид един или повече законни представители в Съюза, в зависимост от търговските си потребности и организационни изисквания. Тези законни представители в Съюза следва да разполагат с всички необходими правомощия и ресурси, за да си сътрудничат със съответните органи, Комисията и Агенцията по всички аспекти, необходими за получаването на информация и на решения, свързани със спазването и прилагането на настоящия регламент.
- (27) В някои юрисдикции на трети държави могат да се съблюдават високи нива на безопасност, надеждност и екологична устойчивост на космическите дейности и в този контекст да се прилагат изисквания за безопасност, надеждност и екологична устойчивост, подобни на установените в настоящия регламент.
- (28) В тези случаи механизъм за еквивалентност представлява гарантирането на признаването на ниво на защита, сравнимо с това, което се изисква съгласно настоящия регламент. Ето защо, когато Комисията е извършила оценка във връзка с приложимата правна рамка на трета държава и правно обвързващите правила, приложими в тази трета държава, считани за еквивалентни на определените в настоящия регламент изисквания, съответствието на доставчиците на космически услуги, установени в тази трета държава, следва да се установи на тази основа. Такива доставчици на космически услуги следва да могат да предоставят космически данни и космически услуги в Съюза въз основа на решение за еквивалентност, което ще бъде прието от Комисията.

- (29) Доставчиците на космически услуги, установени в трета държава, за които не е прието решение за еквивалентност, следва да бъдат задължени да преминават проверки с цел установяване на спазването на определените в настоящия регламент изисквания. За да насърчи сближаването на надзорните подходи, Агенцията следва да извършва техническите оценки, необходими на Комисията за установяване на спазването, както и да позволи на Комисията да взема решения, въз основа на технически оценки, относно регистрацията на доставчици на космически услуги в Съюза и относно всякакви надзорни мерки. За тази цел следва да се създаде регистър на равнището на Съюза.
- (30) Съюзът следва да се стреми към постепенното сключване на споразумения за взаимно признаване с трети държави.
- (31) С цел да се обхванат изцяло всички активи на космическата инфраструктура и да се избегнат пропуски, настоящият регламент следва да се прилага и по отношение на активи, управлявани от международни организации, занимаващи се с космически дейности, например Европейската космическа агенция (ЕКА) или Европейската организация за експлоатация на метеорологични спътници (EUMETSAT). Предвид обширния технически, научен и експлоатационен опит на такива международни организации, както и специализираната им инфраструктура и възможности в областта на операциите в космическото пространство, те представляват ключови партньори на Комисията, Агенцията и държавите членки, по-специално в контекста на изпълнението на компоненти от космическата програма на Съюза, провеждането на съвместни обществени поръчки или програми на държавите членки.
- (32) За да се постигне регулаторна съгласуваност в контекста на предвидената в настоящия регламент хармонизация, тези международни организации следва да се подчиняват на правото на Съюза при управление на собствените си активи, при подходящи условия относно начините за прилагане и изпълнение на правото на Съюза по отношение на тях, които следва да бъдат определени в международни споразумения, сключени между Съюза и съответно всяка от тези международни организации. Когато такива международни организации експлоатират активи на държави членки, прилагането на установените с настоящия регламент правила следва да бъде гарантирано от компетентните органи. Когато такива международни организации експлоатират притежавани от Съюза активи, прилагането следва да бъде гарантирано в съответствие с разпоредбите на споразуменията за финансов принос, сключени от Комисията за тази цел.
- (33) ЕКА е международна организация с богат опит в областта на операциите в космическото пространство и е важен партньор в изпълнението на космическата програма на Съюза. В съответствие със специални споразумения ЕКА разработва и експлоатира активи на космическата инфраструктура за космическата програма на Съюза и Програмата на Съюза за сигурна свързаност. ЕКА разработва и космически мисии от името на държавите членки в рамките на своите задължителни дейности и незадължителни програми и предоставя, по искане на една или повече държави членки, съдействие за национални проекти в областта на операциите в космическото пространство. ЕКА е и основен движещ фактор за разработването на технически стандарти за космически дейности. Условията за прилагане на настоящия регламент спрямо ЕКА следва да бъдат допълнително определени в споразумение, като се вземат предвид статутът и институционалната рамка на ЕКА.

- (34) Установените в настоящия регламент правила следва да обхващат както притежавани от Съюза активи съгласно посоченото в Регламент (ЕС) 2021/696 и Регламент (ЕС) 2023/588 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾, така и активи на държавите членки, независимо дали са собственост на правителствени или търговски оператори, или се управляват от тях, включително активи с двойна употреба, поставени под граждански контрол, и когато се използват за граждански цели.
- (35) Що се отнася до притежаваните от Съюза активи, доставчиците на космически услуги следва да получат разрешение от Агенцията да експлоатират такива активи, които отговарят на изискванията за безопасност, надеждност и екологична устойчивост.
- (36) С оглед на запазване на компетентността на държавите членки, настоящият регламент не следва да се прилага за космически обекти, които се използват изключително за постигане на цели на отбраната или националната сигурност, независимо от субекта, който извършва такива космически дейности. Космически обекти, които се използват само частично за целите на отбраната, следва да бъдат изключени от приложното поле на настоящия регламент, когато е необходимо да бъдат експлоатирани и контролирани от държава членка за целите на отбраната, само за срока на съответната космическа мисия, изпълнявана от въоръжените сили. В такива случаи всяка държава членка е тази, която предвид обстоятелствата по случая определя дали такъв космически обект попада в обхвата на горепосоченото изключение.
- (37) Настоящият регламент следва да не засяга компетентността на държавите членки по всички въпроси, отнасящи се до националната сигурност, което включва и случаите, когато за целите и упражняването на такава компетентност в областта на националната сигурност държавите членки трябва да изпълняват конкретни космически операции, например като поемат контрола върху космически обект под своя юрисдикция.
- (38) Предвид съществуващото регулиране на радиочестотния спектър съгласно международните правила относно далекосъобщенията, както и тези на националното право и правото на ЕС в съответствие с тях, и по-специално Решение 676/2002/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁷⁾, Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁸⁾ и Решение № 243/2012/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾, настоящият регламент не следва да обхваща аспекти, свързани с разпределението или издаването на разрешение за радиочестотния спектър. Освен това, когато даден субект, който е

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2023/588 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2023 г. за създаване на Програма на Съюза за сигурна свързаност за периода 2023—2027 г., ОВ L 79, 17.3.2023 г., стр. 1—39 (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

⁽⁷⁾ Решение № 676/2002/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно регулаторната рамка за политиката на Европейската общност в областта на радиочестотния спектър (Решение за радиочестотния спектър) (ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 1—6, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2002/676\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2002/676(1)/oj))

⁽⁸⁾ Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения, (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36—214, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj>)

⁽⁹⁾ Решение № 243/2012/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за създаване на многогодишна програма за политиката в областта на радиочестотния спектър (ОВ L 81, 21.3.2012 г., стр. 7—17, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj))

доставчик на електронни съобщителни мрежи и услуги, действа единствено като обикновен потребител на съоръжение, предлагано от оператор в космическия сектор, той следва да се квалифицира само като първичен доставчик на космически данни съгласно настоящия регламент. Ако доставчик на електронни съобщителни мрежи и услуги експлоатира или управлява спътник, изстрелване или инфраструктура за изстрелване, той следва да се квалифицира като оператор в космическия сектор съгласно настоящия регламент.

- (39) Настоящият регламент не засяга правилата на Съюза в областта на конкуренцията, включително антитръстовите правила, правилата за сливанията и правилата за държавните помощи.
- (40) Установените в настоящия регламент минимални ключови хармонизирани правила относно безопасността, надеждността и устойчивостта на космическите дейности, следва да включват разрешенията, издадени от компетентните органи, или, когато е уместно, режимите, установени от държавите членки за правителствени субекти, изпълняващи национална космическа програма. Следва да се признае специфичният характер на някои субекти, като например правителствените космически агенции, които изпълняват национални космически програми, които не е задължително да подлежат на издаването на разрешения по същия начин, както други доставчици на космически услуги. Поради това държавите членки следва да осигурят по отношение на тези субекти подходящ надзор, при който се зачитат и прилагат принципите на разделение на ролите и липсата на конфликт на интереси.
- (41) С цел да се осигурят безпроблемни процедури за издаване на разрешение на целия вътрешен пазар и да се създаде еднакво третиране на всички оператори в космическия сектор от Съюза общият срок на валидност на разрешенията следва да бъде 12 месеца, с възможност за спиране на действието на сроковете, приложими при процедурата за издаване на разрешение, с цел да се вземе предвид необходимостта от допълнителни разяснения и оценки.
- (42) Държавите членки следва да запазят правото си да извършват обмен на информация с потенциални заявители преди официалните си процедури за издаване на разрешение, в съответствие с националните правила. Такъв предварителен и неофициален обмен ще позволи на заявителите да разберат по-добре и да осигурят спазването на изискванията, определени в настоящия регламент и в националното законодателство, когато това е приложимо, включително всяко съответно законодателство на други държави членки, когато например се изискват множество разрешения в рамките на вътрешния пазар, като се вземат предвид критериите за гражданство или установяване, мястото на операция и изстрелване.
- (43) Компетентните органи на държава членка следва да приемат и признават разрешенията, издадени от компетентните органи на други държави членки по отношение на въпроси, които попадат в обхвата на настоящия регламент. Същевременно следва да се гарантира пълна прозрачност на националните изисквания, които могат да бъдат определени от държавите членки, включително на по-строги изисквания, които може да са необходими за гарантиране на безопасността, надеждността или екологичната устойчивост на операция или изстрелване, извършвано на тяхна територия по отношение на космическа мисия, осъществявана от оператори в космическия сектор, получили

разрешение в тяхната собствена държава членка на установяване. Тази информация следва да бъде предоставена чрез общ информационен портал.

- (44) С оглед на техническата сложност и продължителността на подготовката на космическа мисия заявителите следва да разполагат с достатъчно време, за да предоставят всяка необходима информация или разяснения. По този начин следва да се предвиди и спиране на действието на срокове, приложими за компетентните органи в процесите на издаване на разрешения.
- (45) Съответствието на космическите обекти с изискванията на настоящия регламент следва да се предполага както за доставчици на космически услуги, установени в Съюза, тъй като въпросното съответствие е проверено от националните компетентни органи при издаване на разрешението, така и за доставчици на космически услуги, установени в трета държава, за които Комисията е издала решение за еквивалентност.
- (46) След като бъде установено съответствие с определените в настоящия регламент изисквания, вписването в Регистъра на Съюза за космическите обекти (URSO) и издаването на електронен сертификат, с който се доказва, че космическите данни са генерирани от космически обекти, които са в съответствие с настоящия регламент и съответно — че космическите услуги се основават на използването и експлоатацията на космически обекти, съответстващи на настоящия регламент, следва да се позволи свободното предоставяне на космически данни и космически услуги в целия Съюз. Агенцията следва да издаде на регистрираните доставчици на космически услуги индивидуални електронни сертификати.
- (47) Консолидираните списъци на всички вписани в URSO доставчици на космически услуги, установени в Съюза и в трети държави, следва да бъдат достъпни за обществеността чрез уебсайта на URSO, като по този начин се гарантира прозрачност за всички доставчици на космически услуги, регистрирани в Съюза. Всяко лице би могло да провери източника на космическите данни с цел да се увери във всеки един момент, че при предоставяните в Съюза космически услуги се използват данни, генерирани от космически обекти, в съответствие с изискванията на правото на Съюза.
- (48) По искане на Комисията следва да се разработи конкретен стандарт за електронния сертификат, който следва да бъде въведен до датата на прилагане на настоящия регламент. С електронния сертификат ще се установи връзката между даден космически обект и космическите данни, генерирани чрез неговото използване, с което ще се гарантира целостта на тези космически данни.
- (49) За да се отговори на увеличеното търсене от страна на клиентите на спътникови услуги, да се извлекат ползите от технологичния напредък и свързаното с него намаляване на разходите, както и да се осигури по-добър достъп до капитал, процедурите за издаване на разрешение за изстрелването на мрежи от спътници следва да бъдат рационализирани. При определени условия и при спазване на набор от гаранции следва да се предвиди опростена процедура за издаване на разрешение, при която се издава единично разрешение, което е валидно за цялата мрежа от спътници.
- (50) Като се признават специфичният характер и целите на научноизследователските космически летателни апарати, които продължават да са от изключително значение за развитието на научните знания и технологичните възможности, с настоящия регламент следва да се установят някои изключения за тези

категории с оглед на съобразяването със специфичните им нужди и характеристики, като същевременно се гарантират безопасността и устойчивостта на орбитите.

- (51) Операторите в космическия сектор следва да се ползват от специални изключения от правилата, установени в различните области, обхванати от настоящия регламент. При осъществяване на научноизследователски космически мисии те следва да бъдат освободени от определени правила за безопасност. По подобен начин операторите в космическия сектор, които отговарят на критериите за малки предприятия или са научноизследователски или образователни институции, следва да прилагат опростено управление на риска с ударение върху стратегическите активи и справянето с основните рискове. Космическите мисии за демонстрация и проверка в орбита (IOD/IOV) също следва да бъдат освободени от изчисляването на отпечатъка върху околната среда (ООС) от космическите дейности.
- (52) Осигуряването на безопасен, издръжлив, устойчив и рентабилен достъп до космическото пространство е от ключово значение за получаването на разнообразни услуги и подкрепа на научните изследвания, като същевременно е приведено в съответствие с ключовите принципи и права, залегнали в OST. Едновременно с това операторите на изстрелванията може да се нуждаят от време, за да се адаптират към новите мерки за безопасност при изстрелване. В настоящия регламент следва да се предвиди подходящ механизъм за гарантиране на достъпа до космическото пространство, като същевременно промишлеността се адаптира към новото базово ниво на безопасност, въведено на равнището на Съюза.
- (53) Претоварването на определени орбити, което води до повишен риск от сблъсъци на спътници и разпространение на космически отпадъци, както и геополитическият пейзаж от заплахи, характеризиращ се с повишен риск за киберсигурността на космическата инфраструктура, заедно с риска от физическо съприкосновение в космическото пространство, например приближаване и смущения, представляват предизвикателства от глобален характер, с които много от държавите, извършващи космически дейности, са започнали да се справят.
- (54) Пазарът на ракети носители, включващ от микро до тежки ракети носители, е претърпял развитие. Разработват се нови възможности, например възможността за многократна употреба на първата степен и ускорителите на ракетите носители. Все повече държави членки развиват възможности за изстрелване и по този начин се увеличава достъпът до космическото пространство.
- (55) Достъпът до космическото пространство е от решаващо значение за стратегическата автономност на ЕС. Увеличеното движение на летателни апарати от изстрелвания обаче има последици и за безопасността при изстрелване и обратно навлизане в атмосферата, както и за безопасността във въздуха и на земята. Увеличеното движение на летателни апарати от изстрелванията в космическото пространство може да окаже отрицателно въздействие и върху икономическото, екологичното и ефикасното функциониране на Единното европейско небе. Рискът от нарушаване на въздушното и морското движение следва да бъде сведен до минимум в съгласие със съответните органи и доставчиците на обслужване на въздушното движение. Координацията между съответните органи и компетентните доставчици на

обслужване на въздушното движение на национално равнище допринася за ограничаване на въздействието от прекъсването на движението и риска от сблъсъци. Когато изстрелванията в космическото пространство засягат повече от една държава членка, е необходима навременна координация между операторите в космическия сектор и управителния орган на европейската мрежа. Тази координация следва да включва оценка на размера, продължителността и засегнатите въздушни маршрути при затваряне на европейското въздушно пространство. Едва на по-късен етап следва да се установят подходящи механизми за подялба на разходите за използване на въздушното пространство. По този начин ще се стимулира безопасното и устойчиво използване на въздушното пространство от всички потребители. Освен това етапите на изстрелване и обратно навлизане в атмосферата могат да породят и риск от нещастен случай на земята, който трябва да бъде ограничен чрез тясна координация със засяганите съответни органи и доставчиците на обслужване на движението. Все по-големият риск от сблъсък с въздухоплавателно средство по време на преходния етап на изстрелване и обратно навлизане в атмосферата може да бъде преодолян с подкрепата на добре установени методики за безопасност на въздухоплаването и най-добри практики за оценка на риска.

- (56) Дейностите по изстрелване са рискови по своя характер и могат да причинят необратима вреда, ако не се управляват правилно. Ето защо следва да се установят правила, с които да се гарантира, че ракетите носители могат да бъдат проследявани и се подлагат на оценка на риска, при която се установяват и въвеждат, доколкото е възможно, редица мерки за ограничаване на свързаните с тях рискове.
- (57) Прогнозите показват, че дори без нови изстрелвания, сблъсъкът между космически обекти, които вече се намират в космическото пространство, ще се превърне в голям източник на отпадъци. В крайна сметка рискът от сблъсък между космически обекти ще постави под натиск вече претоварената ниска околоземна орбита (LEO), което създава риск за бъдещия достъп до космическото пространство. Що се отнася до масата, повечето космически отпадъци са от части от ракети носители (корпуси на ракети). Междувременно броят на космическите летателни апарати в орбита бързо нараства поради развитието на мрежите от спътници.
- (58) С оглед на защитата на космическата среда е необходимо да се гарантира, че ракетите носители и космическите летателни апарати произвеждат възможно най-малко количество отпадъци. Предотвратяването на генерирането на отпадъци е в съответствие и с подхода за предотвратяване като първи етап в йерархията на отпадъците, установена от Рамковата директива относно отпадъците⁽¹⁰⁾. Поради това следва да се предвидят задължения на етапа на проектиране, както и по време на орбиталния експлоатационен срок. Тази необходимост се признава и на международно равнище, където Международната организация по стандартизация (ISO) е приела няколко стандарта. Ето защо разрешението за извършване на космически дейности следва да бъде обвързано с представянето от страна на операторите в космическия сектор на специфични планове относно космическите отпадъци, в които се указва начинът, по който ще

⁽¹⁰⁾ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312 22.11.2008 г., стр. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/2024-02-18>).

се ограничи създаването на отпадъци от ракетите носители и космическите летателни апарати.

- (59) Космическите услуги за избягване на сблъсъци (ИС) на космическите летателни апарати изискват космическият летателен апарат да притежава способността да предава точно своето местоположение. Следва да бъдат разработени изисквания за проследяване, за да се подобрят обществените услуги, предоставяни от партньорството на Съюза за космическо наблюдение и проследяване (EU-SST), както и да се спестят време и средства, използвани от тези услуги за проследяване за точно определяне на орбиталната позиция. Способността за проследяване на космически летателни апарати следва да бъде осигурена както на нивото на космическия летателен апарат, така и на нивото на наземния сегмент.
- (60) Поради увеличеното количество отпадъци и увеличеното движение в орбита използването на космически услуги за избягване на сблъсъци е задължително за всички космически летателни апарати. Това изискване е необходимо, за да се гарантира ежедневното поддържане в орбита на космическия летателен апарат. Задължителният абонамент за космическа услуга за избягване на сблъсъци следва да бъде в основата на изискванията за космическа безопасност. В резултат на това организацията, която отговаря за предоставянето на космическата услуга за избягване на сблъсъци, ще трябва да докаже определени възможности.
- (61) Освен това наличието на субект, отговарящ за услугата за избягване на сблъсъци за всички космически апарати в Съюза, би следвало да подобри координацията на реакциите при сигнал за събитие от голям интерес („сигнал за СГИ“), като същевременно се ограничи рискът с такъв сигнал да се задействат различни стратегии за реакция, които сами по себе си биха могли да доведат до сблъсък.
- (62) Разработено като част от компонента „осведоменост относно ситуацията в космическото пространство“ (SSA) съгласно Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета, партньорството EU-SST или който и да е негов правопреемник, който използва своите прибори и добре развито ноу-хау, доказва способността си да управлява голям брой космически летателни апарати и следователно е годно да бъде доставчик на космически услуги за избягване на сблъсъци за Съюза, отговорен за космическите услуги за избягване на сблъсъци.
- (63) Генерирането на отпадъци е най-добре да се избягва, като се изискват възможности за извършване на маневри за избягване на сблъсъци и за преместване на спътници в орбити за погребване на отпадъци. В резултат на това всички космически летателни апарати следва да бъдат снабдени с възможност за многократно изпълнение на маневри, с изключение на космическите летателни апарати, разположени под 400 km, тъй като атмосферното съпротивление в такъв случай би осигурило по естествен начин кратък орбитален експлоатационен срок на въпросния космически летателен апарат.
- (64) Обичайна практика е операторите на космически летателни апарати да получават разрешение за удължаване на срока на космическа мисия. Когато обаче подават заявление за удължаване на срока, операторите на космически летателни апарати от Съюза следва да бъдат задължени да представят преработени планове за намаляване на космическите отпадъци с цел да се

гарантира, че удължената продължителност на мисията не поражда риск от създаване на отпадъци.

- (65) Поради увеличеното орбитално движение астрономите се сблъскват по време на своите астрономически кампании със светлинни и радиочестотни смущения. Такива смущения оказват пряко въздействие върху способностите за провеждане на изследвания и планетарна защита. В резултат на това следва да се разработят мерки за намаляване на риска с оглед на защитата на „тъмното и спокойно небе“.
- (66) Мрежите от спътници представляват предимство за ефикасното внедряване на космически услуги в полза на гражданите и дружествата. Поради големия им брой обаче въздействието им върху космическата среда е по-значително от това на единичен космически летателен апарат. Освен това всяко катастрофично събитие, случващо се в рамките на мрежа от спътници, може да доведе до „ефекта на Кеслер“, в резултат на който достъпът до космическото пространство в бъдеще ще стане невъзможен. В резултат на това по отношение на мрежите от спътници следва да бъдат наложени специфични задължения, които се различават в зависимост от размера на мрежата от спътници.
- (67) С оглед на гарантиране на ефикасността на ключовите изисквания, определени във връзка с безопасността и устойчивостта в космическото пространство, следва да се уточнят допълнителни технически елементи, за да се гарантира правна сигурност за операторите в космическия сектор.
- (68) Към днешна дата киберсигурността на космическия сектор е разглеждана само частично на равнището на Съюза чрез общоприложима рамка, както е установено в Директива (ЕС) 2022/2555. Настоящият режим за киберсигурност не обхваща изчерпателно всички видове участници и услуги, които са от значение за космическия сектор. Поради това следва да се установят изисквания за киберсигурност по отношение на доставчиците на непублични електронни съобщителни мрежи и услуги, на субектите, попадащи под тавана на размера на средните предприятия съгласно член 2 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО⁽¹¹⁾ на Комисията и на научноизследователските и образователните институции, и те следва да обхващат в същата степен данните от наблюденията и изстрелванията с помощта на ракети носители извън Съюза.
- (69) В същото време при цялостното разглеждане на базовото ниво на киберсигурност в целия космически сектор се установява липсата на съгласуваност и последователност. Макар че в рамките на компонентите на космическата програма е постигната устойчивост на притежаваните от Съюза активи, за част от активите от националната космическа инфраструктура може да се прилагат по-ниски нива на защита. Подобно разминаване само ще продължи да се увеличава и да поражда асиметрии. Освен това космическата програма на Съюза функционира във все по-взаимосвързана архитектура, интегрираща полезния товар на националните търговски спътници. Поради това надеждността на космическата инфраструктура на държавите членки следва да се повиши по подходящ начин до по-високи равнища, така че да се избегне застрашаването на сигурността на притежаваните от Съюза активи и на

⁽¹¹⁾ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

функционирането на космическата програма на Съюза и в крайна сметка да се избегне неблагоприятното въздействие върху предоставянето на космически данни и космически услуги, с които се подкрепят дейности, както и върху критични субекти и сектори в рамките на вътрешния пазар.

- (70) Настоящият дисбаланс не се дължи само на факта, че космическите програми са разработени в рамките на паралелни направления (на равнището на Съюза и на равнището на държавите членки). Това е свързано и с липсата на общо базово равнище за киберсигурност и управление на риска, съобразено със специфичните нужди на космическата инфраструктура. Макар че само някои държави членки са възприели нормативен подход, равнището или задълбочеността на тези изисквания се различават в рамките на вътрешния пазар. Надеждността на космическата инфраструктура зависи в много случаи от финансовите възможности и в крайна сметка от готовността на дружествата да спазват добри практики за управление на риска и да интегрират киберсигурността при проектирането и изпълнението на космическите си мисии.
- (71) За да се преодолеят подобни пропуски и дисбаланси следва да се определи специално разработено базово равнище за надеждност за целия космически сектор. Тези правила следва да се прилагат за цялата космическа инфраструктура в целия Съюз, като обхващат както притежавани от Съюза активи, така и национални правителствени и неправителствени активи. Всички наземни, космически и свързващи сегменти на космическата инфраструктура следва да бъдат обхванати по съгласуван начин, което важи и за цифровите и физическите системи и подсистеми, както космически, така и наземни, с цел да се обхванат всички съответни рискове, като например рискове от кибер- и електронни намеси, както и физически рискове.
- (72) Тъй като с настоящия регламент се повишава равнището на хармонизация на управлението на риска, приложимо по отношение на космическия сектор, това по-високо равнище представлява по-голяма хармонизация и в сравнение с изискванията, определени в Директива (ЕС) 2022/2555. Следователно настоящият регламент следва да представлява *lex specialis* по отношение на член 21 от Директива (ЕС) 2022/2555. В същото време космическият сектор следва да запази тясна връзка с установената в Директива (ЕС) 2022/2555 хоризонтална рамка на Съюза за киберсигурност, за да се осигури пълна съгласуваност с приетите от държавите членки правила и стратегии за киберсигурност и институционалната структура, създадена с посочената директива. По този начин следва да се премахне разликата между базовите нива на надеждност, приложими за притежаваните от Съюза активи, и за активите, собственост на държавите членки. Поради това следва да се въведат по-строги изисквания за управление на риска, насочени към космическия сектор, така че да се постигне по-голяма хармонизация в сравнение с настоящите изисквания, определени в Директива (ЕС) 2022/2555.
- (73) Гарантирането на киберсигурността на космическата инфраструктура е от първостепенно значение през всички етапи на проектирането, разработването и експлоатацията на космическата инфраструктура. Поради това следва да се въведат надеждни мерки за управление на риска през целия експлоатационен срок на космическите мисии, като се вземат предвид всички ключови етапи. Следва да се постигне адекватна защита за всички активи, системи и данни — от проектирането и производството, през целия процес на изстрелване и експлоатация, до края на експлоатационния им срок.

- (74) Управлението на риска, извършвано от операторите в космическия сектор от Съюза, следва да е концентрирано върху оценки на риска, които да се извършват на нивото на сегмент, система и компонент, въз основа на сценариите на риска, обхващащи най-малко стратегическите активи, като например инженерно-технически системи, програмно осигуряване за полетите, звено за телеметрия/телеуправление, центрове за управление на мисиите или центрове за управление на космическите летателни апарати. Списъкът с категории стратегически активи, операции и етапи, през целия експлоатационен срок на космическите мисии, във връзка с които операторите в космическия сектор от Съюза трябва да разработят такива сценарии на риска, както и сценариите на риска и методите за моделиране на заплахите в подкрепа на такива оценки на риска, следва да бъдат разработени от Комисията.
- (75) В съответствие с принципа на пропорционалност в настоящия регламент следва да се признае специфичното положение на операторите в космическия сектор, които са малки предприятия или научноизследователски или образователни институции. Поради размера, ресурсите и обхвата на дейностите такива категории могат да оказват по-малко въздействие. Задължителната цел в този случай е гарантиране на защитата на критични функции и стратегически активи и справяне с основните рискове, като например риска от загуба на контрол върху активи със задвижваща система и със способност за излъчване на смущения.
- (76) За да се осигури общ подход за експлоатацията на цялата космическа инфраструктура, следва да се установят основни правила за идентифициране и управление на активите, както и за управление и контрол на правата за достъп, за да се защитят достъпът в наземния сегмент и контролът на космическия сегмент. Следва да се определят ключови елементи за защита на надеждността на активите, по-специално по отношение на надеждността на мрежовите и информационните системи, като се вземе предвид необходимостта от поддържане на ефективен технически контрол върху космическия сегмент.
- (77) С цел да се гарантират надеждни практики за криптиране, чрез определяне на криптографска концепция за справяне със специфичните нужди на космическите мисии в областта на киберсигурността, индивидуална политика за управление на криптографските ключове, както и цялостно удостоверяване на връзките между централите за управление на спътниците и космическия сегмент, по отношение на операторите в космическия сектор от Съюза следва да бъдат установени ключови минимални принципи.
- (78) Операторите в космическия сектор от Съюза следва да въведат ключови мерки, с които да осигурят бързи и ефективни мерки за непрекъснатост на дейността, както и мерки за реагиране и възстановяване, за да се гарантира ефективно реагиране на инциденти и да се защити непрекъснатостта на критичните операции на космическите мисии.
- (79) С цел да се постигне високо ниво на надеждност на космическата инфраструктура и в съответствие с настоящите практики операторите в космическия сектор от Съюза следва да изискват редовно изпитване на системите, като се вземат предвид проведените оценки на риска. Такова изпитване може да включва извършването на тест за проникване при взети защитни мерки по отношение на условията за провеждане на такова изпитване и на критериите, на които трябва да отговарят лицата, провеждащи изпитванията.

- (80) Сложността на веригата на доставките в космическия сектор може да представлява специфичен риск за киберсигурността предвид множеството източници, които се използват за придобиване на компоненти. Последните често се доставят по целия свят и може да не преминават необходимите проверки за работоспособност, особено при вграждане или сглобяване на компоненти в различни системи на космическата инфраструктура. За да се справят с тези рискове, операторите в космическия сектор от Съюза следва да създадат рамка за управление на риска във веригата на доставките със специални стратегии, насочени към намаляване на рисковете във веригата на доставките, чрез внедряване на проверки за цялостността и автентичността на програмното осигуряване, определяне на критериите за избор на програмни продукти, като се отчита надлежно киберсигурността на мрежовите и информационните системи, временно свързани помежду си, например в контекста на предоставянето на техническо обслужване или подкрепа.
- (81) Настоящият регламент следва да бъде неразделна част от общата рамка на Съюза за устойчивост на критичните субекти. Що се отнася до притежаваните от Съюза активи и в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/696, от държавите членки се изискваше, в контекста на Директива 2008/114/ЕО на Съвета⁽¹²⁾, която сега е заменена с Директива 2022/2557, да осигурят мерки за защита на наземната инфраструктура, разположена на тяхна територия и представляваща част от космическата програма на Съюза, които са поне еквивалентни на предвидените в контекста на транспонирането на посочената директива. За да се осигури пълна съгласуваност с действащите правила на Съюза относно устойчивостта на критични обекти и да се запази пълната приемственост във връзката между общия актуализиран режим на устойчивост и хармонизираните правила в областта на космическото пространство, в контекста на настоящия регламент следва да се възприеме подобен подход по отношение на връзката между Директива (ЕС) 2022/2557 и настоящия регламент. Следователно, що се отнася до физическата устойчивост на наземния сегмент, всички оператори в космическия сектор от Съюза следва да прилагат мерките, предвидени в настоящия регламент, като гарантират, че те са поне еквивалентни на мерките, предприети съгласно Директива (ЕС) 2022/2557. Освен това следва да се поясни, че операторите в космическия сектор от Съюза, определени и обхванати от настоящия регламент, могат да бъдат идентифицирани като критични субекти съгласно Директива (ЕС) 2022/2557, когато са оператори на наземната инфраструктура, посочена в точка 10 от приложението към посочената директива. Следователно тази директива включва операторите в космическия сектор, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, доколкото те са определени от държавите членки като критични субекти. От друга страна, настоящият регламент следва да обхваща всички оператори в космическия сектор, независимо дали са определени като критични субекти съгласно посочената директива. Накрая, следва да се поясни, че наземният сегмент, определен и обхванат от настоящия регламент, следва да се разбира като обхващащ наземната инфраструктура, указана в посочената директива.

⁽¹²⁾ Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита (ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75 ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/114/oj>).

- (82) В Директива (ЕС) 2022/2557 се определят ключови минимални правила за хармонизация, насочени към повишаване на устойчивостта на критичните субекти и подобряване на трансграничното сътрудничество между компетентните органи. Директива (ЕС) 2022/2557 следва да остане в основата на физическата устойчивост на критичните субекти, които експлоатират наземната инфраструктура, попадаща в обхвата на посочената директива и в обхвата на настоящия регламент. Настоящият регламент следва да се прилага, без да се засягат тези субекти и в допълнение към Директива (ЕС) 2022/2557. Устойчивостта на критичните субекти, попадащи в обхвата на Директива (ЕС) 2022/2557, следва да бъде гарантирана в съответствие с посочената директива. Критичната инфраструктура, която тези субекти експлоатират, може да включва центрове за управление, антени, изпитвателни съоръжения, площадки, включително площадки за изстрелване, физическо оборудване и компоненти, механична част, системи и подсистеми, част от космическата инфраструктура, инженерно-технически системи, електрозахранващи системи и задвижващи системи.
- (83) Освен това съгласно Директива (ЕС) 2022/2557, когато критичен субект е извършил други оценки на риска или е изготвил документи в изпълнение на задължения, предвидени в други правни актове, които имат отношение към оценката на риска на критичния субект, този субект може да използва тези оценки и документи за целите на спазването на определени изисквания, установени в Директива (ЕС) 2022/2557. В това отношение в Директива (ЕС) 2022/2557 се предвижда изрична възможност за даден компетентен орган съгласно посочената директива да декларира, при упражняване на своите надзорни функции и при определени условия, че подобна оценка спазва частично или изцяло съответните задължения съгласно посочената директива.
- (84) Поради това, като се вземат предвид тесните връзки между настоящия регламент и Директива (ЕС) 2022/2557, създадените съгласно тези два акта компетентни органи следва да си сътрудничат, за да засилят полезните взаимодействия на съответните си действия, по-специално когато оценките на риска, извършени съгласно настоящия регламент от оператори в космическия сектор от Съюза в обхвата на посочената директива, се използват за доказване на спазване на определени изисквания на посочената директива.
- (85) Що се отнася до физическата устойчивост на космическия сегмент, в настоящия регламент се признава, че ISOS ще допринесат за повишаване на нивото на устойчивост и продължителността на експлоатационния срок на активите в космическото пространство.
- (86) В допълнение към определянето на ключови правила за действия при инциденти и разследване на инциденти, в контекста на космическата програма на Съюза следва да се създаде механизъм за докладване на инциденти от страна на операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, като се запълнят съществуващите пропуски при докладването на инциденти. Агенцията следва да получава достъп до информация за значителни инциденти за всички компоненти на космическата програма на Съюза чрез структурата на центъра за наблюдение на сигурността, създаден в контекста на космическата програма на Съюза, която предоставя подкрепа и денонощно наблюдение на сигурността на съответните системи. За да се постигне съгласуваност с общата

рамка за киберсигурност, посоченият механизъм следва да бъде съобразен с докладването на инциденти, установено в Директива (ЕС) 2022/2555.

- (87) Освен това, що се отнася до докладването на значителни инциденти, засягащи космическата инфраструктура на държавите членки, настоящият регламент не следва да засяга нито едно от изискванията за докладване на инциденти, установени понастоящем в Директива (ЕС) 2022/2555 или Директива (ЕС) 2022/2557. Следователно правилата за докладване съгласно тези две директиви следва да продължат да се прилагат изцяло за операторите в космическия сектор от Съюза, които са определени като съществени или важни субекти и съответно като критични субекти съгласно тези директиви.
- (88) Надзорните органи, установени с директиви (ЕС) 2022/2555 и (ЕС) 2022/2557, могат да се различават от компетентните органи, определени или създадени съгласно настоящия регламент. С оглед подобряване на разбирането и осведомеността на тези компетентни органи относно мащаба и въздействието на значителните инциденти, засягащи космическата инфраструктура, операторите в космическия сектор от Съюза следва да докладват на компетентните органи съгласно настоящия регламент за значителни инциденти, засягащи националните активи на космическата инфраструктура, които от своя страна следва да предадат съответната обобщена информация на Агенцията.
- (89) С цел да се рационализира докладването на инциденти в космическия сектор и да се постигнат съгласувани подходи в целия Съюз по отношение на действията при значителни инциденти, засягащи космическата инфраструктура, между Агенцията и националните компетентни органи следва да се установят координация и редовен обмен. Мрежата на Съюза за киберустойчивост в космическата област (EUSRN) следва да играе важна роля в изграждането на такава съгласуваност и осигуряването на координация със съответните структури, създадени с общите рамки за киберсигурност и устойчивост, определени в директиви (ЕС) 2022/2555 и (ЕС) 2022/2557, по-специално с мрежата на екипите за реагиране при инциденти с компютърната сигурност (ЕРИКС) и Европейската мрежа за връзка на организациите при киберкризи (EU—CyCLONe), създадена съгласно Директива (ЕС) 2022/2555, например предоставяне на актуализации на ситуацията или в случаи на значителни инциденти с космическата инфраструктура, които могат да засегнат сектори и услуги, попадащи в обхвата на посочените директиви. По-специално работата на EUSRN ще бъде от съществено значение и за насочване на предложения за решения за рационализиране на докладването на киберинциденти в космическия сектор, с цел привеждането им в съответствие с подхода за опростяване в контекста на МИС 2, като по този начин се полагат основите за пълно сближаване на космическия сектор и киберсектора в полза на цялата космическа общност.
- (90) Запазването на надеждността на космическата инфраструктура и космическите дейности е основен елемент от единния пазар за космически данни и услуги. Едновременно с това и като се има предвид значението на космическото пространство за широк кръг от приложения (гражданската област, сигурността, отбраната), предвидените в настоящия регламент мерки за устойчивост следва да могат да подкрепят и други инициативи, например в контекста на наблюдението на космическите заплахи при разработването на архитектурата на ЕС за реагиране на космически заплахи. Повишената осведоменост на Агенцията относно инциденти, докладвани от всички оператори в космическия

сектор, както и координацията със съответните органи за киберсигурността ще предоставят възможност на мрежата на Съюза за киберустойчивост в космическата област да допринесе за идентифицирането и докладването на събития, свързани с космически системи, които представляват заплаха за Съюза и за държавите членки, което ще позволи да се действа и да се извърши координация съгласно Решение (ОВППС) 2021/698 на Съвета относно сигурността на системите и услугите, разположени, експлоатирани и използвани по линия на космическата програма на Съюза, които могат да засегнат сигурността на Съюза.

- (91) Доброволното споделяне на информация относно киберзаплахи и кибератаки, електронни смущения, като например заглушаване или изкривяване на сигнали, показатели за компрометиране на системите, злонамерени тактики, методи и процедури, уязвими места, информация, специфична информация за участниците в заплахите, както и обменът на добри практики и препоръки в областта на киберсигурността би повишило общото ниво на надеждност на космическата инфраструктура. Ето защо е важно да се определят условията за такъв обмен на информация, който допринася за повишаване на способността на операторите в космическия сектор за предотвратяване на инциденти и ограничаване на тяхното въздействие.
- (92) Операторите в космическия сектор от Съюза следва да обменят такава информация чрез споразумения за обмен на информация, с които надлежно се защитава потенциално чувствителният характер на споделяната информация и които се подчиняват на специални етични правила при пълно зачитане на търговската тайна, правилата относно защитата на личните данни съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и Съвета⁽¹³⁾ и политиката в областта на конкуренцията. Комисията следва да играе активна роля в улесняването на подобни споразумения, като подкрепя и насърчава създаването на Център на ЕС за споделяне и анализ на информация за космическото пространство, като се основава и на опита на други сектори.
- (93) Следва да се установят хармонизирани правила за екологична устойчивост, за да се постигне потенциалът на вътрешния пазар и да се насърчи екологичната устойчивост в космическия сектор, като се предотврати разпокъсаността на пазара и се ускори преходът към справедлива, неутрална по отношение на климата и кръгова икономика с ефективно използване на ресурсите.
- (94) Преходът към устойчиви практики в космическото пространство, основани на кръгова икономика, следва да подпомогне дългосрочното устойчиво използване на ресурсите при космическите дейности. Като започне да възприема принципите на кръговата икономика, космическата промишленост следва да възприеме по-устойчиви практики, за които е известно, че са ефективни, като същевременно насочи иновациите към нови продукти с по-малко въздействие върху околната среда. В това отношение ISOS също следва да бъде от основно значение за улесняване на посочената промяна към устойчивост и кръгова икономика в космическото пространство.

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1—88, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

- (95) Тъй като настоящият регламент е част от всеобхватните усилия на Съюза за установяване на стабилна рамка на политиката за екологично устойчиви продукти, услуги и модели на стопанска дейност, той следва да допълва мерките, предвидени в Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти и в рамката на Плана за действие относно кръговата икономика. Проучванията на отпечатъка върху околната среда в контекста на настоящия регламент следва да подкрепят в този смисъл разработването на подобрени практики за екопроектиране и да допринасят за обозначаване на енергийните и материалните потоци в космическия сектор на Съюза, включително стратегически суровини и/или суровини от критично значение, както и да дават възможност за по-висока надеждност на веригата за доставки.
- (96) Поради това от операторите в космическия сектор следва да се изисква да изчисляват отпечатъка на своите космически дейности върху околната среда през целия експлоатационен срок на космическите мисии. Следва да бъде издаден сертификат от квалифициран технически орган за космически дейности, извършващ проверка и валидиране на изчислението на екологичния отпечатък на космическите дейности, който да го удостовери.
- (97) С цел да ограничи въздействието на космическите дейности върху околната среда и да насърчи тяхната устойчивост Комисията следва да разработи подробна методика за изчисляване на отпечатъка на космическите дейности върху околната среда, която се основава на научно обосновани методи за оценка или международни стандарти, като например посочените в Препоръката на Комисията относно използването на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда, с оглед на улесняване на сравнението между космическите системи.
- (98) Същевременно почтеността на твърденията за екологосъобразност не може да бъде обоснована без наличието на надеждна и сравнима информация, която може да бъде проверена. Данните следва да отговарят на високи стандарти за точност. Стандартизираните данни за въздействието на космическите дейности върху околната среда следва да се попълват в централизирана база данни на равнището на Съюза, която следва да съхранява данни, свързани с отпечатъка върху околната среда, като по този начин се улеснява прозрачността и се насърчава сътрудничеството и споделянето на данни относно оценката на жизнения цикъл (LCA) на космическите дейности. Собствеността на Съюза върху производните набори от данни не следва да засяга собствеността на операторите в космическия сектор от Съюза, операторите в космическия сектор от трети държави и международните организации върху данните, включени в обобщените (агрегираните) и разделно разглежданите набори от данни, предадени на базата данни на Комисията, свързана с отпечатъка върху околната среда. Нито производните набори от данни, нито агрегираните набори от данни, когато са публикувани от Комисията, могат да позволят извеждането им по обратен ред или декомпилирането им по начин, който позволява установяване на произхода на данните.
- (99) Всички операции и услуги в космическото пространство (ISOS) следва да се извършват по безопасен, отговорен и спокоен начин, като се зачитат правата на други държави членки и трети държави да изследват и използват космическото пространство. Новата област на операции и услуги в космическото пространство, заедно със свързаните с нея приложения и възможности, следва да бъде от полза за бъдещото развитие на космическата екосистема на Съюза, като

се допринася за създаването на нови пазари (космическа икономика), насърчава се устойчивостта и се увеличава надеждността, приспособимостта и мащабируемостта на космическата инфраструктура, както и се намаляват рисковете, свързани с космическите отпадъци.

- (100) Макар че по своята същност технологията за операции и услуги в космическото пространство е с двойно предназначение, основаната на ключови принципи прозрачна рамка би следвало да намали риска от злоупотреба с възможности и технологии в контекста на предоставянето на ISOS. Тъй като първите операции и услуги в космическото пространство вече са налице в Съюза, например тези за проверка и транспорт, е необходимо паралелно да се насърчават научноизследователската и развойна дейност на технологията за ISOS и да се демонстрират специализирани технологии и услуги в космоса.
- (101) Космическите мисии за операции и услуги в космическото пространство могат да бъдат със сложен характер и следователно да изискват подробна подготовка. Обслужващ космически летателен апарат извършва операции по сближаване и приближаване с определено ниво на автономност и провежда типични операции, като например скачване, роботизирани операции и операции по зареждане с гориво. Рискът от сблъсък на обслужващ космически летателен апарат с клиентски космически летателен апарат или с обект от отпадъците следва да бъде предотвратен и ограничен чрез подходящи действия, като например подготовка на бъдещия космически летателен апарат за получаване на услуги в космоса.
- (102) Що се отнася до правилата за избягване на сблъсъци и за орбитално движение, с цел да се осигурят ефикасни космически услуги за избягване на сблъсъци операторите на космически летателни апарати от Съюза и доставчикът на космически услуги за избягване на сблъсъци от Съюза следва да си сътрудничат, по-специално в случай на сигнал за събитие от голям интерес.
- (103) Тъй като разрешенията на операторите в космическия сектор от Съюза се издават от компетентните органи за всички етапи на космическата мисия, е необходим достъп до данни за всеки отделен космически летателен апарат, за който е издадено разрешение, до края на експлоатационния му срок. За да се възползват максимално от съществуващите възможности, компетентните органи следва да разчитат на възможностите на партньорството EU-SST за извършване на наблюдение по време на етапите в орбита и край на експлоатационния срок.
- (104) Всяка ефикасна реакция на сигнал за събитие от голям интерес между два различни космически летателни апарата изисква диалог между участващите оператори на космически летателни апарати. С цел да се гарантира, че подобен диалог може да бъде започнат бързо, доставчикът на космически услуги за избягване на сблъсъци следва да действа като посредник, като държи различните звена за контакт за операторите на космически летателни апарати от Съюза.
- (105) Поради все по-големия брой сигнали за събития от голям интерес операторите на космически летателни апарати от Съюза следва да могат да реагират по-често на такива сигнали. При получаване на сигнал за събитие от голям интерес доставчикът на космически услуги за избягване на сблъсъци предлага списък с действия на оператора на космически летателни апарати от Съюза. За да се улесни времето за реакция на доставчика на услуги за избягване на сблъсъци, следва да се установи стандартизирана процедура относно правилата за движение.

- (106) Държавите членки играят ключова роля в прилагането на настоящия регламент. За да се вземат предвид присъщите различия между институционалните структури на национално равнище и за да се защитят съществуващите споразумения, държавите членки следва да определят или създадат един или повече компетентни органи, които да отговарят на национално равнище за контрола върху прилагането на настоящия регламент. Когато държавите членки имат повече от един компетентен орган, за целите на настоящия регламент само един такъв орган следва да действа като единно звено за контакт за съответната държава членка с оглед на улесняване на комуникацията с Комисията.
- (107) За да се предостави възможност за ефективното прилагане на настоящия регламент на целия вътрешен пазар, е необходимо да се засили сближаването на правомощията, с които разполагат компетентните органи. Общите минимални правомощия, съчетани с адекватните ресурси, следва да гарантират ефективността на надзора. Поради това на компетентните органи следва да бъде предоставен минимален набор от надзорни правомощия и правомощия за разследване в съответствие с националното право. При упражняване на своите правомощия съгласно настоящия регламент компетентните органи следва да действат обективно и безпристрастно и да запазят своята автономност в процеса на вземане на решения. Членовете на компетентните органи следва да се въздържат от предприемането на всякакви действия, които са несъвместими с техните задължения, и да спазват правилата за поверителност.
- (108) Държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането на разпоредбите на настоящия регламент, включително чрез установяването на ефективни, пропорционални и възпиращи санкции за нарушаване на правилата. При определяне на размера на глобите държавите членки следва във всеки отделен случай да вземат предвид всички съответни обстоятелства за конкретната ситуация, като отчитат по-специално естеството, тежестта и продължителността на нарушението, трайността на причинените щети или евентуални предишни нарушения.
- (109) Компетентните органи следва да си сътрудничат и да обменят добри практики относно прилагането на настоящия регламент, включително например чрез предоставяне на взаимна помощ и съвместни разследвания, провеждани при пълно зачитане на националните процедури.
- (110) Техническата оценка, свързана с безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическите дейности, изисква специализирани познания в тези области. В повечето случаи компетентните органи следва да разчитат на техническите знания и експертен опит на техническите органи, които са способни да извършват оценки и проверки, за да се уверят, че определените в настоящия регламент изисквания са изпълнени, така че впоследствие компетентните органи да могат да издадат разрешенията за извършване на космически дейности.
- (111) Като признават необходимостта от запазване на гъвкави споразумения, държавите членки следва да продължат да се ползват със свободата да разчитат за извършването на такива технически оценки на подкрепата на Агенцията или на международни организации с технически опит.
- (112) Държавите членки, които възнамеряват да създадат и да използват квалифицирани технически органи за космически дейности, следва да използват системата за акредитация, предвидена в Регламент (ЕО) № 765/2008 на

Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁴⁾, когато определят органа, който извършва уведомяването, във връзка с оценката и наблюдението на квалифицирани технически органи за космически дейности.

- (113) С цел да се осигури постоянно ниво на качество, експертен опит и почтеност при извършването на техническата оценка по въпроси, обхванати от настоящия регламент, е необходимо да се определят изисквания по отношение на компетентността, независимостта и липсата на конфликт на интереси за тези органи. Органите на държавите членки, които извършват уведомяването, следва да разчитат на електронния инструмент за уведомяване, който е разработен и управляван от Комисията в контекста на нотифицираните органи за други области на вътрешния пазар (информационна система NANDO).
- (114) Компетентните органи, създадени съгласно настоящия регламент, надлежно вземат предвид техническите оценки и становища, издадени от националните компетентни органи, единни звена за контакт или екипи за реагиране при инциденти с компютърната сигурност, създадени съгласно Директива (ЕС) 2022/2555, с цел да се осигури сближаване на надзорните практики и да се създаде култура, при която се зачитат надзорните правомощия на органите съгласно Директива 2022/2555.
- (115) Адаптираните управленски структури на Агенцията са от съществено значение за ефективното изпълнение на задачите, възложени с настоящия регламент. Следва да бъде създаден Съвет по съответствието, на който да бъде възложено да извършва всички необходими технически оценки, които биха предоставили възможност на Комисията да взема решения относно издаването на разрешения и упражняването на надзор над операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, както и относно регистрирането и текущия надзор на оператори от трети държави, предоставящи космически данни и космически услуги в Съюза.
- (116) За да се осигури стабилно и независимо функциониране на Агенцията, членовете на Съвета по съответствието следва да действат независимо и в интерес на Съюза. Те не следва да искат, следват или приемат указания от правителство на държава членка, от институции, органи, служби на Съюза или от който и да е публичен или частен субект. Освен това в процедурния правилник следва да бъдат определени практическите ред и условия за предотвратяването и управлението на конфликтите на интереси.
- (117) Когато възникне необходимост от обсъждане на въпроси, свързани със задачи или аспекти, представляващи интерес за агенции или органи на Съюза, или пряко свързани с трети държави или международни организации, по отношение на активи на космическата инфраструктура на тези трети държави или международни организации, или когато Съветът по съответствието се нуждае от разяснения или информация от съответен надзорен орган на трета държава относно аспекти, по които Съветът по съответствието трябва да установи съответствието с настоящия регламент от доставчици на космически услуги, установени в трети държави, участието като наблюдатели следва да бъде

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 30, <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/765/oj>).

възможно, при условие че бъдат изпълнени допълнителни договорености, с които се определят условията за участие на представителите на тези трети държави или международни организации чрез сключване на съответни споразумения.

- (118) За да се възползва от специфичните компетентности, технически умения и експертен опит на националните компетентни органи и квалифицираните технически организации за космически дейности, Съветът по съответствието следва да се възползва от националните възможности за надзор и технически възможности, като създава специални подкомитети по въпросите на безопасността, надеждността и екологичната устойчивост, както и като обединява специализирани многодисциплинарни съвместни екипи за извършване на техническите проверки.
- (119) За целите на откриването на нарушения на настоящия регламент, що се отнася до притежаваните от Съюза активи и до доставчиците на космически услуги, установени в трети държави, е необходимо Комисията и Агенцията да разполагат с ефективни правомощия, инструменти и ресурси, които да гарантират пълна ефективност на надзора. Поради това Комисията и Агенцията следва да имат правомощието да изискват информация и да извършват разследвания и проверки на място. Комисията следва да получи надзорни правомощия и да изисква от операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи и от доставчиците на космически услуги, установени в трети държави, да преустановят нарушенията и следва да налага глоби и имуществени санкции.
- (120) Във връзка с правомощията за разследване и проверката може да е необходимо да се предостави достъп до помещенията на оператори в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи и на доставчици на космически услуги, установени в трети държави, когато доставчиците на космически услуги, до които е отправено искане за информация, не изпълнят искането, или когато документи, за които се отнася искането за информация, са премахнати, подправени или унищожени. Този достъп следва да се основава на споразумението между субекта от третата държава и съответния орган от третата държава.
- (121) Зачитането на правата на защита на доставчиците на космически услуги, установени в трета държава, следва да бъде гарантирано през целия процес на регистриране и наблюдение на текущото спазване от страна на Агенцията, по-специално чрез предоставяне на право за представяне на мотивирани становища за целите на предварителните оценки, свързани с регистрирането, и право за обжалване на решенията на Агенцията пред новосъздадения ѝ Апелативен съвет.
- (122) Всички правомощия на агенцията и на Комисията следва да се упражняват при пълно зачитане на основните права и съблюдаване на принципите, признати в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и в Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално правото на зачитане на личния и семейния живот, защитата на личните данни, свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, свободата на стопанската инициатива, правото на собственост, правото на защита на потребителя, правото на ефективни правни средства на защита и правото на защита. Следователно настоящият регламент следва да бъде тълкуван и прилаган в съответствие с тези права и принципи.

- (123) Освен това при упражняване на правомощията за разследване следва да се предвиди набор от процедурни правила. Когато Агенцията или Комисията установи сериозни признаци за съществуването на факти, които могат да представляват едно или повече нарушения на настоящия регламент, тя следва да проведе разследвания при пълно зачитане на правото на защита на съответния оператор в космическия сектор от Съюза или доставчик на космически услуги от трета държава. В контекста на приемането на временни мерки, когато са необходими спешни действия за предотвратяване на непосредствени и значителни щети, Агенцията и Комисията могат да определят по-кратки срокове за представяне на коментари от страна на съответния оператор в космическия сектор и да предложат възможност за коментари само в писмена форма.
- (124) С цел осигуряване на ефикасна защита на правата на защита по отношение на всички решения на Агенцията, от съображения за процесуална икономия и за намаляване на натоварването на Съда на Европейския съюз Агенцията следва да дава възможност на физическите и юридическите лица да обжалват решения, взети под правомощията предоставени на Агенцията с настоящия регламент и отправени към тях, или които ги засягат пряко и лично.
- (125) Поради това следва да се създаде Апелативен съвет, който да гарантира, че страните, засегнатите от приетите от Агенцията решения, имат достъп до необходимите средства за правна защита. Апелативният съвет следва да бъде независим от регулаторните и административните структури на Агенцията и не следва да бъде обвързан от никакви инструкции. Решенията на Апелативния съвет следва да могат да бъдат обжалвани пред Съда на Европейския съюз.
- (126) Настоящият регламент следва да се основава на действащата европейска рамка за стандартизация, която почива на принципите на Новия подход, установени в Резолюция на Съвета от 7 май 1985 г. относно подхода към техническата хармонизация и стандартите, и на Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁵⁾. Тъй като настоящият регламент е първият регулаторен подход на равнището на Съюза в тази област, следва да се възприеме балансиран и поетапен подход и по отношение на стандартизацията. Техническите изисквания, необходими за въвеждането на електронния сертификат от Агенцията, както и във връзка с „тъмното и спокойно небе“, следва да бъдат разработени чрез процеса на стандартизация. Следователно Комисията следва да поиска от европейските организации за стандартизация да разработят стандарти във връзка с тези съществени изисквания. Комисията следва да бъде оправомощена да приема актове за изпълнение, с които се установяват общи спецификации за тези съществени изисквания при ограничени обстоятелства, като се взема предвид ролята и функциите на организациите за стандартизация.
- (127) С оглед на създаването на общ подход за операторите в космическия сектор от Съюза, които са готови да надхвърлят определените в настоящия регламент базови равнища по отношение на безопасността, надеждността или екологичната

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета. текст от значение за ЕИП (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj>)

устойчивост на космическите дейности, следва да се създаде рамка за космическа маркировка на Съюза.

- (128) Със схемите за космическа маркировка на Съюза следва да се преодолеят настоящите различия, произтичащи от едновременното съществуване на различни стандарти или неразвити практики, като по този начин се спомага за изграждането на общ подход. Под ръководството на Комисията и с подкрепата на Агенцията следва да се разработи схема за космическа маркировка на Съюза с участието на държавите членки, Групата за космическата маркировка на Съюза (EUSLG) и Групата на заинтересованите страни за космическата маркировка (SSLG). В състава на EUSLG следва да влизат представители на компетентните органи в космическия сектор и други съответни национални органи, докато в състава на SSLG следва да влизат представители на промишлени организации и университети.
- (129) След такова искане Агенцията следва да подготви предложения за схеми за определения обхват и предмет, без ненужно забавяне. Чрез обществени консултации Агенцията следва да оцени всяко вероятно въздействие на искането на Комисията върху пазара, особено всяко потенциално въздействие върху МСП и малките дружества със средна пазарна капитализация, върху иновациите, пречките за навлизане на пазара или произтичащите от това разходи.
- (130) Следва да бъде избран екип от експерти, който да оцени техническите изисквания за всяка отделна схема за маркировка. Групата от експерти следва да се състои от представители на университетите и на доставчика на космически услуги за избягване на сблъсъци от Съюза, определен с настоящия регламент, като се гарантира липсата на конфликт на интереси между експертите, съдържанието на схемата за маркировка и заявителите.
- (131) С цел улесняване на прилагането на определените в настоящия регламент изисквания и осигуряването на съпътстващи мерки, следва да се въведе набор от мерки за подкрепа и съпътстващи мерки до и по време на неговото прилагане. Тези мерки ще включват предоставянето на насоки и помощ на операторите в космическия сектор при подготовката на технически досиета за издаване на разрешение или регистриране по въпроси, обхванати от настоящия регламент, както и на набор от мерки за изграждане на капацитет и финансиране.
- (132) Комисията следва да разработи критериите и методиката, които да подпомогнат компетентните органи при изготвянето на оценките на риска относно сигурността, като по този начин се улеснява съпоставимостта на надзорните прегледи и се уточнява какво представляват сериозни експлоатационни смущения в извършваните космически дейности или услугите, предоставяни от оператор в космическия сектор. Използването на криптографски продукти следва да бъде допълнително уточнено от Комисията чрез делегирани актове, които ще бъдат разработени във връзка с криптографски продукти, чието сертифициране ще се извърши в рамките на бъдещите схеми на Съюза за сертифициране на киберсигурността въз основа на Регламент (ЕС) 2019/881 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁶⁾, с оглед на гарантирането на защитата на телеметрията и телеуправлението.

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС) 2019/881 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно ENISA (Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност) и сертифицирането на

- (133) В областта на екологичната устойчивост Комисията следва допълнително да уточни правила, чрез актове за изпълнение, включително специфична методика за изчисляване и проверка на отпечатъка на космическите дейности върху околната среда.
- (134) За да се гарантира, че в регулаторната рамка надлежно се отразяват развитието на техническия напредък или новите ангажименти на Съюза по силата на международни конвенции и следователно тя може да бъде адаптирана при необходимост, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС, за да изменя реда на предпочитане за отстраняване на космически летателни апарати на ниска околоземна орбита, да отчита технологичния напредък по отношение на операциите и услугите в космическото пространство, да допълва изискванията и елементите, включени в оценките на риска относно сигурността, изискванията за физическа устойчивост, системите и механизмите на наземните станции за целите на откриването, защитата на мрежовите и информационните системи, резервирането, необходимо за осигуряване на адекватна способност за оцеляване на космическия сегмент и за улесняване на бързото възстановяване след инциденти, както и за управлението на риска във веригата на доставките. На Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за допълване на настоящия регламент чрез уточняване на използването на сертифицирани криптографски продукти и продукти или услуги за управление на ключове за защита на телеметрията и телеуправлението, чрез определяне на критериите за сериозни експлоатационни смущения при космически дейности или услуги, чрез определяне за ISOS на начина на действие и изискванията, необходими за активно отстраняване на отпадъци, чрез определяне на размера на таксите, начислявани от Агенцията, и начина, по който те трябва да бъдат платени, чрез определяне на налагането на глоби и периодични имуществени санкции, чрез определяне на критериите за състава и експертния опит на персонала, съставляващ съвместните екипи за проверка на техническите съвети, и чрез определяне на областите, които се ползват от съфинансиране. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите на държавите членки, като техните експерти имат постоянен достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (135) С оглед на гарантирането на еднакви условия за прилагането на настоящия регламент на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия да предоставя, въз основа на подробна оценка, решения за еквивалентност, да предоставя дерогации за ракети носители, когато е изпълнено условие от обществен интерес, да позволява на публичноправен

киберсигурността на информационните и комуникационните технологии, както и за отмяна на Регламент (ЕС) № 526/2013 (Акт за киберсигурността) (текст от значение за ЕИП) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj>)

субект от трета държава да предоставя космически услуги или космически данни в Съюза до сключването на международни споразумения, да разработва мерки за избягване на сблъсъци при изстрелвания, на риск от нещастен случай при изстрелване и обратно навлизане в атмосферата, мерки за намаляване на космическите отпадъци от ракетите носители, проследимост на космически летателни апарати, правила за орбиталното движение на летателни апарати, извеждане на космически летателни апарати в орбита, намаляване на космическите отпадъци от космически летателни апарати, мрежи от космически летателни апарати, да определя съдържанието и образците за докладване на значителни инциденти, да определя метода за изчисляване и проверка на ООС на космическите дейности и образците и съдържанието за докладване по отношение на декларацията за отпечатък върху околната среда, да определя принципите на проектиране на интерфейси за обслужване на космически летателни апарати и на подлежащите на компоновка и замяна функционални спътникови модули за операции и услуги в космическото пространство, да определя общите спецификации, обхващащи техническите изисквания за електронния сертификат и за „тъмното и спокойно небе“, да определя образци за схемите за космическа маркировка на Съюза и да приема нови или изменени схеми за космическа маркировка на Съюза. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) №182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁷⁾.

- (136) Комисията следва да приема незабавно приложими актове за изпълнение, когато в надлежно обосновани случаи, свързани с кризи или извънредни ситуации на единния пазар, наложителни причини за спешност изискват използването за определен период от време на космически данни или услуги, които не са вписани в URSO.
- (137) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно установяването на единен пазар за космическия сектор чрез хармонизирани общи правила, предназначени за преодоляване на ключовите рискове за космическата инфраструктура и космическите услуги и гарантирането по този начин на безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическите дейности, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, но могат, поради своя мащаб или последици, да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, както е уредено в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (138) Спазването на правилата за екологична устойчивост от страна на оператори в космическия сектор, които са малки предприятия или научноизследователски или образователни институции, следва да се изисква за срок от 48 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент, докато изискванията, свързани с предоставянето на операции и услуги в космическото пространство, следва да се прилагат за срок от 60 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент.

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОБ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (139) Освен това в настоящия регламент надлежно се отчита продължителността на подготовката на космическата мисия и техническите и сложни ограничения на различните ключови етапи от конструирането и производството на космическия летателен апарат. С оглед на съобразяването с подобни ограничения, свързани с техническите корекции, необходими през подготвителните етапи на космическата мисия, в контекста на етапа на критичен преглед на проекта изглежда е необходим преходен период.
- (140) На операторите в космическия сектор следва да се предостави достатъчно време, за да се приспособят към изискванията, установени в настоящия регламент. Поради това настоящият регламент следва да започне да се прилага 24 месеца след влизането му в сила.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Дял I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се определят правилата за създаването и функционирането на вътрешния пазар на космически данни и космически услуги.
2. С цел да се постигне високо общо ниво на безопасност, надеждност и екологична устойчивост на космическите услуги чрез експлоатацията и използването на космическа инфраструктура, генерираща космически данни, с настоящия регламент се установяват хармонизирани правила относно:
 - а) издаването на разрешение, регистрирането и надзора над космически дейности, извършвани от доставчици на космически услуги, установени в Съюза, и съответно регистрирането и надзора над космически дейности, извършвани от международни организации и доставчици на космически услуги, установени в трети държави, когато предоставят космически данни или космически услуги в Съюза, по отношение на въпроси, свързани с безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическите дейности;
 - б) правилата за управление на орбиталното движение на летателни апарати чрез предоставяне на услуги за избягване на сблъсъци;
 - в) аспектите на управлението и прилагането;
 - г) създаването на космическа маркировка на Съюза и мерки за изграждане на капацитет.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага по отношение на следните доставчици на космически услуги:

- а) оператори в космическия сектор;
 - б) доставчици на космически услуги за избягване на сблъсъци;
 - в) първични доставчици на космически данни;
 - г) международни организации.
2. Разпоредбите на дял IV, глави I и V не се прилагат по отношение на орбити, намиращи се по-далеч от геостационарната орбита (GEO).
3. Настоящият регламент не се прилага за:
- а) космически обекти, използвани изключително за целите на отбраната или националната сигурност, независимо от това кой доставчик на космически услуги извършва космическите дейности;
 - б) космически обекти, които са временно разположени за целите на отбраната в рамките на военна операция и под военен контрол, за срока на съответната космическа мисия;
 - в) издаването на разрешения или управлението на радиочестотния спектър, уредени с Решение 676/2002/ЕС, Директива (ЕС) 2018/1972 и Решение № 243/2012/ЕС;
 - г) активи, изстреляни преди 1 януари 2030 г.
4. Изискванията, определени в дял IV, глава I, относно проектирането и производството на космически обекти се прилагат за космически обекти, при чиято експлоатация се генерират космически данни, които се използват в Съюза или позволяват предоставянето на космически услуги в Съюза.

Член 3

Свободно движение

1. Държавите членки не ограничават по причини, свързани с безопасността, надеждността и екологичната устойчивост, обхванати в настоящия регламент, предоставянето на космически данни и космически услуги в Съюза от доставчици на космически услуги, вписани в Регистъра на Съюза за космическите обекти, посочен в член 24.
2. Независимо от параграф 1, когато доставчик на космически услуги от Съюза възнамерява да осъществява дейност в държава членка, различна от държавата членка на установяване, или да извършва изстрелване от такава държава членка, при издаването на съответните разрешения за експлоатация или изстрелване държавите членки могат да наложат по-строги изисквания за безопасност, надеждност или екологична устойчивост във връзка със съответната космическа мисия, доколкото тези изисквания са обективно необходими за гарантиране на безопасността, надеждността или екологичната устойчивост на съответната експлоатация или изстрелване, която или което подлежи на издаване на разрешение на тяхна територия.
3. Държавите членки предоставят цялата съответна информация относно изискванията, посочени в параграф 2, чрез информационния портал, създаден в съответствие с член 110.

Член 4

Разпоредба относно националната сигурност

Настоящият регламент не засяга отговорностите на държавите членки за гарантиране на националната сигурност и други основни държавни функции.

Член 5

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „космически обект“ означава създаден от човека обект, изпратен в космическото пространство, включително космически летателен апарат и орбиталната степен на ракета носител;
- 2) „космически летателен апарат“ означава космически обект, проектиран да изпълнява конкретна функция или космическа мисия, например предоставяне на услуги за комуникации, навигация или наблюдение, или предоставяне на операции и услуги в космическото пространство, включително спътник, горните (орбиталните) степени на ракетите носители или капсулата за обратно навлизане в атмосферата;
- 3) „мрежа от спътници“ означава група космически обекти, състояща се от най-малко 10 космически летателни апарата в експлоатация, но не повече от 99 от този тип космически летателни апарати, работещи заедно за обща космическа мисия, която подлежи на предварително определен план за разполагане в орбита;
- 4) „мегамрежа от спътници“ означава мрежа от спътници, състояща се от най-малко 100 космически летателни апарата в експлоатация, но не повече от 999 от този тип космически летателни апарати;
- 5) „гигамрежа от спътници“ означава мрежа от спътници, състояща се от най-малко 1000 космически летателни апарата в експлоатация;
- 6) „защитено пространство по геостационарната орбита (GEO)“ означава сегмент от сферичната обвивка, който се характеризира със следното: долна височина = геостационарна височина минус 200 km, горна височина = геостационарна височина плюс 200 km, -15° градуса $\leq$ географска ширина $\leq +15^\circ$ градуса геостационарна височина (35,786 km е височината на геостационарната орбита);
- 7) „клас миниатюрни спътници“ означава клас спътници с тегло, по-голямо или равно на 201 kg, но по-малко от 600 kg;
- 8) „космическа мисия“ означава определена от потребителя мисия, която трябва да бъде изпълнена от космически обект;
- 9) „космическа инфраструктура“ означава всеки актив или съвкупност от активи, системи и подсистеми или части от тях, използвани за извършване на космически дейности чрез взаимодействието и експлоатацията на наземните, космическите и свързващите сегменти;
- 10) „наземен сегмент“ означава сегментът от космическата инфраструктура, разположен на Земята, който се намира на територията на Съюза или извън нея, обхваща наземната инфраструктура, посочена в приложението

към Директива (ЕС) 2022/2557, и включва наземни станции, терминали, наземно оборудване, необходимо за комуникация с космически обекти и подпомагащо извършването на космически дейности, центрове за управление на мисиите и други наземни центрове за управление, обща наземна инфраструктура, наземни мрежи, спомагателни съоръжения, като например съоръженията за сглобяване, интегриране и изпитване на космически летателни апарати (АИТ), площадката за изстрелване и свързаната с нея инфраструктура, необходима за извършване на дейности по изстрелване;

- 11) „космически сегмент“ означава сегментът от космическата инфраструктура, разположен в космическото пространство, включително космически обекти, космически станции, космически сонди, системи за космически транспорт с екипаж и бордови апаратна част и програмно осигуряване в информационните системи, както и други бордови материали или оборудване;
- 12) „космически данни“ означава данни, получени от космическото пространство, включително, но не само, данни, получени при прихващане, определяне на местоположението, предаване на сигнал, генериран от космически обект, или данни от наблюдения, получени от Земята при наблюдение на небесно тяло, космически обект или космическото пространство;
- 13) „космически дейности“ означава съвкупност от операции при извършване на дейности в космическото пространство, и по-специално:
 - а) експлоатация и управление на космически обекти, включително за целите на обратно навлизане в атмосферата;
 - б) услуги по изстрелване, включително опити за изстрелване;
 - в) експлоатация и поддръжка на площадките и съоръженията за изстрелване;
 - г) дейности, свързани с изследването на космическото пространство, като например космически полети с човек, космически транспорт и провеждане на експерименти, включително с научен характер, в космическото пространство;
 - д) дейности, свързани с използването и управлението на космически обекти в космическото пространство, като например операции и услуги в космическото пространство (ISOS);
 - е) операции, които включват наблюдение на космически отпадъци;
 - ж) операции, които включват обезвреждане на космически отпадъци;
- 14) „космически услуги“ означава някоя от следните услуги:
 - а) експлоатация и управление на космически обект;
 - б) предоставяне на услуги по изстрелване, както и предоставяне на услуги по експлоатация и поддръжка на площадки за изстрелване;
 - в) всяка от услугите, предоставяни от първичен доставчик на космически данни;
 - г) операции и услуги в космическото пространство (ISOS);

- д) космически услуги за избягване на сблъсъци;
- 15) „доставчик на космически услуги“ означава доставчик на космически услуги, обхванати от настоящия регламент;
- 16) „оператор в космическия сектор“ означава публичен или частен субект, който експлоатира космическата инфраструктура, като извършва поне една от следните космически услуги, въз основа на разрешение или специфичен режим за осъществяване на национална космическа програма:
- а) експлоатация, управление и връщане на космически обект („оператор на космически летателен апарат“);
 - б) експлоатация, управление и наблюдение на процеса на изстрелване на космически обект („оператор на изстрелвания“);
 - в) експлоатация, управление и поддръжка на съоръжения в наземния сегмент на космическата инфраструктура, използван за процеса на изстрелване („оператор на площадка за изстрелване“);
 - г) експлоатация и управление на космически обект с цел извършване на операция и услуга в космическото пространство, включително спрямо други космически обекти („доставчик на ISOS“);
- 17) „оператор в космическия сектор от Съюза“ означава оператор в космическия сектор, установен в Съюза или контролиран от физическо или юридическо лице, което е установен в Съюза доставчик на космически услуги;
- 18) „контрол“ за целите на точка 17 означава способността за упражняване на решаващо пряко или косвено влияние върху правен субект посредством един или повече междинни правни субекти;
- 19) „оператор в космическия сектор от трета държава“ означава оператор в космическия сектор, установен в трета държава, който извършва някое от следните:
- а) предоставя космически услуги на оператори в космическия сектор от Съюза или във връзка с космически активи, определени в точки 20 и 21,
 - б) действа като първичен доставчик на космически данни или
 - в) предоставя услуги на първични доставчици на космически данни;
- 20) „притежавани от Съюза активи“ означава притежавани от Съюза материални и нематериални активи, създадени или разработени по линия на космическата програма на Съюза, посочена в [член 9, параграф 1 от Регламент \(ЕС\) 2021/696](#) и [член 1 от Регламент \(ЕС\) 2023/588](#);
- 21) „правителствени или неправителствени космически активи“ означава активи, различни от определените в точка 20, независимо дали са публична или частна собственост, управлявани от публичен орган или частна страна, установена в държава членка, включително активи с двойна употреба, поставени под граждански контрол;
- 22) „първични доставчици на космически данни“ означава доставчици на космически услуги, установени в Съюза или в трета държава, които

инициират първото технически достъпно обработване на космически данни с цел да се позволи всяко следващо предоставяне на космически данни, както следва:

- а) доставчици на електронни съобщителни услуги, когато съответните космически данни са съобщение;
 - б) доставчици на космически услуги, които осигуряват първоначалното обработване на данни от наблюдения преди последващото им обработване, когато съответните космически данни са данни от наблюдения;
- 23) „международна организация“ означава международна организация, предоставяща в Съюза космически услуги или космически данни, генерирани от космически обекти, разположени в орбита, която не е по-отдалечена от геостационарната орбита, и управлявани от такива международни организации;
 - 24) „доставчик на космически услуги за избягване на сблъсъци“ означава доставчик на услуги за избягване на сблъсъци, включително субект за избягване на сблъсъци (субект за ИС) в Съюза, или доставчици на услуги за избягване на сблъсъци, установени в трета държава;
 - 25) „научноизследователска и образователна институция“ означава доставчик на космически услуги, който извършва космически дейности с експериментални цели, независимо дали използва резултатите от тези изследвания за търговски цели;
 - 26) „малки и средни предприятия“ („МСП“) означава малки и средни предприятия съгласно определението в [член 2 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията](#);
 - 27) „малки дружества със средна пазарна капитализация“ (МДСК) означава предприятия съгласно определението в член 2 от приложението към Препоръка C(2025) 3500 final на Комисията;
 - 28) „субекти, прилагащи опростено управление на риска“, означава оператори в космическия сектор, които са малки предприятия или научноизследователски или образователни институции и прилагат опростеното управление на риска, посочено в член 10, параграф 3 и в член 15, параграф 2;
 - 29) „ракета носител“ означава система, част от космическия сегмент, която е предназначена за транспортиране на един или повече космически обекти в космическото пространство;
 - 30) „орбитална степен на ракетата носител“ означава цялостен елемент от ракета носител, проектиран да осигурява определена тяга по време на специален етап от работата на ракетата носител и да достига орбита;
 - 31) „услуга по изстрелване“ означава услуга, предназначена за извеждане на космически обект в орбита, включително опити за изстрелване;
 - 32) „площадка за изстрелване“ означава местоположение на Земята, което е част от наземния сегмент на космическа инфраструктура, от което се извършва изстрелването на космически обект;

- 33) „събития от голям интерес (СГИ)“ означава близки подходи с високо ниво на риск, потенциално изискващи извършването на маневри за избягване на сблъсъци от страна на оператор в космическия сектор;
- 34) „номинална операция“ означава изпълнението на планирани задачи или функционирането, за което е проектиран(а) космически летателен апарат или орбитална степен на ракетата носител;
- 35) „съобщения с данни за срещане на космически обекти“ означава информация за среща между два космически обекта;
- 36) „избягване на сблъсъци“ означава извършването на маневри за избягване на сблъсъци с цел намаляване на риска от сблъсъци в космическото пространство;
- 37) „делта V“ означава нарастването на скоростта, необходимо за достигане на определена орбита или траектория на полета;
- 38) „обект, представляващ интерес“ означава всеки обект, участващ в каквато и да е ситуация, която би могла да повлияе на другите космически обекти или на ситуацията на Земята;
- 39) „обратно навлизане в атмосферата“ означава трайно завръщане на космически обект в земната атмосфера;
- 40) „извеждане от експлоатация“ означава съвкупност от действия, извършвани от космически летателен апарат или орбитална степен на ракетата носител, включващи или невключващи поддръжка на обслужващ космически летателен апарат с цел трайно намаляване на риска от случайно фрагментиране и постигане на дългосрочно разчистване на орбити;
- 41) „етап на извеждане от експлоатация“ означава интервалът между края на космическата мисия на космическия летателен апарат или орбиталната степен на ракетата носител и края на експлоатационния срок;
- 42) „край на експлоатационния срок“ означава моментът, в който космически летателен апарат или орбитална степен на ракетата носител е окончателно изключен(а), по план при завършване на етапа на извеждане от експлоатация, навлиза обратно в земната атмосфера или не може повече да бъде управляван(а) от оператор в космическия сектор;
- 43) „край на мисията“ означава етапът, в който космически летателен апарат или орбитална степен на ракетата носител изпълнява задачите, за които е проектиран(а), различни от неговото/нейното извеждане от експлоатация, спира да функционира в резултат на неизправност или е окончателно спрян(а) в резултат на доброволно решение;
- 44) „неутрализиране“ означава действието по трайно изчерпване, необратимо изключване или обезопасяване на всички бордови източници на акумулирана енергия, способни да причинят случайно фрагментиране;
- 45) „космически отпадък“ означава всеки космически обект, включително космически летателни апарати или части и елементи от тях, в орбита около Земята и Луната или такива, които навлизат обратно в земната атмосфера или екзосферата на Луната, които вече не функционират или

не служат за каквато и да било конкретна цел, включително части от ракети или изкуствени спътници, или неактивни изкуствени спътници;

- 46) „мрежова и информационна система“ означава мрежова и информационна система съгласно определението в [член 6, точка 1 от Директива \(ЕС\) 2022/2555](#);
- 47) „сигурност на мрежовите и информационните системи“ означава сигурност на мрежовите и информационните системи съгласно определението в [член 6, точка 2 от Директива \(ЕС\) 2022/2555](#);
- 48) „критична инфраструктура“ означава критична инфраструктура съгласно определението в член 2, точка 4 от Директива (ЕС) 2022/2557;
- 49) „център за управление на мисиите“ означава елементът от наземния сегмент, предназначен за управлението и наблюдението на изпълнението на космическа мисия;
- 50) „център за управление на спътниците“ означава елементът от наземния сегмент, предназначен за управлението на конфигурацията на спътниковата платформа;
- 51) „ефективен технически контрол“ означава уверението от страна на оператора в космическия сектор, че космическият обект изпълнява само команди, предавани от упълномощени източници, и че тези команди се изпълняват в правилния ред и в предвидения момент;
- 52) „телеметрия/телеуправление“ означава връзките, по които се предава информацията от телеметрията от космическия сегмент към наземния сегмент, и връзките, по които се изпраща информацията за телеуправление от наземния сегмент до космическия сегмент;
- 53) „надеждност“ означава способността за предотвратяване, осигуряване на защита, реагиране и устояване, смекчаване, асимилиране, приспособяване и възстановяване от инцидент;
- 54) „киберзаплаха“ означава киберзаплаха съгласно определението в [член 2, точка 8 от Регламент \(ЕС\) 2019/881](#);
- 55) „значителна киберзаплаха“ означава значителна киберзаплаха съгласно определението в [член 6, точка 11 от Директива \(ЕС\) 2022/2555](#);
- 56) „инцидент“ означава събитие, компрометиращо някое от следните:
 - а) наличността, автентичността, цялостността или поверителността на запаметени, предавани или обработвани данни или на услугите, предлагани или достъпни чрез мрежови и информационни системи, или
 - б) физическата сигурност на активите на космическа инфраструктура и на оператори в космическия сектор;
- 57) „действия при инцидент“ означава „действия при инцидент“ съгласно определението в [член 6, точка 8 от Директива \(ЕС\) 2022/2555](#);
- 58) „допълнителни категории на въздействие“ означава категории информация за околната среда, които попадат извън категориите на въздействие с отпечатък върху околната среда (ООС), изчислени и

съобщени заедно с резултатите от продуктивния отпечатък върху околната среда (ПООС);

- 59) „агрегиран (обобщен) набор от данни“ означава инвентаризационен анализ на жизнения цикъл (LCI) на множество единични процеси или етапи от жизнения цикъл, за които входните и изходните данни се предоставят само на агрегирано ниво — хоризонтално или вертикално;
- 60) „екологична устойчивост“ означава способността за опазване и защита с течение на времето на естествената среда на Земята чрез подходящи практики и политики, отговарящи на настоящите нужди, и без да се прави компромис с наличието на ресурси в бъдеще;
- 61) „разделно разглеждане“ означава процесът, при който се прави разбивка на агрегиран набор от данни на по-малки хоризонтални или вертикални набори от данни за единични процеси“;
- 62) „производен набор от данни“ означава набор от данни, получен чрез комбиниране посредством математически операции върху два или повече набори от данни или чрез комбиниране на поне един набор от данни със съществена допълнителна информация или други набори от данни;
- 63) „операции и услуги в космическото пространство (ISOS)“ означава дейности, извършвани в космоса (в орбита и в космическото пространство) с оглед на предоставянето на услуги относно активи в космическия сегмент, които включват и изпълнението на задачи като проверка, сближаване, скачване, ремонт, зареждане с гориво, преконфигуриране, производство, сглобяване и разглобяване, повторна употреба, рециклиране, отстраняване и транспортиране на работещи, неработещи и дефектни обекти (отпадъци) в космическото пространство с обслужващ космически летателен апарат с висока степен на автономност, включително платформи или по-големи конструкции;
- 64) „изпълнение на ISOS“ означава изпълнението на планирани задачи за ISOS с участието на един или повече космически обекти;
- 65) „космически летателен апарат за обслужване на ISOS“ означава космически летателен апарат, специално предназначен за целите на предоставяне на конкретни ISOS;
- 66) „клиентски космически летателен апарат“ означава космически летателен апарат, който получава ISOS;
- 67) „компетентен орган“ означава публичен орган, установен или определен като компетентен орган в съответствие с член 28;
- 68) „квалифициран технически орган за космически дейности“ означава технически орган, установен в държава членка, който извършва техническа оценка по отношение на въпроси, свързани с безопасността, надеждността и екологичната устойчивост, обхванати от настоящия регламент, и за който Комисията е била уведомена в съответствие с настоящия регламент;
- 69) „техническа оценка“ означава процесът, при който се показва, че доставчиците на космически услуги отговарят на техническите изисквания, определени в настоящия регламент;

- 70) „стандарт“ означава стандарт съгласно определението в [член 2, точка 1 от Регламент \(ЕС\) № 1025/2012](#);
- 71) „общи спецификации“ означава набор от технически изисквания, различни от стандарт, с които се предоставят средства за спазване на изискванията, приложими по отношение на електронния сертификат, както и по отношение на светлинното и радиочестотно замърсяване;
- 72) „оборот“ означава сумата, получена от предприятие по смисъла на [член 5, параграф 1 от Регламент \(ЕО\) № 139/2004 на Съвета](#);
- 73) „космическа маркировка на Съюза“ означава документ, издаден от Агенцията на Европейския съюз за космическата програма на Съюза, създадена с [член 1 от Регламент \(ЕС\) 2021/696](#) („Агенцията“), с който се удостоверява, че даден космически обект е бил подложен на оценка за съответствие със специфичните изисквания за безопасност, надеждност или екологична устойчивост, определени в схемата за космическа маркировка на Съюза;
- 74) „схема за космическа маркировка на Съюза“ означава цялостен набор от правила, технически изисквания, стандарти и процедури, установени на равнището на Съюза, които се прилагат за проверката за съответствие на продукти, процеси, услуги, включително дейности по изпитване и проверка, извършвани във връзка с въпроси, свързани с безопасността, надеждността или екологичната устойчивост;
- 75) „критичен преглед на проекта“ означава етапът от процеса на конструиране, производство и разработване, на който се определя, че проектирането и конфигурацията на системите и подсистемите отговарят на всички определени изисквания на космическата мисия по отношение на производителност, съвместимост, спецификации на продукта, оценка на рисковете, предварително планиране на изпитванията, адекватност на предварителната експлоатация и предоставяне на съпътстващи документи, които позволяват да се пристъпи към прилагане и интеграция на системата.

Дял II

РАЗРЕШЕНИЕ И РЕГИСТРИРАНЕ ЗА КОСМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

Глава I

РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ОПЕРАТОРИ В КОСМИЧЕСКИЯ СЕКТОР ОТ СЪЮЗА

Член 6

Разрешение за извършване на космически дейности

1. Операторите в космическия сектор от Съюза не предоставят космически услуги, освен ако не са получили разрешение за извършване на космически

дейности в дадена държава членка, което показва спазване на изискванията, определени в дял IV, глави I—V, според случая, в зависимост от категорията на съответния оператор в космическия сектор.

2. Държава членка признава разрешенията, издадени от други държави членки, съгласно изискванията, определени в дял IV, глави I—V.
3. Разрешение се издава от компетентния орган на държавата членка, в която е установен заявителят и, според случая, от компетентния орган на държавата членка, в която заявителят възнамерява съответно да осъществява дейност или изстрелване, ако се различава от държавата членка на установяване.

Компетентните органи на тези държави членки осигуряват координация с оглед на улесняване на съответните си процедури за издаване на разрешение.

4. За целите на издаването на разрешение компетентният орган взема предвид становището, издадено от квалифицирания технически орган за космически дейности в контекста на техническите оценки, извършени в съответствие с член 8.
5. Операторите в космическия сектор от Съюза, които възнамеряват да използват космическите услуги, предоставяни от оператор в космическия сектор от трета държава или международна организация, доказват пред съответните компетентни органи, като го посочват в заявлението си за издаване на разрешение, наличието на регистрация в URSO на въпросния оператор в космическия сектор от трета държава или международна организация, съответно по силата на член 17 или член 18.

Когато процедурата по регистриране в URSO все още не е приключила, операторът в космическия сектор от Съюза координира тясно работата си с оператора в космическия сектор от трета държава или международната организация, съответния компетентен орган и Агенцията, включително като изисква актуализации относно състоянието на процедурата по регистриране.

Агенцията незабавно предоставя тези актуализации с цел да се избегне ненужно забавяне в процеса на издаване на разрешение на оператора в космическия сектор от Съюза.

6. Когато след издаването на разрешение възникне необходимост от предоставяне на космически услуги от оператор в космическия сектор от трета държава или от международна организация, като например в случая с ISOS, операторът в космическия сектор от Съюза информира незабавно компетентния орган за това и предоставя доказателство за регистриране в URSO на този оператор в космическия сектор от трета държава или на тази международна организация.

Член 7

Процедура за издаване на разрешение

1. Заявителят подава заявление за издаване на разрешение до компетентния орган, посочен в член 6, параграф 3.
2. Заявлението за издаване на разрешение съдържа техническо досие с цялата необходима документация и потвърждаващи данни, за да се докаже спазването на изискванията, определени в дял IV, глави I—V, според случая.

3. В своето заявление за издаване на разрешение заявителят посочва на компетентния орган кои квалифицирани технически органи за космически дейности възнамерява да използва за техническата оценка на изискванията, определени в дял IV, глави I—V, според случая.
4. Държавите членки установяват процедури, с които да се позволи на компетентните органи да предават техническото досие на посочени от заявителя квалифицирани технически органи за космически дейности или да се позволи на заявителя да се обърне директно към квалифицираните технически органи за космически дейности.
5. Квалифициран технически орган за космически дейности оценява изпълнението на изискванията, определени в дял IV, глави I—V, според случая, и в срок от 6 месеца от датата на получаване на техническото досие издава становище относно съответствието на предвидените космически дейности с изискванията, определени в дял IV, глави I—V, според случая.

Компетентните органи вземат предвид във възможно най-голяма степен техническата оценка във връзка с дял IV, глава II, извършена от квалифицираните технически органи за космически дейности в съответствие с член 8, параграф 2, трета алинея.
6. В срок от 12 месеца от датата на получаване на заявлението компетентният орган издава разрешението или отказва да го издаде и информира заявителя за това.

Срокът спира да тече до представянето по искане на компетентния орган на пълната информация от страна на заявителя.
7. За целите на регистрирането в URSO компетентният орган информира Агенцията за всички упълномощени оператори в космическия сектор от Съюза и първични доставчици на космически услуги, както и за всеки оператор в космическия сектор от трета държава, на когото компетентният орган е издал разрешение за изстрелване от територията на третата държава.

Член 8

Технически оценки

1. При създаването на системи за издаване на разрешение държавите членки определят дали техническите оценки ще се извършват от:
 - а) квалифицирани технически органи за космически дейности;
 - б) международни организации със специфичен технически експертен опит по въпроси, обхванати от настоящия регламент;
 - в) Агенцията;
 - г) комбиниране на вариантите, посочени в букви а) б) и в).
2. Държавите членки, които възнамеряват да използват системата, посочена в параграф 1, буква а), гарантират, че на тяхната територия са установени квалифицирани технически органи за космически дейности.

За целите на извършването на технически оценки по всички въпроси, обхванати от дял IV, глави I—V, държавите членки използват квалифицирани технически органи за космически дейности, установени на тяхна територия.

Държавите членки гарантират, че компетентният орган, създаден съгласно член 8, параграф 1 от Директива 2022/2555, е компетентен да извършва техническа оценка по въпроси, обхванати от дял IV, глава II, по отношение на операторите в космическия сектор на Съюза, с изключение на случаите на експлоатация на активи, посочени в член 5, първа алинея, точка 20.

3. Доставчиците на космически услуги, посочени в параграф 1, буква б), които предоставят дейности за техническа оценка, отговарят на изискванията, определени в дял III, глава I, раздел 3.

Държавите членки, които използват системата, посочена в параграф 1, буква б), гарантират правоприлагането във връзка със задължението, посочено в първа алинея.

4. Държавите членки уведомяват Комисията за своя избор съгласно параграф 1 и за всички свързани с него промени.

Член 9

Разрешение за мрежи от спътници

1. Когато операторът в космическия сектор от Съюза възнамерява да осъществи космическа мисия, която включва изстрелването на мрежа от спътници, той подава до компетентния орган заявление за единно разрешение, обхващащо изстрелването или, според случая, изстрелването и експлоатацията във връзка с всички спътници, които са част от мрежата от спътници, при условие че са изпълнени всички посочени по-долу условия:

- а) всички спътници, планирани да бъдат изстреляни в рамките на съответната космическа мисия, са идентични и изпълняват едни и същи задачи по един и същ начин;
- б) изстрелването на всички спътници е планирано да се извърши чрез една и съща ракета носител и от една и съща площадка за изстрелване.

операторът в космическия сектор от Съюза гарантира, че спътниците, които са част от мрежата от спътници, отговарят на определените в дял IV, глави I—V изисквания и декларира, че определените в първа алинея условия са изпълнени.

2. Ако след получаване на заявление в съответствие с параграф 1, първа алинея оценката на компетентния орган, извършена по отношение на един спътник, който ще бъде изстрелян в рамките на съответната космическа мисия, показва съответствие с определените в дял IV, глави I—V изисквания, компетентният орган издава разрешение за цялата мрежа от спътници („единно разрешение“).
3. От датата на издаване на единното разрешение компетентните органи могат да извършват случайни инспекции на всеки един от спътниците, които са част от мрежата от спътници, но не са били подложени на предварителната проверка, въз основа на която е издадено единното разрешение.
4. Компетентният орган отнема единното разрешение, когато резултатите от случайните инспекции установят несъответствие на спътника с изискванията за издаване на разрешение.
5. Когато при случайните инспекции, посочени в параграф 3, се установят аспекти, които противоречат на декларацията, посочена в параграф 1, втора алинея, без обаче това да се счита за несъответствие, а при оценката на

компетентния орган, при която се вземат предвид предоставените от оператора в космическия сектор от Съюза обяснения, не се установят съществени рискове за съответната космическа мисия, компетентният орган може да наложи санкция.

6. Компетентните органи преразглеждат разрешенията за изстрелване на мрежи от спътници при изстрелване на първата група от новото поколение спътници.

Член 10

Облекчени режими

1. Условието за издаване на разрешение, посочени в член 6, параграф 1, се адаптират спрямо операторите в космическия сектор от Съюза, посочени в параграфи 2, 3 и 4, съгласно предвиденото в посочените параграфи.
2. Операторите в космическия сектор, които са научноизследователски или образователни институции или които извършват научноизследователски космически мисии, спазват изискванията на дял IV, глава I, раздел 2, както е посочено в член 62.
3. Субектите, прилагащи опростено управление на риска, спазват разпоредбите на член 79, параграф 1, първа алинея по отношение на дял IV, глава II, само във връзка със стратегическите активи и критичните функции.
4. Когато оператори в космическия сектор, които са малки предприятия или научноизследователски или образователни институции, извършват космически мисии за демонстрация и проверка в орбита (IOD/IOV), те се освобождават от посоченото в член 96, параграф 2 задължение във връзка с дял IV, глава III.

Глава II

РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ОПЕРАТОРИ В КОСМИЧЕСКИЯ СЕКТОР ОТ СЪЮЗА, ЕКСПЛОАТИРАЩИ ПРИТЕЖАВАНИ ОТ СЪЮЗА АКТИВИ

Член 11

Заявление за издаване на разрешение

1. Когато се извършват космически дейности във връзка с притежавани от Съюза активи, Комисията издава разрешение на субекта, натоварен с изпълнението или експлоатацията на съответния компонент от програмата на Съюза.
Разрешението по първа алинея се основава на извършена от Агенцията техническа оценка относно изпълнението от страна на заявителя на изискванията, определени в дял IV, глави I, II, III, IV и V.
2. В зависимост от специфичното управление на компонента от програмата на Съюза, подалят заявлението субект предоставя на Агенцията и на Комисията всички технически подробности и обяснения, които доказват съответствие с изискванията, определени в дял IV, глави I, II, III, IV и V.
3. В срок от 30 работни дни след получаване на заявлението на субекта за издаване на разрешение Агенцията преценява дали заявлението е пълно.

Когато заявлението за издаване на разрешение е непълно или когато са необходими допълнителни разяснения, Агенцията определя срок, в рамките на който субектът заявител предоставя всякаква допълнителна информация, ако е необходимо, или внася разяснения.

След като Агенцията прецени, че заявлението е пълно, тя уведомява съответно заявителя.

Член 12

Разглеждане от Агенцията

1. В срок от 6 месеца от датата на уведомлението, посочено в член 11, параграф 3, трета алинея, Агенцията разглежда заявлението за издаване на разрешение съгласно член 43, параграф 1, буква а), като оценява дали заявителят:
 - а) притежава цялата необходима надеждност, капацитет и експертен опит за извършване на космически дейности;
 - б) гарантира спазването на определените в настоящия регламент изисквания и, когато е приложимо, на всички специфични изисквания, необходими за изпълнението на космическата мисия в контекста на космическата програма, посочена в Регламент (ЕС) 2021/696 или Регламент (ЕС) 2023/588, за която е подадено заявление за издаване на разрешение;
 - в) не представлява заплаха за обществения ред, безопасността на лицата и имуществото и за общественото здраве в Съюза.

Агенцията приема напълно обосновано решение, с което предлага на Комисията да издаде или да откаже разрешение, като се основа на техническата оценка за оценка на съответствието, извършена в съответствие с член 43, параграф 1, буква а).

Агенцията незабавно уведомява Комисията за решението си.

2. В срок от 30 работни дни след получаване на решението на Агенцията, посочено в параграф 1, втора алинея, Комисията взема решение да издаде или да откаже разрешение и незабавно уведомява заявителя за това. Решението влиза в сила след съобщаването му на заявителя.

Комисията издава разрешение само когато заявителят отговаря на изискванията, посочени в параграф 1, първа алинея.

3. Агенцията регистрира незабавно в URSO операторите в космическия сектор от Съюза, на които е издадено разрешение в съответствие с настоящата глава.

Член 13

Прекратяване или отнемане на разрешение

1. Оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи незабавно докладва на Агенцията:
 - а) всяко непредвидено събитие, което може да наложи изменение на неговото разрешение;
 - б) всяко планирано или предстоящо прекратяване на дейността му.

2. Агенцията предлага на Комисията да прекрати или отмени разрешението, според случая, когато оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи:
 - а) е получил разрешението посредством неверни твърдения или по друг неправомерен начин;
 - б) вече не отговаря на условията, при които е издадено разрешението, и не е предприел поисканите от Комисията коригиращи действия.
3. Не по-късно от 2 месеца след получаването на предложението на Агенцията, посочено в параграф 2, първа алинея, Комисията взема решение относно предложеното прекратяване или отнемане.

Комисията незабавно уведомява за решението си съответния оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, както и компетентния орган на държавата членка, в която е установен този оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи.

Глава III

ДОСТАВЧИЦИ НА КОСМИЧЕСКИ УСЛУГИ ОТ ТРЕТИ ДЪРЖАВИ И МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Член 14

Предоставяне на космически данни и космически услуги от оператори в космическия сектор от трети държави и международни организации

1. Оператори в космическия сектор от трети държави, които са вписани в Регистъра на Съюза за космическите обекти в съответствие с член 17 и притежават електронния сертификат, посочен в член 25, параграф 1, имат право да предоставят космически услуги на оператори в космическия сектор от Съюза във връзка с притежавани от Съюза активи и във връзка с активи, посочени в член 5, първа алинея, точка 21.
2. С цел международните организации да предоставят по силата на своите договори космически данни или космически услуги в Съюза, според случая, са в сила споразуменията, посочени съответно в членове 107 и 108.

Международните организации, предоставящи космически данни или космически услуги в Съюза съгласно първа алинея, се регистрират в URSO и притежават електронния сертификат, посочен в член 25, параграф 1.
3. Параграф 2 не се прилага, когато международна организация извършва само дейности за техническа оценка съгласно член 8, параграф 1), буква б).

Член 15

Правила, приложими за оператори в космическия сектор от трети държави

1. Операторите на космически летателни апарати от трети държави са обект на изискванията, приложими за операторите на космически летателни апарати от Съюза, посочени в членове 62, 66, 67, 69—73, 75—92 и 96—100.

Освен това операторите на космически летателни апарати от трети държави:

- а) се водят на абонамент към публичен или търговски доставчик на космически услуги за избягване на сблъсъци;
- б) гарантират, че посоченият в буква а) доставчик на космически услуги за избягване на сблъсъци разполага с техническите средства за оценка на предотвратяването на сблъсъци и спазва изискванията, определени в точка 1 от приложение IV;
- в) съобщават на Агенцията в заявлението за регистриране в URSO името и данните на посочения в буква а) доставчик на космически услуги за избягване на сблъсъци.

Агенцията добавя посочената в буква в) информация в базата данни със списъка с контакти на Съюза, посочена в член 67, параграф 1.

- 2. Операторите на изстрелвания и операторите на площадки за изстрелване от трети държави подлежат на изискванията, приложими за операторите на изстрелвания от Съюза и операторите на площадки за изстрелване от Съюза, посочени в членове 61, 75—92 и 96—100.
- 3. Доставчиците на ISOS от трети държави подлежат на изискванията, приложими за доставчиците на ISOS от Съюза, определени в член 101.
- 4. Доставчиците на космически услуги за избягване на сблъсъци от трети държави подлежат на изискванията, приложими за доставчиците на космически услуги за избягване на сблъсъци от Съюза, посочени в членове 102 и 103.

Член 16

Правила за операторите в космическия сектор от трети държави от еквивалентни юрисдикции

Оператори в космическия сектор от трети държави, установени в трета държава, за която Комисията е приела решение за еквивалентност в съответствие с член 105, се считат за отговарящи на изискванията, определени в член 15.

Член 17

Регистриране за доставчици на космически услуги от трети държави

- 1. Въз основа на решение на Комисията за разрешаване на регистриране съгласно параграф 5 Агенцията регистрира в URSO оператори в космическия сектор от трети държави, които докажат съответствие с изискванията на дял IV, както е посочено в член 16 или член 15.
- 2. Когато е получена дерогация в съответствие с член 19, операторите на изстрелвания от трети държави се регистрират в URSO въз основа на решение на Комисията, без да отговарят на едно или повече от условията, посочени в член 15.

Когато държава членка е поискала дерогация, за да се даде възможност на оператор в космическия сектор от Съюза да извърши изстрелване с оператор в космическия сектор от трета държава, този оператор в космическия сектор от трета държава предоставя на Агенцията доказателства за посоченото искане.

3. За да бъде регистриран в URSO съгласно параграф 1, оператор в космическия сектор от трета държава подава заявление до Агенцията. В заявлението се съдържат всички необходими доказателства, с които да се докаже съответствието, съгласно посоченото в параграф 1.
Агенцията съхранява всички доказателства, предоставени от заявителите по време на процедурата по регистриране.
4. Агенцията оценява заявлението за регистриране и уведомява оператора в космическия сектор от трета държава за резултата от предварителната си оценка. Агенцията позволява на този оператор в космическия сектор от трета държава да представи мотивирано становище и да предостави допълнителни обяснения или доказателства.
5. Не по-късно от 5 месеца след получаването на заявлението, посочено в параграф 3, първа алинея, Агенцията отправя предложение до Комисията да вземе решение за одобряване или отказ на регистрирането в URSO на оператор в космическия сектор от трета държава.
6. Комисията взема решение въз основа на посоченото в параграф 5 предложение на Агенцията и уведомява за въпросното решение оператора в космическия сектор от трета държава и Агенцията.
7. Когато се прилага член 16, Агенцията извършва регистрирането въз основа на следното:
 - а) операторът в космическия сектор от трета държава е упълномощен в трета държава и е обект на постоянен надзор в трета държава;
 - б) Комисията е приела решение за еквивалентност съгласно параграф 105.
8. Когато е подадено заявление за дерогация в съответствие с член 19, Агенцията пристъпва към регистрирането на оператора в космическия сектор от трета държава в URSO, след като Комисията е приела решението си в съответствие с член 19, параграф 5, първа алинея.

Член 18

Регистриране на международни организации

1. Агенцията регистрира международни организации в URSO, когато са изпълнени условията, определени в член 107 или член 108.
2. За целите на параграф 1 се прилагат съответно член 17, параграфи 3, 4, 5, 7 и 8, както и членове 19, 21 и 22.

Член 19

Дерогации

1. Държава членка може да поиска от Комисията да приеме решение, с което на Агенцията се позволява да впише оператор на изстрелвания от трета държава, който не отговаря на едно или повече от условията, посочени в член 15, параграф 2, ако са изпълнени условията, свързани с обществен интерес, посочени в параграф 2.

Държава членка подава заявление в съответствие с параграф 3, първа алинея.

По отношение на притежавани от Съюза активи Комисията преценява по своя инициатива дали е изпълнено посоченото в параграф 2 условие, свързано с обществения интерес.

2. Що се отнася до услугите по изстрелване, държавата членка доказва, че услугите по изстрелване, предоставяни от оператор от трета държава, улесняват достъпа до космическото пространство и използването му, когато са изпълнени едновременно следните условия:
 - а) в Съюза не съществува леснодостъпен заместител или реалистична алтернатива на услугите по изстрелване, предоставяни от съответния оператор на изстрелвания от трета държава;
 - б) с услугите по изстрелване, предоставени от съответния оператор на изстрелвания от трета държава, се насърчават технологичните способности от стратегическо значение за Съюза или държавите членки.
3. В заявлението, посочено в параграф 1, втора алинея:
 - а) се посочва операторът на изстрелвания от трета държава, за който се иска дерогация;
 - б) се уточняват по ясен, недвусмислен и изчерпателен начин всички изисквания, установени в член 15, параграф 2, за които се иска дерогация;
 - в) се представят необходимите технически подробности относно съответната космическа мисия;
 - г) се предоставят необходимите доказателства, с които да се покаже, че са изпълнени останалите изисквания.

В заявлението относно оператор за изстрелвания от трета държава се предлагат, когато е възможно, алтернативни мерки за смекчаване, за да се гарантира, че преследваните с изискванията по член 15, параграф 2 цели, за които се иска дерогация, са постигнати изцяло или поне частично.

4. След получаване на заявлението, посочено в параграф 3, Комисията го предава на Агенцията. В срок от 1 месец Агенцията изготвя техническа оценка относно спазването на определените в член 15 изисквания, които не подлежат на прилагането на дерогация.
5. В срок от 2 месеца след получаването на техническата оценка, изготвена от Агенцията съгласно параграф 4, Комисията, като се основава на тази техническа оценка, или приема решение за предоставяне на дерогация на съответния оператор на изстрелвания от трета държава, когато Комисията заключи, че е изпълнено посоченото в параграф 2 условие, свързано с обществения интерес, или издава решение за отказ за предоставяне на такава дерогация, когато заключи, че условието, свързано с обществения интерес, не е изпълнено.

Тези решения се приемат като актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.

6. Когато съгласно параграф 5, първа алинея Комисията предостави дерогация на оператор на изстрелвания от трета държава, тя едновременно с това предоставя дерогация и на оператора в космическия сектор от Съюза, използващ услугите за изстрелване на съответния оператор на изстрелвания от трета държава.

Публични субекти от трети държави

1. За да бъде издадено разрешение за предоставяне на космически услуги или космически данни в Съюза по искане на публичен субект от трета държава или по искане на държава членка, както е посочено в параграф 2, Комисията, с подкрепата на Агенцията, първо оценява дали този публичен субект от трета държава е държавно образувание и дали управлява или притежава активи на космическа инфраструктура, които са военни системи, включително за цивилни цели.

При предоставянето на техническа помощ на Комисията Агенцията обозначава всички съответни дейности и услуги, предоставяни от този публичен субект от трета държава, и набелязва всички съответни активи на космическата инфраструктура, които въпросния публичен субект от трета държава управлява или притежава.

2. Държава членка може да поиска от Комисията да разреши на публичен субект от трета държава да предоставя космически услуги или космически данни в Съюза.

В подкрепа на заявлението си държава членка може да изрази обществен интерес една или повече държави членки да получат или, когато е приложимо, да гарантират непрекъснат и безпрепятствен достъп до съответните космически данни или космически услуги, предоставяни от този публичен субект от трета държава, и може да докаже последиците за съответните пазари на равнището на Съюза или на равнището на държава членка от загубата на такъв достъп.

3. Комисията може да извърши по собствена инициатива посочената в параграф 1 оценка.
4. Когато след посочената в параграф 1 оценка Комисията стигне до заключението, че няма рискове за сигурността на Съюза или на държавите членки, тя може да приеме решение, с което да разреши на съответния публичен субект от трета държава да предоставя космически услуги или космически данни в Съюза.

Решението, посочено в първа алинея, се прилага до датата, на която влиза в сила международно споразумение, сключено със съответната трета държава, с което се уреждат условията за предоставяне на космически услуги или космически данни в Съюза от публичен субект от трета държава, или до датата, на която Комисията е приела решение за еквивалентност по отношение на тази трета държава, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.

Въз основа на решението на Комисията, взето съгласно първа алинея, Агенцията незабавно регистрира в URSO съответния публичен субект от трета държава.

Решението, посочено в първа алинея, се приема като акт за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.

Клауза за извънредни ситуации

1. Когато в държава членка възникне извънредна ситуация или криза, или инцидент или нападение причини сътресения, засягащи повече държави членки или институциите на Съюза, Комисията по своя инициатива или по искане на съответната държава членка извършва възможно най-скоро оценка.

Въз основа на тази оценка Комисията може да разреши използването на космически данни или космически услуги от доставчици на космически услуги, които не са регистрирани в URSO, в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.
2. Възможно най-скоро и в зависимост от тежестта, продължителността и последиците от съответната извънредна ситуация, криза или сътресение, посоченото в параграф 1 решение се потвърждава, отменя или се удължава срокът му на действие в съответствие с процедурата, посочена в член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 22

Прекратяване или отмяна на регистриране

1. Агенцията отправя предложение до Комисията за временно прекратяване или отмяна на регистрирането в URSO на оператор в космическия сектор от трета държава, когато:
 - а) въз основа на документирани доказателства Агенцията установи, че операторът в космическия сектор от трета държава вече не отговаря на едно или на няколко изисквания, определени в член 16 или член 15, според случая, и не е в състояние да прилага необходимите средства за правна защита, за да осигури непрекъснатото им спазване;
 - б) съответният надзорен орган на трета държава е прекратил или отменил разрешението за експлоатация или изстрелване, издадено на съответния доставчик на космически услуги.
2. Преди да представи пред Комисията предложението за прекратяване или отмяна на регистрирането на основанията, посочени в параграф 1, буква а), Агенцията води диалог със съответния оператор в космическия сектор от трета държава относно причините, контекста, обхвата и тежестта на неспазването, както и относно средствата за правна защита и сроковете, необходими на този оператор в космическия сектор от трета държава да гарантира спазването, като надлежно се взема предвид всяка необходимост от техническа адаптация.

По време на този диалог Агенцията предоставя на съответния оператор в космическия сектор от трета държава възможност да представи съображения, въз основа на които Агенцията възнамерява да приеме своето предложение, да предостави разяснения и да представи всяка съответна документация и доказателства в подкрепа на своите разяснения, включително всеки технически анализ, и да постигне съответствие.
3. Комисията взема решение не по-късно от 2 месеца след получаването на предложението, посочено в параграф 1, първа алинея.
4. В случая, посочен в параграф 1, буква б), и най-малко 30 дни преди издаването на решение за прекратяване или отмяна Комисията информира съответния надзорен орган на трета държава за намерението си да прекрати или отмени регистрирането в URSO.

5. Комисията незабавно информира компетентните органи за всяко действие или мярка, която следва да бъде приета в съответствие с параграфи 2 и 4.
- Агенцията публикува обобщение на информацията относно прекратяването или отмяната на своя уебсайт и на портала на URSO.
6. Решението на Комисията за прекратяване или отмяна на регистриране в URSO влиза в сила на дата, която се посочва в решението на Комисията. При определянето на тази дата Комисията, по предложение на Агенцията, взема предвид времето, което може да е необходимо за адаптирането на съответните договори.
- В зависимост от сложността при адаптирането на договорите, което може да се изисква, датата на отмяна на регистрирането е не по-късно от 16 месеца от датата на приемане на решението за отмяна.

Член 23

Законен представител в Съюза

1. операторите в космическия сектор от трети държави определят писмено едно или повече юридически лица в една от държавите членки, които да действат като техни законни представители в Съюза.
2. Законният представител в Съюза е упълномощен от оператора в космическия сектор от трета държава да бъде във връзка освен или вместо оператора в космическия сектор от трета държава с компетентните органи, Комисията и Агенцията по всички въпроси, свързани със спазването на настоящия регламент. Той разполага с всички необходими правомощия и средства да гарантира ефикасното и навременно сътрудничество с тези органи.

Глава IV

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОСМИЧЕСКИ ДАННИ И КОСМИЧЕСКИ УСЛУГИ В СЪЮЗА И ЕЛЕКТРОННА ПРОСЛЕДИМОСТ

Член 24

Регистър на Съюза за космическите обекти (URSO)

1. Агенцията създава Регистър на Съюза за космическите обекти (URSO) за регистрирането на:
 - а) оператори в космическия сектор от Съюза, които са получили разрешение в съответствие с член 6, параграф 1 и за които е съобщено на Агенцията от компетентните органи съгласно член 7, параграф 7;
 - б) оператори в космическия сектор от Съюза, които са субекти, натоварени с изпълнението или експлоатацията на съответния компонент от програмата на Съюза въз основа на разрешение, издадено на Комисията съгласно член 12, параграф 2;
 - в) оператори в космическия сектор от трети държави, за които е прието решение за регистриране по силата на член 17 параграф 1;

- г) международни организации, регистрирани съгласно член 18, параграф 1.
- 2. Агенцията изготвя, актуализира и публикува на уебсайта на URSO консолидираните списъци на всички доставчици на космически услуги, посочени в параграф 1.
- 3. URSO разполага с централизиран инвентарен списък и платформа.

Член 25

Електронен сертификат

1. След приключване на регистрирането в URSO Агенцията издава и предоставя електронен сертификат на доставчиците на космически услуги, с изключение на доставчиците на космически услуги за избягване на сблъсъци.
2. С посочения в параграф 1 електронен сертификат се идентифицира(т) космическата(ите) мисия(и) и космическият(ите) обект(и), който(които) е(са) генерирал(и) космическите данни или е(са) позволил(и) предоставянето на космически услуги, и се удостоверява съответствието на тези космически обекти с изискванията, определени в настоящия регламент.
3. Договорите на доставчиците на космически услуги, посочени в член 2, параграф 1), букви а), в) и г), за предоставяне на космически данни и космически услуги в Съюза се придружават от електронния сертификат, посочен в параграф 1.
4. С цел да се предостави възможност на Агенцията да издаде и генерира електронния сертификат, посочен в параграф 1, следната информация се предава от компетентните органи във връзка с операторите в космическия сектор от Съюза съгласно член 7, параграф 7, както и директно от операторите в космическия сектор от трети държави и от международни организации:
 - а) подробности относно съответния доставчик на космически услуги, като например наименование, физически адрес, интернет адрес, държава членка или, според случая, трета държава по установяване и разрешение, наименованието и адресът на компетентния орган или, според случая, съответният надзорен орган на трета държава;
 - б) подробности относно вида на извършваните космически услуги, като се посочва(т) държавата(ите) членка(и) или третите държави, където те се извършват;
 - в) технически подробности относно космическия обект, който се експлоатира или изстрелва и съответната космическа мисия.
5. За целите на предвиденото в член 104 искане за стандарти, електронният сертификат, посочен в параграф 1, отговаря на следните изисквания:
 - а) с електронния сертификат се удостоверява, че дадени космически данни са генерирани чрез използването на ясно идентифицирани космическа мисия и космически обект;
 - б) що се отнася до данните от наблюдения, електронният сертификат предоставя възможност за проследяване на потока от космически данни — от генерирането им от даден космически обект, до включването им в първата космическа услуга, при която се използват тези космически данни;

- в) електронният сертификат се основава на алгоритми за установяване на цялостността на космическите данни при тяхното включване в последващи услуги.
6. За целите на генерирането на електронния сертификат, посочен в параграф 1, Агенцията може да поиска, когато е целесъобразно, техническа помощ от компетентните органи и квалифицираните технически органи за космически дейности по отношение на всеки от посочените в параграф 5 елементи.

Член 26

Предоставяне на космически услуги и космически данни в Съюза

1. Когато доставчиците на космически услуги, с изключение на доставчиците на космически услуги за избягване на сблъсъци, предоставят за първи път космически данни или космически услуги в Съюза, те притежават електронния сертификат, посочен в член 25, параграф 1.
2. Доставчиците гарантират, че електронният сертификат е приложен към договорите им за предоставяне на космически данни или космически услуги.

Член 27

Изисквания за първични доставчици на космически данни

1. Първичните доставчици на космически данни предоставят космически данни в Съюза само когато тези космически данни са генерирани от космически обекти, регистрирани в URSO.
2. Когато първични доставчици на космически данни получават сигнали или жалби за евентуални нередности, те предупреждават своите доставчици и успоредно с това се свързват с Агенцията или с компетентния орган на държавата членка, в която са установени.

Дял III

АСПЕКТИ НА УПРАВЛЕНИЕТО

Глава I

УПРАВЛЕНИЕ В ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

РАЗДЕЛ 1

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

Член 28

Определяне или създаване на компетентни органи

1. Всяка държава членка определя или създава публичен орган, който да действа като компетентен орган, отговорен за издаването на разрешение и за надзора

над операторите в космическия сектор от Съюза, както и за всяка дейност по наблюдение на пазара, необходима за защита на използването на космически данни в съответствие с настоящия регламент.

2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи разполагат с независимостта, експертния опит, финансовите и човешките ресурси, работния капацитет и правомощията, необходими за изпълнение на функциите, посочени в параграф 1.

Член 29

Надзорни задачи по отношение на операторите в космическия сектор от Съюза

1. Компетентните органи надзират космическите дейности, извършвани от операторите в космическия сектор от Съюза, и по-специално:
 - а) контролират прилагането на изискванията, определени в настоящия регламент;
 - б) провеждат разследвания;
 - в) поддържат вътрешен регистър на нарушенията на изискванията, определени в настоящия регламент;
 - г) сътрудничат с компетентните органи на други държави членки с цел да се осигури съгласуваност в целия Съюз при прилагането на настоящия регламент;
 - д) насърчават осведомеността за изискванията, определени в настоящия регламент, и тяхното разбиране;
 - е) извършват одити;
 - ж) изискват от квалифициран технически орган за космически дейности да извършва технически оценки в съответствие с член 8, параграф 1, буква а);
 - з) извършват преглед, в контекста на надзорните задачи, на прилагането на принципа на пропорционалност от страна на операторите в космическия сектор от Съюза;
 - и) докладват на Комисията относно основните надзорни дейности във връзка с прилагането на настоящия регламент.
2. Държавите членки осигуряват подходящ надзор над операторите в космическия сектор от Съюза, изпълняващи национални космически програми, като спазват разделението на ролите и липсата на конфликт на интереси.

Член 30

Надзорни правомощия

1. Компетентните органи разполагат с всички правомощия за упражняване на надзор, извършване на разследвания, коригиращи действия и налагане на санкции, необходими за упражняване на функциите и задачите, посочени в член 29.
2. При извършване на надзорни дейности по отношение на дял IV, глава II компетентните органи осигуряват координация с компетентните органи,

определени съгласно член 8, параграф 1 от Директива 2022/2555, които са отговорни за надзорните задачи съгласно посочената директива.

Държавите членки могат да оправомощят компетентните органи да делегират съответните надзорни дейности и задачи по отношение на дял IV, глава II от настоящия регламент на компетентните органи, създадени съгласно член 8, параграф 1 от Директива 2022/2555.

Надзорните задачи съгласно Директива 2022/2555, посочени в първа и втора алинея, се упражняват по начин, при който напълно се запазва цялостността на надзорните правомощия, посочени в параграф 1.

3. Компетентните органи разполагат най-малко със следните правомощия за разследване:
 - а) да изискват предоставянето на всички необходими данни и документи;
 - б) да получат достъп до помещения, поземлена собственост и транспортни средства, включително до всяко оборудване и средства за обработване на данни;
 - в) да изискват доказателства за изпълнение на изискванията, определени в настоящия регламент, и съответните доказателства;
 - г) да преглеждат техническите оценки, извършени от квалифицирани технически органи за космически дейности съгласно член 8;
 - д) да извършват проверки на място и от разстояние, включително да извършват одити.
4. Когато компетентните органи извършват проверки, упълномощените да извършват проверки длъжностни лица са оправомощени:
 - а) да влизат във всяко помещение, поземлена собственост или транспортно средство на съответните оператори в космическия сектор от Съюза;
 - б) да проверяват счетоводните книги и други търговски документи, независимо от носителя, на който се съхраняват, да имат достъп до всяка информация, която е достъпна за операторите в космическия сектор от Съюза, обект на проверката, както и да вземат или изискват копия или извлечения от тези счетоводни книги и документи;
 - в) да поискат от всеки представител или член на персонала на оператора в космическия сектор от Съюза, обект на проверката, разяснения за факти и документи, които попадат в обхвата на предмета на проверката, и да записват отговорите;
 - г) да запечатват служебни помещения, счетоводни книги или документи за срока и в степента, необходими за проверката;
5. Компетентните органи разполагат най-малко със следните корективни правомощия:
 - а) да издават предупреждения за предполагаеми нарушения на изискванията, определени в настоящия регламент;
 - б) да разпореждат на операторите в космическия сектор от Съюза да преустановят поведение, което компетентните органи считат за противоречащо на изискванията, определени в настоящия регламент;

- в) да разпореждат на операторите в космическия сектор от Съюза да гарантират спазването на изискванията по начина и в сроковете, определени от компетентните органи;
 - г) да разпореждат на операторите в космическия сектор от Съюза да отстранят установените от компетентните органи недостатъци във връзка с прилагането на изискванията, определени в настоящия регламент, включително чрез прилагане на корективни мерки за нарушения на изискванията, определени в настоящия регламент;
 - д) да определят за даден период от време служител по наблюдението, който да следи процеса на привеждане на поведението на операторите в космическия сектор от Съюза в съответствие с изискванията, определени в настоящия регламент.
6. Компетентните органи разполагат най-малко със следните правомощия за налагане на санкции:
- а) да налагат или да поискат от съответен административен или съдебен орган да наложи административна глоба за неспазване или административна санкция във връзка с нарушение на изискванията, определени в настоящия регламент;
 - б) временно да прекратят или да поискат от съответен административен или съдебен орган временно да прекрати действието на разрешението, изцяло или частично;
 - в) да отменят разрешението за извършване на космически дейности, когато оператор в космическия сектор от Съюза вече не отговаря на условията, при които е издадено разрешението, или когато оператор в космическия сектор от Съюза се намира в ситуация, в която съгласно националното законодателство разрешението трябва да бъде отменено.
- Наложеното съгласно буква б) временно прекратяване се прилага, докато съответният оператор в космическия сектор от Съюза предприеме всички необходими действия за отстраняване на установените от компетентния орган проблеми или до пълното спазване на всички мерки, предписани от компетентния орган.
7. Компетентните органи могат по собствена инициатива да решат да наложат временни мерки на операторите в космическия сектор от Съюза, по-специално в случай на неотложност, за да се съобразят с изискванията, определени в настоящия регламент.
8. Държавите членки може да уреждат със закон компетентните им органи да имат допълнителни правомощия освен посочените в параграфи 3—7. Упражняването на тези правомощия не нарушава ефективното прилагане на настоящата глава.

Член 31

Административни санкции

1. Държавите членки установяват правила относно санкциите за нарушения на настоящия регламент. Тези санкции са ефективни, съразмерни и възпиращи.

Държавите членки уведомяват незабавно Комисията за тези разпоредби, както и за всяко последващо изменение, което ги засяга.

2. При определяне на административната санкция и размера на административната глоба, компетентните органи вземат предвид всички съответни обстоятелства, включително, когато е уместно:
 - а) тежестта и продължителността на нарушението и трайността на вредите, причинени от нарушението;
 - б) предишните нарушения на физическото или юридическото лице, което е отговорно за нарушението;
 - в) материалните или нематериалните вреди, причинени от или в резултат на нарушението, включително финансови или икономически загуби и неблагоприятни последици за други услуги, както и съответните критерии за въздействието на нарушението, като например броя на засегнатите потребители или мащаба на понесената от трета страна загуба в резултат на нарушението;
 - г) умишъл или небрежност от страна на извършителя на нарушението;
 - д) мерките, предприети от оператора в космическия сектор от Съюза за предотвратяване или смекчаване на вредите;
 - е) равнището на сътрудничество с компетентните органи и всяко възпрепятстване на проверки, одити или други дейности по наблюдение от страна на компетентните органи след откриване на нарушението;
 - ж) размера на реализираните печалби или избегнатите загуби от физическото или юридическото лице, отговорно за нарушението;
 - з) необходимостта от възпиращ ефект на административната глоба.
3. Компетентните органи посочват мотивите за своите принудителни мерки.
4. Надзорните мерки за ефективни, възпиращи и съразмерни, като се вземат предвид всички обстоятелства на всеки отделен случай. Преди приемането на надзорна мярка компетентните органи информират операторите в космическия сектор от Съюза за своите предварителни констатации и предоставят на въпросните оператори приемлив срок за подаване на възражения.
5. Държавите членки гарантират, че компетентните органи имат правомощието директно да сезират съдебен орган за нарушения на настоящия регламент, както и че имат право да участват самостоятелно във всички видове съдебни производства, свързани с прилагането на настоящия регламент, включително чрез подаване на жалби.

РАЗДЕЛ 2

НАБЛЮДЕНИЕ НА КВАЛИФИЦИРАНИ ТЕХНИЧЕСКИ ОРГАНИ ЗА КОСМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

Член 32

Използване на квалифицирани технически органи за космически дейности

1. Държавите членки, които използват посочената в член 8, параграф 1, буква а) възможност, гарантират, че публичните органи са определили, оценили и извършват наблюдение на квалифицирани технически органи за космически дейности и че Комисията е уведомена за последните в съответствие с член 33.
2. Държавите членки могат да поверят задачите за оценка и наблюдение на националния орган по акредитация по смисъла на и в съответствие с [Регламент \(ЕО\) № 765/2008](#). Комисията прави публично достъпна тази информация.
3. Държавите членки гарантират, че предвиденият в параграф 1 публичен орган:
 - а) е организиран и функционира по начин, който не поражда конфликт на интереси с дейностите за техническа оценка, извършвани от квалифицираните технически органи за космически дейности;
 - б) изпълнява обективно и безпристрастно задачите по определяне, оценяване и наблюдение на квалифицираните технически органи за космически дейности;
 - в) разполага с достатъчен брой служители за изпълнение на своите задачи.

Член 33

Процес на уведомяване

1. Държавите членки уведомяват Комисията за всички определени квалифицирани технически органи за космически дейности, установени на тяхна територия. За целите на посоченото уведомяване те използват системата за управление на информацията на базата данни NANDO (нотифицирани и определени органи за оценка на съответствието).
2. Комисията може да получи уведомление от държавата членка само за квалифицирани технически органи за космически дейности, които отговарят на изискванията, определени в член 35.
3. Уведомлението, посочено в параграф 1, включва:
 - а) пълните подробности за дейностите за техническа оценка, извършени по въпроси, попадащи в обхвата на настоящия регламент, всеки съответен модул за оценка, където се посочва кои са включените процеси, услуги или продукти във връзка с въпроси, попадащи в обхвата на настоящия регламент;
 - б) всяко съответно удостоверение за компетентност.
4. Когато уведомлението не се основава на сертификата за акредитация, посочен в член 34, параграф 5, буква б), държавите членки предоставят на Комисията и на другите държави членки доказателства, удостоверяващи компетентността на този квалифициран технически орган за космически дейности, и гарантират, че посоченият орган ще подлежи на редовно наблюдение и ще продължава да отговаря на изискванията, определени в член 35.
5. Даден орган може да извършва дейности като квалифициран технически орган за космически дейности само ако Комисията или държава членка не е повдигнала възражения в срок от два месеца от датата на уведомлението, когато то включва сертификата за акредитация, посочен в член 34, параграф 5,

буква б), или в срок от три месеца от датата на уведомлението, когато то включва документните доказателства, посочени в член 34, параграф 6.

РАЗДЕЛ 3

КВАЛИФИЦИРАНИ ТЕХНИЧЕСКИ ОРГАНИ ЗА КОСМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

Член 34

Процес на придобиване на статут на квалифициран технически орган за космически дейности

1. Когато даден субект възнамерява да извършва технически оценки по един или повече въпроси, попадащи в обхвата на дял IV, глави I—V, за да бъде определен за квалифициран технически орган за космически дейности, той подава заявление до съответния орган, посочен в член 32, в държавата членка, в която е установен.
2. Когато дейностите за техническа оценка засягат въпроси, обхванати от дял IV, глава II, държавите членки използват националните компетентни органи, определени в член 8 от [Директива \(ЕС\) 2022/2555](#).
3. При изпълнение на своите задачи по издаване на разрешения и по надзор, посочени в член 28, параграф 1, компетентните органи надлежно вземат предвид техническите оценки, извършени от посочените в параграф 2 служби и органи и осигуряват сближаването в областта на надзора с органите, посочени в член 8 от Директива 2022/2555.

Държавите членки осигуряват тясно сътрудничество чрез механизми и протоколи между тези органи и компетентните органи, определени съгласно член 28, параграф 1 от настоящия регламент.
4. Когато публичен субект, извършващ технически оценки във връзка с изискванията, определени в дял IV, глава I и глава V, е част от административната структура на компетентния орган, посочен в член 28, параграф 1, упоменатото в параграф 1 заявление се подава от компетентния орган.
5. Субектите, посочени в параграф 1, указват за кой от въпросите, обхванати от дял IV, глави I—V, е подадено заявлението за квалифициран технически орган за космически дейности и:
 - а) предоставят описание на всички дейности за техническа оценка, които трябва да се извършват;
 - б) посочват всички сертификати за акредитация, ако има такива, издадени от национален орган по акредитация, с които се удостоверява, че съответният орган отговаря на изискванията, определени в член 35;
 - в) посочват, когато е приложимо, валиден документ, с който се доказва определянето на заявителя като орган, който получава уведомлението, съгласно съответното законодателство на Съюза за хармонизация.
6. Когато заявителят не може да предостави сертификата за акредитация, посочен в параграф 5, буква б), той предоставя на посочения в член 32 орган всички

писмени доказателства, позволяващи на този орган да извършва проверки или да провежда редовно наблюдение, за да гарантира спазването на изискванията, определени в член 35.

7. Когато заявителят вече е бил определен като нотифициран орган съгласно законодателството на Съюза за хармонизация, всички документи и сертификати, свързани с посоченото определяне, могат да бъдат използвани в подкрепа на определянето му като квалифициран технически орган за космически дейности съгласно настоящия регламент.
8. Когато са изпълнени условията, определени в параграф 5, посоченият в член 32 орган приема положително решение относно заявлението. Решението се съобщава на техническия орган, на компетентните органи на съответната държава членка и на Комисията.
9. Квалифициран технически орган за космически дейности актуализира документацията, посочена в параграфи 5, 6 и 7, винаги когато настъпят съответни промени, за да се даде възможност на органа, който извършва уведомяването, да следи за непрекъснатото спазване от страна на този квалифициран технически орган за космически дейности на изискванията, определени в член 35.

Член 35

Изисквания към квалифицираните технически органи за космически дейности

1. Квалифицираните технически органи за космически дейности отговарят на изискванията, определени в точка 1 от приложение IX.
2. Когато се извършват дейности за техническа оценка във връзка с дял IV, глава III, квалифицираният технически орган за космически дейности трябва да изпълнява освен посоченото в параграф 1 задължение, също и изискванията, определени в точка 2 от приложение IX.
3. Квалифицираните технически органи за космически дейности, извършващи дейности за техническа оценка във връзка с дял IV, глави I и V, са публични органи.
4. Квалифициран технически орган за космически дейности, който възлага на подизпълнител задачи, свързани с техническата оценка, информира съответно посочения в член 32 орган и гарантира, че неговият подизпълнител отговаря на изискванията, посочени в параграфи 1 и 2.

Квалифицираните технически органи за космически дейности съхраняват на разположение на посочения в член 32 орган всички документи, свързани с оценката на квалификацията на подизпълнителя и с работата, извършена от посочения подизпълнител.

Член 36

Идентификационни номера

Комисията присвоява идентификационен номер на всеки квалифициран технически орган за космически дейности и прави публично достояние списъка с квалифицирани технически органи за космически дейности в Съюза, техните идентификационни номера и въпросите, обхванати от дял IV, за които те са получили уведомление.

Член 37

Промени в уведомлението

1. Органът, посочен в член 32, ограничава, спира или оттегля, според случая, уведомлението за квалифициран технически орган за космически дейности, който вече не отговаря на изискванията, определени в член 35, или не изпълнява задълженията си. Посоченият орган информира Комисията и останалите държави членки за това.
2. В случай на ограничаване, спиране или оттегляне на уведомлението или когато квалифициран технически орган за космически дейности, установен на територията на държава членка, е прекратил дейността си, тази държава членка предприема подходящи стъпки за прехвърляне на досиетата на този квалифициран технически орган за космически дейности на друг такъв орган или, когато това не е възможно, на Агенцията или на международната организация, посочена в член 8, параграф 1, буква б).

Член 38

Обжалване на решения на квалифицирани технически органи за космически дейности

Държавите членки гарантират, че решенията на квалифицирани технически органи за космически дейности могат да бъдат обжалвани.

Член 39

Координация на квалифицирани технически органи за космически дейности

Комисията осигурява подходяща координация на квалифицирани технически органи за космически дейности в целия Съюз, включително чрез създаване на секторни групи от квалифицирани технически органи за космически дейности.

Глава II

УПРАВЛЕНИЕ НА РАВНИЩЕТО НА СЪЮЗА

РАЗДЕЛ 1

ЗАДАЧИ И СТРУКТУРИ НА АГЕНЦИЯТА

Член 40

Задачи на Агенцията

1. Агенцията има следните задачи във връзка с изискванията, определени в дялове II—VI от настоящия регламент:
 - а) да извършва технически оценки, с които се дава възможност на Комисията да взема решения относно издаването на разрешение и относно текущия надзор на операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, както и относно регистрирането и текущия надзор на оператори от трети държави;

- б) да извършва при поискване техническите оценки, посочени в член 8, параграф 1, буква в);
- в) въз основа на решение на Комисията, да извършва регистрирането на оператори в космическия сектор от трети държави и на международни организации в съответствие с членове 17 и 18;
- г) да създава и управлява URSO в съответствие с член 24;
- д) да издава електронния сертификат, посочен в член 25, параграф 1;
- е) да управлява регистрирането в URSO и съответно прекратяване или отмяна на това регистриране в съответствие с член 22;
- ж) да създава и управлява база данни със списък с контакти на Съюза за сигнали за събития от голям интерес в съответствие с член 67, параграф 1;
- з) да докладва на Комисията относно прилагането на опростено управление на риска в целия Съюз и да представя подходящи препоръки в съответствие с член 79, параграф 3, първа алинея;
- и) да координира дейностите на мрежата на Съюза за киберустойчивост в космическата област (EUSRN), създадена в съответствие с член 94, параграф 1, и да осигурява секретариата на EUSRN;
- й) да допринася за създаването и поддържането на рамката за космическа маркировка на Съюза в съответствие с разпоредбите на дял VI, глава II;
- к) да поддържа уебсайт, на който се предоставя актуализирана информация и се популяризират схемите за космическа маркировка на Съюза и космическите маркировки на Съюза в съответствие с член 111, параграф 5;
- л) да подпомага Комисията при подготовката на делегирани актове и актове за изпълнение, основани на настоящия регламент, и при подготовката на предложения за изменения на настоящия регламент, като изготвя официални технически становища, предназначени за Комисията;
- м) да издава насоки, предназначени за компетентните органи и операторите в космическия сектор от Съюза, и да отправя препоръки до един или повече компетентни органи с цел насърчаване на съгласувани надзорни практики в Съюза и еднообразното прилагане на правото на Съюза;
- н) по искане на Комисията да допринася във връзка с въпроси, обхванати от настоящия регламент, за установяването, измерването, докладването и анализа на показателите за изпълнението, по-специално по отношение на значителни инциденти и сблъсъци;
- о) да предоставя всички необходими технически, научни и административни съвети и подкрепа на Комисията, за да може Комисията да изпълнява своите надзорни задачи съгласно настоящия регламент;
- п) да установява сътрудничество с надзорните органи на трети държави, международни организации или техни органи и да насърчава и улеснява осведомеността на международно равнище по отношение на изискванията, определени в настоящия регламент;

- р) да сътрудничи, по целесъобразност, с други институции, органи, служби и агенции на Съюза, когато техните дейности обхващат технически аспекти, свързани с безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическите дейности, или други съответни въпроси, например използването на изкуствен интелект при извършване на космически дейности.
2. Преди да представи техническите становища, посочени в параграф 1, буква л), както и преди да издаде насоките, посочени в параграф 1, буква м), Агенцията провежда открити обществени консултации.
- До 1.8.2028 г. Агенцията представя на Комисията техническите становища с цел да ѝ помогне при подготовката на делегираните актове, посочени в член 113, и на актовете за изпълнение, посочени в член 59, параграф 3, първа алинея, член 61, параграф 3, първа алинея, член 63, параграф 2, член 68, параграф 2, първа алинея, член 69, параграф 2, първа алинея, член 70, параграф 3, първа алинея, член 73, параграф 4, първа алинея, член 93, параграф 8, член 96, параграф 7, втора алинея, член 97, параграф 4, член 101, параграф 5, първа алинея, член 104, параграф 2 и в член 111, параграф 4, първа алинея.
3. Преди издаването на ново ръководство или препоръка Агенцията преглежда съществуващите ръководства и препоръки, за да се избегне дублиране.

Член 41

Такси на Агенцията

1. В съответствие с делегирания акт, посочен в параграф 3, Агенцията начислява такси на операторите в космическия сектор от Съюза, операторите в космическия сектор от трети държави и международните организации с оглед на цялостното покриване на необходимите разходи, направени от Агенцията при изпълнение на задачи съгласно настоящия регламент, включително възстановяването на разходите, направени в резултат на работата на съвместните екипи за проверка, посочени в член 44, параграф 2, първа алинея, или разходите за консултации, предоставени от независими експерти.
2. Размерът на таксата, начислена на доставчик на космически услуги, посочен в параграф 1, покрива всички разходи, произтичащи от изпълнението на задачите, посочени в настоящия регламент. Размерът е съразмерен с оборота на съответния доставчик на космически услуги.
3. Комисията се оправомощава да приема по силата на член 113 делегирани актове за допълнение на настоящия регламент, с които да определя размера на таксите и начина на плащането им.

Член 42

Структури на Агенцията

За целите на задачите, посочени в член 43, в рамките на Агенцията се създават Съвет по съответствието и Апелативен съвет.

Задачи на Съвета по съответствието

1. Съветът по съответствието има отговорността:
 - а) да отправя технически предложения до Комисията за издаване на разрешение в съответствие с член 12, параграф 2 на оператори на притежавани от Съюза активи, на които Комисията е възложила изпълнението или експлоатацията на съответния компонент на програмата на Съюза, както е посочено в същия член, и да извършва през целия срок на действие на това разрешение дейности за техническа оценка, за да се даде възможност на Комисията да упражнява текущ надзор над тези оператори с цел гарантиране на спазването на изискванията, определени в настоящия регламент;
 - б) да извършва дейности за техническа оценка във връзка с изискванията, определени в дял IV, глави I, II, III, IV и V, преди компетентните органи да издадат разрешения на доставчици на космически услуги от Съюза по отношение на активите, посочени в член 5, първа алинея, точка 21, когато държава членка е решила да възложи на Агенцията задачата да извърши такава техническа оценка по силата на член 8, параграф 1, буква в);
 - в) да оценява и отправя технически предложения до Комисията по отношение на текущото спазване от страна на оператори в космическия сектор от трети държави на определените в дял IV изисквания по начина, посочен съответно в членове 15 и 16.
2. За целите на параграф 1 Съветът по съответствието разполага със следните правомощия:
 - а) взема решения за техническа оценка по посочения в параграф 3 начин, с които предлага на Комисията да се издаде разрешение в съответствие с член 11, параграф 1, първа алинея, на оператори в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, на които е поверено изпълнението или експлоатацията на компоненти от програмата на Съюза в съответствие с член 12, параграф 2, както и предлага на Комисията през целия срок на действие на това разрешение всички необходими надзорни мерки;
 - б) взема решения за техническа оценка относно изпълнението на изискванията, определени в дял IV, глави I, II, III, IV и V, когато държава членка възложи на Агенцията извършването на техническата оценка по силата на член 8, параграф 1, буква в);
 - в) осигурява, въз основа на решение на Комисията, взето съгласно член 11, параграф 1), първа алинея, член 17, параграф 6 и член 22, параграф 6, първа алинея, регистрирането в URSO и съответно прекратяването или отмяната на регистрирането в URSO на оператори в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи и на оператори в космическия сектор от трети държави, както и на международни организации, съгласно членове 17, 18 и 22, и управлява URSO и съответната му платформа;
 - г) взема решения за техническа оценка, с които предлага на Комисията мерки за гарантиране на спазването от страна на оператори в космическия

сектор от трети държави на определените в дял IV изисквания по начина, посочен съответно в членове 15 и 16.

- д) издава електронните сертификати, посочени в член 25, параграф 1;
 - е) одобрява при извършването на техническите оценки, посочени в параграф 1, заключенията на докладите, представени от техническите съвети, посочени в член 44, параграф 2, втора алинея;
 - ж) изготвя и публикува консолидираните списъци на доставчиците на космически услуги, регистрирани в URSO съгласно член 24, параграф 2;
 - з) приема и публикува своя процедурен правилник.
3. За целите на вземането на решенията, посочени в параграф 2, Съветът по съответствието действа, както следва:
- а) спазването на изискванията, определени в дял IV, глави I, III, IV и V, се установява чрез технически оценки, извършвани в съответствие с член 44, параграф 1;
 - б) спазването на изискванията, определени в дял IV, глава II, се установява както следва:
 - i) за решенията за техническа оценка относно доставчиците на космически услуги, посочени в параграф 1, буква а), спазването се установява от Съвета за акредитация на сигурността в съответствие с глава II от Регламент (ЕС) 2021/696;
 - ii) за решенията за техническа оценка относно доставчиците на космически услуги, посочени в параграф 1, букви б) и в), спазването се установява в съответствие с член 44, параграф 1.

Член 44

Технически конфигурации на Съвета по съответствието

1. Съветът по съответствието работи в три технически конфигурации, както следва:
 - а) Техническият съвет за съответствие относно безопасността;
 - б) Техническият съвет за съответствие относно надеждността;
 - в) Техническият съвет за съответствие относно екологичната устойчивост.
2. Посочените в параграф 1 технически съвети се състоят от съвместни екипи за проверка, включващи служители на Агенцията, компетентните органи и квалифицираните технически органи за космически дейности.

След изпълнението на своите технически оценки техническите съвети представят доклади на Съвета по съответствието.

Техническите съвети се подпомагат от технически секретариат, който извършва необходимата на Съвета по съответствието подготвителна работа, за да може да изпълнява задачите си съгласно настоящия регламент.
3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 113 за допълване на настоящия регламент, като се определят критериите за състава и експертния опит на персонала, съставляващ

съвместните екипи за проверка към техническите съвети, така че да се осигури балансирано участие на персонала от компетентните органи и квалифицираните технически органи за космически дейности, както и да се определят подробностите за тяхното определяне, задачи и работни договорености.

Член 45

Състав на Съвета по съответствието и правила за гласуване

1. Съветът по съответствието се състои от по един представител на всяка държава членка и един представител на Комисията.

Мандатът на членовете на Съвета по съответствието е 4 години и може да бъде подновяван.

2. Представителите на агенциите или органите на Съюза и на трети държави или международни организации могат по изключение да бъдат поканени да присъстват на заседанията на Съвета по съответствието като наблюдатели, както следва:

- а) що се отнася до представителите на агенции или органи на Съюза — по въпроси, свързани със задачи или аспекти от интерес за тези агенции или органи на Съюза;
- б) по отношение на представителите на трети държави или международни организации — по въпроси, пряко свързани с тях, по-специално по отношение на активи на космическата инфраструктура, които те притежават или се намират на тяхна територия, или по въпроси, пряко свързани със спазването на настоящия регламент от страна на оператори в космическия сектор от трети държави и международни организации;

3. Договореностите относно условията за участие на представителите на трети държави или международни организации, посочени в параграф 2, се определят със съответните споразумения и са в съответствие с процедурния правилник на Съвета по съответствието.

4. Решенията на Съвета по съответствието се вземат с консенсус, постигнат от всички негови членове, имащи право на глас. Ако не може да бъде постигнат консенсус, Съветът по съответствието взема решения въз основа на гласуване с квалифицирано мнозинство в съответствие с член 16 от ДЕС.

Представителят на Комисията няма право на глас.

Председателят на Съвета по съответствието подписва от името на Съвета по регистрирането приетите от него решения.

Член 46

Апелативен съвет

1. Създава се Апелативен съвет. Апелативният съвет отговаря за вземането на решения по жалби срещу решения на Агенцията.
2. Апелативният съвет се състои от шестима членове и шестима заместници, които се назначават от Административния съвет от съставения от Комисията списък с квалифицирани кандидати, въз основа на съответния им опит в

областта на космическото право или космическите дейности, по-специално по въпроси, свързани с безопасността, управлението на риска, киберсигурността, екологичната устойчивост на космическите дейности или ISOS.

3. Двама членове на Апелативния съвет и двама заместници се назначават от Административния съвет, посочен в [член 72, параграф 1 от Регламент \(ЕС\) 2021/696](#), от списък с избрани кандидати, предложен от Комисията, след публична покана за заявяване на интерес, която се публикува в Официален вестник на Европейския съюз.
4. Членовете на Апелативния съвет са независими при вземането на решенията си. Те не се обвързват с инструкции. Те не изпълняват никакви други задължения в рамките на и във връзка с Агенцията, нейния Административен съвет, Съвета за акредитация на сигурността или Съвета по съответствието.
5. Мандатът на членовете на Апелативния съвет е 4 години. Той може да бъде удължаван веднъж. Членовете на Апелативния съвет не могат да бъдат отстранявани от длъжност по време на мандата си, освен ако с решение на Административния съвет бъдат признати за виновни за извършването на тежко провинение.
6. Решенията на Апелативния съвет се приемат с мнозинство от четирима от шестте му членове. Апелативният съвет избира свой председател.
Председателят и членовете имат равни права на глас.
7. Агенцията осигурява адекватна работна и административна подкрепа за Апелативния съвет.

Член 47

Обжалване

1. Жалба може да бъде подадена срещу решение на Агенцията, взето съгласно дял II, глави II, III и IV, член 43, параграф 2, членове 49—52 и дял IV, както и срещу всяко друго решение на Агенцията, издадено по отношение на физическо или юридическо лице, или което, макар и под формата на решение, издадено по отношение на друго лице, засяга пряко и лично посоченото лице.
2. Жалбата, заедно с изложението на основанията за нея, се подава писмено в Агенцията в срок от 3 месеца от датата на уведомяване за посоченото решение на въпросното лице или, при липса на такова уведомяване, от деня на публикуване на решението от Агенцията.
3. Жалба, подадена съгласно параграф 1, не спира изпълнението на решението, посочено в същия параграф. Апелативният съвет обаче може да спре изпълнението на обжалваното решение, ако прецени, че обстоятелствата го налагат.
4. Апелативният съвет взема решение по жалбата в срок от 6 месеца след нейното подаване. Апелативният съвет може да потвърди решението или да отнесе случая до Съвета по съответствието. Последният е обвързан от решението на Апелативния съвет.

Решенията на Апелативния съвет са мотивирани и се оповестяват публично от Органа.

5. Комисията е оправомощена да определя подробностите за процедурата пред Апелативния съвет в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.
6. Искове за отмяна на решение, издадено от Агенцията в съответствие с настоящия регламент, и искове за установяване на неправомерно бездействие в рамките на приложимите срокове може да се предявяват пред Съда само след изчерпване на предвидената по-горе процедура по обжалване.

РАЗДЕЛ 2

ПРАВОМОЩИЯ НА КОМИСИЯТА И АГЕНЦИЯТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОПЕРАТОРИТЕ В КОСМИЧЕСКИЯ СЕКТОР ОТ СЪЮЗА НА ПРИТЕЖАВАНИ ОТ СЪЮЗА АКТИВИ И ДОСТАВЧИЦИТЕ НА КОСМИЧЕСКИ УСЛУГИ ОТ ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

Член 48

Обхват и упражняване на правомощията от страна на Агенцията и Комисията

1. Комисията, с подкрепата и съдействието на Агенцията, упражнява надзор върху следните доставчици на космически услуги по отношение на спазването на изискванията, определени в настоящия регламент, по посочения в настоящия раздел начин, както следва:
 - а) оператори в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, които са субекти, натоварени с изпълнението или експлоатацията на компонентите от програмата на Съюза, въз основа на разрешението, издадено на Комисията съгласно член 12, параграф 2;
 - б) оператори в космическия сектор от трети държави;
 - в) международни организации съгласно съответно член 107, параграф 3 и член 108.
2. За целите на извършването на техническите оценки, посочени в член 40, параграф 1, буква а), Агенцията разполага с правомощията, посочени в членове 49, 50, 51 и 52.

Агенцията информира Комисията за всяко от действията, посочени в членове 49, 50, 51 и 52.
3. Комисията и Агенцията изпълняват поотделно или съвместно всяка от задачите, посочени в членове 49, 50, 51 и 52.
4. Без да се засягат съответните компетентности на институциите на Съюза и на държавите членки, за целите на параграф 1, буква б) и след сключването на международните споразумения, посочени в член 106, параграф 1, Агенцията може да сключва споразумения за административно сътрудничество със съответните органи на трети държави с оглед на осигуряването на безпрепятствено провеждане на проверките, когато са изпълнени условията, определени в член 52, параграф 1.

Тези споразумения за сътрудничество не пораждаат правни задължения по отношение на Съюза и неговите държави членки, нито възпрепятстват

държавите членки и компетентните органи да сключват двустранни или многостранни споразумения с трети държави и техните органи.

5. В споразуменията за сътрудничество се посочва най-малко следното:

- а) подробните процедури и аспекти на координацията със съответните органи на трети държави, които позволяват на Агенцията да извършва съгласно член 52 проверки в служебните помещения на разположени извън Съюза доставчици на космически услуги, посочени в параграф 1, буква б);
- б) подробностите, с които се определят условията за участието на представители на съответните органи на трети държави при проверки, провеждани от Агенцията съгласно член 52, по-специално когато доставчиците на космически услуги, посочени в параграф 1, буква б), са публични субекти;
- в) необходимите протоколи и механизми за осигуряване на предаването на всяка съответна информация между Агенцията и органите на трети държави, по-специално механизмите за бързо уведомяване от страна на орган на трета държава за ситуации, при които се счита, че доставчиците на космически услуги, посочени в параграф 1, буква б), са нарушили изискванията, които са длъжни да спазват съгласно приложимото законодателство на съответната трета държава, както и използваните средства за правна защита и наложените санкции;
- г) всяка необходима координация на надзорните дейности, извършвани съгласно настоящия регламент, както и тези, извършвани съответно от органите на трети държави;
- д) редовното предаване на актуализации относно регулаторните или надзорните промени в засяганата трета държава.

Член 49

Искане за информация

- 1. Комисията и Агенцията могат да изискват с решение доставчиците на космически услуги, посочени в член 48, параграф 1, букви а), б) и в), да предоставят всякаква информация, необходима на Комисията и Агенцията за изпълнение на задачите им съгласно настоящия регламент, включително всякакви съответни търговски документи, одитни доклади или доклади за инциденти, или информация за дейности, възложени на външни изпълнители.
- 2. В решенията си, приети съгласно параграф 1, Комисията и Агенцията посочват целта на искането, уточняват каква информация се изисква, определят срок, в рамките на който тази информация трябва да бъде предоставена, посочват приложимите глоби съгласно член 55, параграф 1, буква в) за предоставяне на непълна, невярна или подвеждаща информация или обяснения, възможността за преразглеждане на въпросното решение от Съда и средствата за правна защита, предвидени в член 47.
- 3. Доставчиците на космически услуги, посочени в член 48, параграф 1, букви а), б) и в), предоставят поисканата информация.

Правомощия за разследвания

1. Комисията и Агенцията провеждат разследвания при доставчиците на космически услуги, посочени съответно в член 48, параграф 1, букви а), б) и в).
2. Комисията и Агенцията издават разрешение на определените от тях длъжностни лица с цел да им позволят да провеждат разследванията, посочени в параграф 1. След представяне на посоченото разрешение служителите на Комисията и Агенцията упражняват своите правомощия за разследване.

Комисията и Агенцията могат да възложат на други лица от съвместните екипи за проверка, посочени в член 44, параграф 1, или на одитори задачата да извършват разследване заедно с длъжностните лица на Агенцията.

3. В разрешението, посочено в параграф 2, първа алинея, се посочват неговата цел, предмет, действията, които ще бъдат извършени, както и глобите, предвидени в член 55, параграф 1, буква в), приложими при неточно или подвеждащо представяне на елементите, посочени в параграф 4, първа алинея, или на отговорите на въпросите и обясненията, поискани съгласно параграф 4, буква в).
4. Служителите на Комисията и Агенцията са оправомощени:
 - а) да проверяват всички документи, данни, процедури и други материали, отнасящи се до изпълнението на техните задачи, независимо от носителя, на който се съхраняват;
 - б) да вземат или получават заверени копия или извлечения от такива документи, данни, процедури и други материали;
 - в) да призовават и да искат от всяко лице, обект на разследване, или от неговите представители или служители да дадат устно или писмено обяснение на факти или документи, свързани с предмета и целта на проверката, и да запишат отговорите;
 - г) да изискват съхранявана информация за телефонни разговори и пренос на данни.
5. От доставчиците на космически услуги, посочени съответно в член 48, параграф 1, букви а), б) и в), се изисква да приемат да бъдат обект на разследвания.

В достатъчен срок преди датата на разследването Комисията и Агенцията информират компетентния орган на държавата членка, където ще се проведе разследването, за планираното разследване и за имената на упълномощените длъжностни лица и на другите упълномощени лица, посочени в параграф 2, втора алинея, според случая.

6. По искане на Комисията и Агенцията служителите на съответния компетентен орган подпомагат упълномощените длъжностни лица на Комисията и Агенцията и други упълномощени лица при изпълнение на техните задължения. При поискване служителите на съответния компетентен орган могат да присъстват на съответното разследване.

Проверки на място в Съюза

1. Комисията и Агенцията могат да извършват всички необходими проверки на място във всички служебни помещения, поземлена собственост или недвижимо имущество на операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, както и във всички служебни помещения, поземлена собственост или недвижимо имущество на доставчиците на космически услуги, посочени в член 48, параграф 1, букви б) и в), намиращи се в Съюза.
2. Посочените в параграф 1 проверки се извършват съответно въз основа на решенията на Комисията и Агенцията за извършване на разследване на място.
В това решение се определят упълномощените служители на Комисията и Агенцията, както и други лица, упълномощени от Комисията и Агенцията да извършват проверка.
В него се уточняват целта, предметът и датата на проверката. В него се посочват глобите и периодичните имуществени санкции, предвидени в член 56, параграф 1, в случаите, когато съответните лица не допуснат извършването на проверката, както и възможността това решение да бъде преразгледано от Съда и наличните средства за правна защита съгласно член 47.
3. Служителите на Комисията и Агенцията, както и други лица, упълномощени да извършват проверка на място в съответствие с параграф 2, втора алинея, могат да влизат във всички служебни помещения, поземлена собственост или недвижимо имущество на операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, както и на доставчиците на космически услуги, посочени съответно в член 48, параграф 1, букви б) и в). Те разполагат с всички правомощия, посочени в член 50, параграф 4, както и с правомощията да запечатват всички служебни помещения, счетоводни книги или документи за срока и в степента, необходими за проверката.
4. В разумен срок преди извършване на проверката Комисията и Агенцията уведомяват за нея компетентния орган на държавата членка, на чиято територия ще се проведе тя. Проверките се извършват, ако съответният орган не възрази срещу тях.
Посочените в параграф 2, втора алинея служители упражняват правомощията си след представяне на решението, посочено в параграф 2, първа алинея.
5. Операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, както и доставчиците на космически услуги, посочени съответно в член 48, параграф 1, букви б) и в), допускат извършването на проверките на място, разпоредени с решение на Агенцията и Комисията.
6. Служителите на компетентния орган на държавата членка, където ще се извърши проверката, както и упълномощените от тези компетентни органи лица подпомагат служителите, посочени в параграф 2, втора алинея по искане на Комисията или Агенцията. При поискване при проверките на място може да присъстват и длъжностни лица на компетентните органи.
7. Комисията и Агенцията могат да изискат от компетентните органи да изпълнят от тяхно име определени задачи по разследването и проверки на място, както е предвидено в настоящия член и в член 50. За тази цел компетентните органи се

ползват най-малко със същите правомощия както правомощията, предвидени в настоящия член и в член 50.

Член 52

Проверки на място извън Съюза

1. Когато Комисията и Агенцията не могат да изпълнят определените им в настоящия регламент задачи, като си взаимодействат с упоменатите в член 23 законни представители на доставчиците на космически услуги, посочени в член 48, параграф 1, буква б), Комисията и Агенцията могат да извършват проверки на място в служебните помещения, поземлената собственост или недвижимото имущество на доставчиците на космически услуги, посочени в член 48, параграф 1, буква б), които се намират извън Съюза, ако е изпълнено всяко от следните условия:
 - а) съответният доставчик на космически услуги, посочен в член 48, параграф 1, буква б), дава съгласие за провеждане на проверка в трета държава; и
 - б) съответният орган на трета държава е бил официално уведомен от Агенцията и не е повдигнал възражение по отношение на това.
2. Когато Комисията и Агенцията действат въз основа на параграф 1, те разполагат с правомощията, посочени в:
 - а) член 49;
 - б) член 50, параграф 4, букви а), б) и в);
 - в) член 51, параграф 3.

Член 53

Процедура по разследване от страна на Агенцията

1. Когато Агенцията разполага със сериозни улики за нарушения на техническите изисквания, определени в дял IV, тя започва разследване.
2. Провеждащите разследването служители разполагат с правомощията да изискват информация в съответствие с член 49, както и да провеждат разследвания и съответно проверки на място в съответствие с членове 50 и 51.

Член 54

Мерки в резултат на разследването на Агенцията

1. Когато въз основа на разследването, посочено в член 53, параграф 2, Агенцията установи предварително, че оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи или съответно доставчик на космически услуги, посочен в член 48, параграф 1), букви б) и в), е извършил нарушение на формулираните в настоящия регламент изисквания съгласно посоченото в приложение X, Агенцията отправя предложение до Комисията да установи наличието на нарушение на настоящия регламент и да приеме една или повече от мерките, посочени в член 55, параграф 1, първа алинея, по отношение на съответния оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза

активи или доставчик на космически услуги, посочен в член 48, параграф 1, букви б) и в).

Агенцията посочва всички фактически елементи, нарушените правила и предложения размер на глобата.

Комисията може да разследва всяко нарушение на настоящия регламент по своя инициатива, по искане на държава членка или по подадена жалба.

2. Когато представя на Комисията посоченото в параграф 1, първа алинея предложение, Агенцията разглежда естеството и тежестта на нарушението въз основа на предварителните си констатации, като взема предвид следните критерии:
 - а) тежестта и продължителността на нарушението и трайността на вредите, причинени от нарушението;
 - б) предишни нарушения, извършени от този оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи;
 - в) материалните или нематериалните вреди, които са причинени или могат да бъдат причинени от или в резултат на нарушението, включително финансови или икономически загуби и неблагоприятни последици за други услуги, както и всички съответни критерии за въздействието на нарушението, като например броя на засегнатите потребители или мащаба на понесените от трета страна загуби в резултат на посоченото нарушение;
 - г) умишъл или небрежност от страна на извършителя на нарушението;
 - д) мерките, предприети от оператора в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи за предотвратяване или ограничаване на материалните или нематериалните вреди, посочени в буква в);
 - е) равнището на сътрудничество по време на процедурата по разследване, включително всяко възпрепятстване на одити или дейности по наблюдение след откриване на нарушението;
 - ж) размера на реализираните печалби или избегнатите загуби от физическото или юридическото лице, отговорно за нарушението;
 - з) потенциални системни последици, до които може да доведе подобно нарушение;
 - и) необходимостта от възпиращ ефект на административните глоби.
3. Когато резултатът от разследване по този раздел не дава възможност на Агенцията да стигне до заключение относно наличието на нарушение на настоящия регламент, Агенцията приема решение за прекратяване на разследването. Тя незабавно информира Комисията.

Член 55

Назорни мерки на Комисията

1. След получаване на предложението на Агенцията, посочено в член 54, параграф 1, първа алинея, Комисията може да предприеме едно или повече от следните действия:

- а) да установи наличието на нарушение и да изиска прекратяване на нарушението от съответния оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи или доставчик на космически услуги, посочен в член 48, параграф 1, букви б) и в);
 - б) да разпорежи, когато това е необходимо, временни мерки въз основа на констатация *prima facie* за нарушение, за да се избегнат непоправими вреди;
 - в) да наложи съгласно член 56 административна глоба или, според случая — периодична имуществена санкция;
 - г) да прекрати или отмени разрешението на съответния оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи или съответно регистрирането в URSO на съответния доставчик на космически услуги, посочен в член 48, параграф 1, букви б) и в);
 - д) да публикува публично известие, в което се посочват операторът в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи или доставчикът на космически услуги по член 48, параграф 1, букви б) и в), отговорен за нарушението, както и естеството на нарушението.
2. При предприемането на посочените в параграф 1 действия Комисията взема предвид естеството и тежестта на нарушението, като отчита критериите, посочени в член 54, параграф 2.

Член 56

Глоби и периодични имуществени санкции

1. Когато съгласно член 54, параграф 1, първа алинея Агенцията предложи на Комисията да наложи глоба или периодична имуществена санкция за нарушение на настоящия регламент по отношение на оператор в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи или на доставчик на космически услуги, посочен в член 48, параграф 1), букви б) и в), Комисията може да наложи в решението за установяване на нарушение глоба или периодична имуществена санкция в съответствие с параграфи 2, 3, 4, 5, 6 и 7.
2. Нарушението се счита за извършено умишлено, ако се открият обективни данни, които показват, че лицето е действало целенасочено с цел извършване на нарушението.
3. Максималният размер на посочената в параграф 1 глоба е двукратният размер на реализираните печалби или двукратният размер на избегнатите загуби поради нарушението, когато те могат да бъдат определени, или когато определянето им не е възможно — 2 % от общия годишен оборот в световен мащаб на юридическото лице през предходната финансова година съгласно посоченото в съответното право на Съюза.
4. При определянето на размера на наложената глоба по параграф 1 Комисията взема под внимание критериите, предвидени в член 54, параграф 2.
5. Комисията може да налага периодични глоби и имуществени санкции, за да принуди операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи и съответно доставчиците на космически услуги, посочени в член 48, параграф 1), букви б) и в), да преустановят нарушението или да допуснат да се

проведе разследване и по-специално да предоставят пълните документи, данни, процедури или други необходими материали, както и да допълнят и коригират всяка друга информация, която е предоставена при разследването, започнало в резултат на взетото съгласно член 50 решение.

6. Периодичната имуществена санкция е ефективна и съразмерна. Периодичните имуществени санкции се налагат за всеки ден от забавянето.
7. Периодична имуществена санкция се налага за максимален срок от 6 месеца след уведомяването за решението на Комисията, освен ако при преразглеждането на тази мярка в края на срока от 6 месеца се установи, че мярката не е постигнала целта си.
8. Сумите на глобите и периодичните имуществени санкции се разпределят в общия бюджет на Европейския съюз.
9. По отношение на налагането на глоби и периодични имуществени санкции в съответствие с настоящия член Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 113 с цел да допълни настоящия регламент, като определя:
 - а) подробните критерии и методика за определяне на размера на глобите или на периодичните имуществени санкции;
 - б) подробните правила за проучванията, съпътстващите мерки и докладването, както и за вземането на решения, включително разпоредби относно правото на защита, достъпа до преписката, процесуалното представителство, поверителността и временните разпоредби; и
 - в) процедурите за събирането на глобите и периодичните имуществени санкции.
10. Съдът на Европейския съюз разполага с неограничена компетентност да осъществява контрол върху решенията за налагане на глоба или периодични имуществени санкции. Той може да отмени, намали или увеличи размера на наложената глоба или на периодичната имуществена санкция.

Член 57

Право на изслушване на лицата, обект на разследване

1. Преди да вземе решение съгласно членове 55 и 56, Комисията предоставя на операторите в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи и на доставчиците на космически услуги, посочени в член 48, параграф 1), букви б) и в), които са засегнати от процедури по производството, възможност да бъдат изслушани относно констатациите и основанията, въз основа на които Комисията възнамерява да приеме решение.

Комисията основава своите решения само на констатации, по които засегнатите от производството лица са имали възможност да изразят становище.

2. Засегнатите от производството лица имат право на достъп до преписката на Комисията, като се зачита законният интерес на други лица да опазват търговските тайни.

Правото на достъп до преписката не включва достъп до поверителна информация, нито до вътрешни подготвителни документи на Агенцията или на Комисията.

Дял IV

ТЕХНИЧЕСКИ ПРАВИЛА

Глава I

БЕЗОПАСНОСТ И УСТОЙЧИВОСТ В КОСМИЧЕСКОТО ПРОСТРАНСТВО

РАЗДЕЛ 1

РАКЕТИ НОСИТЕЛИ

Член 58

План за безопасност при изстрелване

Операторът на изстрелвания от Съюза представя на компетентния орган план за безопасност при изстрелване в съответствие с точка 3 от приложение I.

Член 59

Мерки за безопасност и координация по време на изстрелването и обратното навлизане в атмосферата

1. Операторите на изстрелвания от Съюза предприемат подходящи мерки за намаляване по време на етапите на изстрелване и обратно навлизане в атмосферата на риска от сблъсъци между ракетата носител и въздухоплавателни средства, морски плавателни съдове или космически летателни апарати, както и с отпадъците в орбита.
2. Посочените в параграф 1 мерки за намаляване на риска включват:
 - а) прилагането от компетентните органи на изискванията за координация, посочени в точка 1.1 от приложение I, по отношение на обслужването на въздушното движение, доставчика на космически услуги за избягване на сблъсъци и доставчиците на обслужване на въздушното движение, които биха могли да бъдат засегнати;
 - б) извършването на оценка на риска — Избягване на сблъсъци при изстрелване (LCOLA) — в съответствие с точка 1.2 от приложение I и съответно прилагането на времевия интервал на затваряне за изстрелвания;
 - в) изчисляването и ограничаването на риска от нещастен случай при изстрелване и обратно навлизане в атмосферата в съответствие с точка 1.3 от приложение I.
3. Чрез актове за изпълнение Комисията:
 - а) разработва метод за изчисляване на LCOLA, основан на вероятността от сблъсък, който ще бъде адаптиран в зависимост от размера на обекта,

представляващ интерес, както и от това дали космическият летален апарат е обитаем или действащ;

- б) избира измежду съществуващите методи и разработва нов метод за изчисляване на колективния риск от нещастни случаи с оглед на изстрелването и обратното навлизане в атмосферата, като взема предвид следните елементи:
 - i) всички явления, водещи до риск от катастрофални щети (етап на издигане, отломки от степента след отделянето, обратно навлизане в атмосферата на платформа, изведена в орбита, етап на възстановяване на платформа за многократна употреба),
 - ii) траекториите на предварително фрагментиране (в атмосферата или в космическото пространство) в зависимост от полетното време и взетите под внимание повреди,
 - iii) съответните сценарии за фрагментиране и генериране на отпадъци — при обратното навлизане в атмосферата или в момента на неутрализиране на ракетата носител и връщането на Земята на всеки елемент от нея,
 - iv) разпръскването на отпадъците по земята и оценката на последиците от това,
 - х) надеждността на ракетата носител за етапа на изстрелване, включително когато е приложимо, по време на етапа на възстановяване,
 - vi) надеждността на маневрата за извеждане от орбита на елемента на ракетата носител, изведен в орбита, в случай на управляемо обратно навлизане в атмосферата;
- в) установяването на праговете за рисковете от нещастен случай, в съответствие с точка 1.3, буква б) от приложение I, за посочените рискови сценарии;
- г) установяването на минималните изисквания за координация между оператора на изстрелванията от Съюза, доставчика на космически услуги за предотвратяване на сблъсъци, компетентните органи и доставчиците на услуги за управление на движението, за да се оцени въздействието на операциите по изстрелване върху други услуги за управление на въздушното движение по време на етапите на изстрелване и обратно навлизане в атмосферата и да се сведат до минимум прекъсванията.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.

Член 60

Система за безопасност на полетите

1. Ракетите носители или включват устройства за проследяване, или установяват средства за проследяване, които позволяват следене в реално време на местоположението и скоростта на ракетата носител.
2. Ракетите носители включват най-малко система за предаване на данни от телеметрия за следене на данните за показателите на ракетата носител, освен

когато при анализа преди полета се установи, че полетът на ракетата носител няма да доведе до неизвестна и опасна зона на разсейване при сблъсък.

3. Операторите на ракети носители от Съюза извършват оценка на риска, за да набележат потенциални рискови сценарии и да въведат мерки за ограничаване на риска в съответствие с точка 2.1 от приложение I.
4. Операторите на ракети носители от Съюза добавят бордова система за неутрализиране на ракетата носител в съответствие с точка 2.2 от приложение I.

Член 61

Намаляване на космическите отпадъци за ракети носители

1. Операторите на изстрелвания от Съюза ограничават генерирането на отпадъци чрез прилагането на следните мерки:
 - а) ограничаване на планираното отделяне на отпадъци към Земята по време на заложи по план операции чрез мерките за прилагане, посочени в точка 1.1 от приложение II;
 - б) защита срещу случайно фрагментиране чрез мерките за прилагане, посочени в точка 1.2 от приложение II и точка 1.3 от приложение II;
 - в) извеждане от експлоатация в края на експлоатационния срок в съответствие с точка 2 от приложение II.
2. Операторите на изстрелвания от Съюза представят следните планове за намаляване на космическите отпадъци:
 - а) план за контрол на отпадъците в съответствие с техническите и експлоатационните изисквания, определени в точка 3.1. от приложение II;
 - б) план за извеждане от експлоатация в края на експлоатационния срок в съответствие с точка 3.2 от приложение II.
3. Чрез актове за изпълнение Комисията:
 - а) установява срок, в рамките на който изведена на ниска околоземна орбита (LEO) ракета носител трябва да бъде изведена от експлоатация в съответствие с точка 1.1.1, буква д) от приложение II, включително специфични мерки за пиротехническата система и твърдото или хибридно гориво;
 - б) установява безопасно пространство и момент за извеждане от експлоатация на ракети носители, изведени на средна околоземна орбита (МЕО), в съответствие с точка 1.1.1, буква г) от приложение II, включително специфични мерки за пиротехническата система и твърдото или хибридно гориво;
 - в) установява прага на вероятност за риск от случайно фрагментиране в орбита поради вътрешни причини, точка 1.2.1 от приложение II;
 - г) определя продължителността и прага на риска от фрагментиране поради сблъсък в съответствие с точка 1.3 от приложение II;
 - д) разработва условията за проектиране на ракетата носител, така че да се отменят обратното навлизане в атмосферата и неуправляемото обратно

навлизане в атмосферата, посочени в точка 2.2, буква б), подточка ii) от приложение II; и

- е) разработва метода за изчисляване на вероятността за успешно извеждане от експлоатация и процентния праг, посочени в точка 2.5 от приложение II.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.

РАЗДЕЛ 2

КОСМИЧЕСКИ ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ

Член 62

Специален режим за научноизследователски и образователни космически летателни апарати

1. Операторите на космически летателни апарати от Съюза, изпълняващи научноизследователски и образователни мисии, са освободени от изискванията, определени в:
 - а) член 66 — за научноизследователски космически летателни апарати, предназначени да бъдат изведени в орбита над границата, предвидена в посочения член, и под 600 km, когато:
 - i) система за проследяване позволява прецизно определяне на местоположението на космическия летателен апарат,
 - ii) в съответните документи за космическите мисии е изложена причината, поради която не са запазени способностите за извършване на маневри;
 - б) член 72 — за космически летателни апарати, предназначени да останат в орбита по-малко от една година;
 - в) точка 2.3 от приложение IV;
 - г) точка 2.5 от приложение IV;
 - д) точка 1.2.1, буква d), подточка iv) от приложение V;
 - е) точка 4.3, буква е), подточка iii) от приложение V.

За целите на буква в), първа алинея, е на разположение точка за контакт, която да отговори в приемлив работен срок във връзка с орбитите LEO/MEO/GEO.

За целите на буква г), първа алинея, операторът на космически летателни апарати от Съюза на научноизследователския космически летателен апарат може да поиска от доставчика на космически услуги за избягване на сблъсъци от Съюза, посочен в член 64, параграф 1, да съдейства за предоставянето на астрономически таблици и ковариации за неговия космически летателен апарат.

За целите на буква д), първа алинея, при задължението за резервиране трябва да се вземат предвид техническите ограничения, свързани с размера на космическия летателен апарат.

2. Посочените в параграф 1 изключения се оценяват за всеки отделен случай, като се вземат предвид размерът и теглото на космическия летателен апарат, както и продължителността и орбитата на мисията.

Член 63

Проследимост

1. Операторите на космически летателни апарати от Съюза гарантират, че космическият летателен апарат притежава техническите средства, които позволяват проследяване и точно определяне на орбиталното местоположение, в съответствие с точка 1 от приложение III.

Операторите на космически летателни апарати от Съюза гарантират, че системите в наземния сегмент могат да обработват данни в съществуващ признат формат на данни в съответствие с точка 2 от приложение III.

2. Чрез актове за изпълнение Комисията уточнява степента на точност, необходима за проследяване на космически летателни апарати, както е посочено в точка 1.1 от приложение III. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 114, параграф 2.

Член 64

Избягване на сблъсъци (ИС)

1. Операторите на космически летателни апарати от Съюза се абонират за космическите услуги за избягване на сблъсъци, предоставяни от доставчика на космически услуги за избягване на сблъсъци, отговарящ за подкомпонента за космическо наблюдение и проследяване (КНП), посочен в член 58, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/696 („доставчик на космически услуги от Съюза за избягване на сблъсъци“).
2. С посочения в параграф 1 абонамент се покриват всички етапи на космическата мисия, включително етапите на извеждане в орбита, ISOS и край на експлоатационния срок, с изключение на етапа на обратно навлизане в атмосферата.
3. По време на експлоатацията операторите на космически летателни апарати от Съюза информират незабавно доставчика на космически услуги за избягване на сблъсъци от Съюза за всяко от следните:

- а) всички планирани промени в експлоатацията;
- б) решението за започване на етапа на извеждане от експлоатация и за започване на етапа на край на експлоатационния срок, като съответната информация се предоставя три месеца преди датата на започване на процедурата;
- в) всички непланирани промени в операциите, включително по отношение на проблеми, възникнали по време на експлоатационния срок на космическата мисия и етапа на извеждане от експлоатация, които биха оказали въздействие върху спазването на настоящия регламент, без ненужно забавяне.

4. Операторите на космически летателни апарати от Съюза спазват изискванията, определени в точка 2 от приложение IV, като си сътрудничат с доставчика на космически услуги за избягване на сблъсъци от Съюза в съответствие с включените в нея изисквания.
5. При получаването на сигнал за събитие от голям интерес операторите на космически летателни апарати от Съюза информират незабавно доставчика на космически услуги за избягване на сблъсъци от Съюза за всички предприети действия за избягване на сблъсъка в съответствие с точка 2 от приложение IV.

Член 65

Услуги за обратно навлизане в атмосферата

1. Операторите на космически летателни апарати от Съюза изпращат на доставчика на космически услуги за избягване на сблъсъци от Съюза, посочен в член 64, параграф 1, необходимите данни и информация, като например местоположение, състояние на космическия летателен апарат, възможност за осъществяване на комуникация с цел да се осигури по-точна услуга за обратно навлизане в атмосферата, без да се засяга предаването на сигнали към субекта, отговарящ за услугата за обратно навлизане в атмосферата в подкомпонента за космическо наблюдение и проследяване (КНП), посочен в член 58, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/696.
2. Субектът, отговарящ за услугата обратно навлизане в атмосферата, посочена в параграф 1, осигурява необходимата координация със съответните органи и доставчиците на обслужване на въздушното движение, за да се сведе до минимум въздействието на обратното навлизане в атмосферата върху другите услуги на въздушното движение.

Член 66

Способности за извършване на маневри на космическите летателни апарати

1. Операторите на космически летателни апарати от Съюза гарантират, че космическият летателен апарат е проектиран, произведен и експлоатиран по начин, който му позволява да има и да осигурява способности за извършване на маневри за орбити с апогей над 400 km.
2. Посочената в параграф 1 способност за извършване на маневри най-малкото:
 - а) отговаря на изискванията, посочени в точка 2 от приложение IV, и позволява да се реагира на сигнал за събитие от голям интерес в съответствие с член 64, параграф 5;
 - б) дава възможност за извеждане от експлоатация в края на експлоатационния срок в съответствие с член 70, параграф 1, буква в).Наземният сегмент е в състояние да приема орбитални прогнози и данни за обработване в съответствие с точка 2 от приложение III.

Член 67

База данни със списък с контакти за сигнали за събития от голям интерес

1. Агенцията създава и управлява база данни със списък с контакти на Съюза за сигнали за събития от голям интерес („база данни със списък с контакти“).
2. Операторите на космически летателни апарати от Съюза докладват на Агенцията данните за контакт на съответния си персонал, отговарящ за дейностите по избягване на сблъсъци и обратно навлизане в атмосферата, за да бъдат вписани от Агенцията в базата данни с контакти, създадена в съответствие с параграф 1.
3. Агенцията споделя базата данни, съдържаща списъка с контакти, с доставчика на космически услуги за избягване на сблъсъци от Съюза, посочен в член 64, параграф 1.

Член 68

Правила за орбитално движение

1. Операторите на космически летателни апарати от Съюза спазват изискванията за орбитално движение и координация, определени в точка 2 от приложение IV.
2. Чрез актове за изпълнение Комисията приема правила, в които се уточняват изискванията за избягване на сблъсъци, определени в точка 2 от приложение IV.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.

Член 69

Извеждане в орбита

1. Преди изстрелването операторите на космически летателни апарати от Съюза анализират избора на орбита и посочват причините за този избор.
Операторите на космически летателни апарати от Съюза избират орбитата въз основа на анализ, при който се вземат предвид съществуващите космически летателни апарати и отпадъците в орбитите.
2. Чрез актове за изпълнение Комисията разработва:
 - а) специфични методи за изчисляване на претоварването на ниските, средните и геостационарните орбити;
 - б) методи за изчисляване на избора на орбита въз основа на признати и най-съвременни методи.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.

Член 70

Намаляване на космическите отпадъци

1. Операторите на космически летателни апарати от Съюза вземат предвид следните мерки:

- а) ограничаване на планираното генериране на отпадъци към Земята по време на заложи по план операции в съответствие с точка 1.1 от приложение V;
 - б) ограничаване на риска от случайно фрагментиране в съответствие с точка 1.2 от приложение V и точка 1.3 от приложение V;
 - в) приключване на извеждането от експлоатация в края на експлоатационния срок в съответствие с точка 3 от приложение V;
 - г) прилагане на план за реагиране при неизправности в съответствие с точка 4.3 от приложение V;
 - д) осигуряване на надеждността на проекта в съответствие с точка 2.1 от приложение V; и
 - е) създаване на работните процедури за качествен и надежен контрол в съответствие с точка 2.2 от приложение V.
2. Операторите на космически летателни апарати от Съюза изготвят следните планове за намаляване на космическите отпадъци и доказват изпълнението на изискванията, посочени в параграф 1:
- а) план за контрол на отпадъците в съответствие с точка 4.1. от приложение V;
 - б) план за извеждане от експлоатация в края на експлоатационния срок в съответствие с точка 4.2 от приложение V;
 - в) план за реагиране при неизправности в съответствие с точка 4.3 от приложение V.
3. Комисията може, чрез актове за изпълнение:
- а) да разработи мерки за ограничаване на генерирането на отпадъци, като ограничи броя и продължителността на прогнозните отделения на отпадъци в орбита, включително специфични правила за проектиране на пиротехнически устройства и ракетни двигатели с твърдо гориво, както е посочено в точка 1.1 от приложение V;
 - б) да разработи мерки за ограничаване на риска от фрагментиране с оглед на:
 - i) ограничаване на вътрешните причини за фрагментирането и риска от сблъсъци, посочени в точка 1.2.1, буква а) от приложение V,
 - ii) разработване на изискванията за проектиране и производство с цел ограничаване на риска от фрагментиране поради сблъсък, посочен в точка 1.3, букви а) и б) от приложение V,
 - iii) разработване на метода за изчисляване на вероятността от сблъсък и прага, посочен в точка 1.3, букви в) и г) от приложение V;
 - в) да уточни мерките за край на експлоатационния срок като:
 - i) определи прага за вероятността за успешно извеждане от експлоатация и метода за изчисление, посочен в точка 3.1.2 от приложение V и точка 3.1.3 от приложение V,

- ii) определи максималния орбитален експлоатационен срок на ниска околоземна орбита преди обратно навлизане в атмосферата, посочен в точка 3.4.2 от приложение V,
- iii) разработи изискванията, свързани с обратното навлизане в атмосферата при ниска околоземна орбита, посочени в точка 3.5.4 от приложение V, точка 3.5.6 от приложение V и точка 3.5.8 от приложение V,
- iv) установи специфичните изисквания за обратно навлизане в атмосферата при средна околоземна орбита, посочени в точка 3.6 от приложение V;
- г) уточни техническите условия за щадящо („меко“) неутрализиране, посочено в точка 1.2.1, буква д), точка v), подточка 2) от приложение V, както и за неутрализиране за обратно навлизане в атмосферата, посочено в точка 1.2.1, буква е) от приложение V.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.

4. В съответствие с член 113 на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове за изменение на реда на предпочитание, определен в точка 3.3 от приложение V, с цел този ред да бъде отразен и адаптиран към технологичния напредък по отношение на ISOS.

Член 71

Удължаване на срока на мисията

1. Когато оператор на космически летателен апарат от Съюза желае да се удължи срокът на космическа мисия, въпросният оператор подава до компетентния орган искане за удължаване на срока на космическа мисия най-късно 3 месеца преди планирания край на съответната космическа мисия.
2. При подадено искане в съответствие с параграф 1 компетентните органи могат да решат да удължат срока на космическа мисия, изпълнявана от оператор на космически летателен апарат от Съюза, след като изтече предвиденият в първоначално издаденото разрешение срок.
3. Компетентният орган одобрява искането за удължаване на срока на космическа мисия, ако космическият летателен апарат все още отговаря на изискванията, определени в приложение V.

Член 72

Светлинно и радиочестотно замърсяване

1. Операторите на космически летателни апарати от Съюза изготвят план, в който се съдържат мерки, подходящи за ограничаване на светлинното и радиочестотното замърсяване в съответствие с параграф 2.
2. Визуалната (звездната) величина за космически летателен апарат през целия му експлоатационен срок, включително проектните изисквания за покритие с ниска отражателна способност или за екраниране, трябва да е най-малко визуална (звездна) величина 7.

Посоченият в параграф 1 план включва всеки от посочените по-долу елементи:

- а) описание на техническите и експлоатационните мерки, въведени от оператора на космически летателен апарат от Съюза за намаляване на видимата яркост на космическия летателен апарат и за свеждане до минимум на въздействието на спътниците върху астрономическите наблюдения;
- б) описание на техническите и експлоатационните мерки, въведени от оператора на космически летателен апарат от Съюза за ограничаване на смущенията за радиоастрономическите обсерватории и за свеждане до минимум на въздействието на спътниците върху астрономическите наблюдения.

Член 73

Мрежи от спътници

1. Операторите на космически летателни апарати от Съюза за мрежи от спътници, мега- или гига-мрежи от спътници:
 - а) гарантират, че всеки отделен космически летателен апарат разполага със задвижваща система;
 - б) поддържат в наземния сегмент каталог с траекториите на отделните космически летателни апарати и извършват ежедневно проверки във връзка с риска от сблъсъци;
 - в) гарантират безопасността в съответствие с изискванията, определени в точка 1 от приложение VI по отношение на мерките за избягване на сблъсъци в рамките на мрежата от спътници;
 - г) спазват допълнителните задължения за докладване, посочени в точка 2 от приложение VI.
2. Операторите на космически летателни апарати от Съюза за мега- или гига-мрежи от спътници:
 - а) вземат предвид при избора на орбита следните елементи:
 - i) цялостното въздействие на разполагането на мрежата от спътници върху претоварването на орбитите,
 - ii) преди да изберат орбита — съществуващите мрежи от спътници в орбита,
 - iii) гарантирането, че на избраната орбита не се намира друг космически обект, което предполага голям брой повтарящи се и систематични ситуации на срещане,
 - iv) общия брой на маневрите за избягване на сблъсъци, които се очаква да бъдат направени по време на експлоатационния срок на мрежата от спътници;
 - б) ограничават последиците от космически летателни апарати, които са напълно недействащи при пристигане, като извеждат космически летателни апарати в орбита:

- i) която позволява кратък срок за обратно навлизане в атмосферата на космическия летателен апарат,
 - ii) на която са налице ограничени рискове от сблъсъци;
 - в) гарантират, че заявената вероятност за успешно извеждане от експлоатация, посочена в член 70, параграф 1, буква в), е пропорционална на броя на космическите летателни апарати;
 - г) гарантират, че времето, прекарано в орбита след края на експлоатационния срок, е по-кратко в сравнение с определеното в приложение V.
3. Операторите в космическия сектор от Съюза на гигаурежи от спътници предоставят на компетентния орган, по време на проектирането и експлоатацията на космическите апарати, план, в който се доказва наличието на необходимото гориво за извършване на големия брой маневри, свързани с очаквания брой необходими избягвания на сблъсъци.
4. Чрез актове за изпълнение Комисията:
- а) посочва риска от сблъсъци в рамките на мрежата от спътници в съответствие с точка 1.2, буква в) от приложение VI;
 - б) ограничава светлинното и радиочестотното замърсяване в съответствие с точка 2.1 от приложение VI.
- Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.

Член 74

Приложимост на изискванията към продуктите

Операторите в космическия сектор от Съюза гарантират в договорите си, сключени с доставчици производители, съответствието на договорените космически обекти или, когато е приложимо, съответствието на компонентите с изискванията за проектиране и производство, определени в настоящата глава.

Глава II

НАДЕЖДНОСТ НА КОСМИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

РАЗДЕЛ 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 75

Връзка с МИС 2 и директивите относно устойчивостта на критичните субекти

1. По отношение на операторите в космическия сектор от Съюза, които се квалифицират като съществени или важни субекти съгласно член 3 от Директива (ЕС) 2022/2555 по отношение на космическите дейности и

космическите услуги, обхванати от настоящия регламент, последният се счита за специфичен за сектора правен акт на Съюза за целите на член 4 от посочената директива, що се отнася до член 21 от Директива (ЕС) 2022/2555 във връзка с мерките за управление на риска в областта на киберсигурността.

2. Когато операторите в космическия сектор от Съюза са били определени като критични субекти в съответствие с Директива (ЕС) 2022/2557, настоящият регламент се прилага в допълнение към Директива (ЕС) 2022/2557.
3. За целите на настоящата глава компетентните органи си сътрудничат със съответните органи, определени или създадени съгласно член 9, параграф 1 от Директива 2022/2557, както следва:
 - а) в контекста на подпомагането на оценките на риска, които трябва да се извършват съгласно настоящия регламент — по реда на член 78, параграф 2, а за оценките на риска, които трябва да се извършват съгласно Директива (ЕС) 2022/2557 — по реда на член 12, параграф 2, втора алинея и член 13, параграф 2;
 - б) винаги когато е необходимо за целите на осигуряване на съгласуваност при прилагането на настоящия регламент и Директива (ЕС) 2022/2557, както и за споделяне на информация, включително за целите, посочени в членове 11, 15, 18 и 21 от посочената директива.

РАЗДЕЛ 2

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Член 76

Управление на риска през целия жизнен цикъл на космическите мисии

1. Операторите в космическия сектор от Съюза вземат необходимите мерки за управление на пораждащите рискове за сигурността на мрежовите и информационните системи и сигурността на физическата инфраструктура и околната среда в съответствие с принципа на пропорционалност, като отчитат своя рисков профил и размер, както и естеството, мащаба и сложността на своите космически дейности.

Мерките, посочени в първа алинея, са:

 - а) широкообхватни, за да включват, в зависимост от осъществяваните задачи, всички сегменти на космическата инфраструктура, в т.ч. наземната инфраструктура, като обхващат нейните системи и подсистеми;
 - б) подходящи и съразмерни с рисковете;
 - в) основани на разглеждащ всички опасности подход.
2. Мерките, посочени в параграф 1, първа алинея, позволяват на операторите в космическия сектор от Съюза:
 - а) да гарантират по всяко време надеждността на космическата инфраструктура;
 - б) да поддържат ефективен технически контрол на своите космически мисии, като същевременно допускат ниво на риска, което е подходящо и

съгласувано с целите и характеристиките на всяка космическа мисия и е съобразено с инструкциите за надзор.

3. Операторите в космическия сектор от Съюза вземат предвид най-малко следните критерии, когато оценяват подходящото и съгласувано ниво на риска в съответствие с параграф 2, буква б):
 - а) вида и характеристиките на космическата мисия, като например специфичните ѝ цели, орбитата, размера на мрежата от спътници;
 - б) въздействието върху други космически дейности;
 - в) размера на съответния субект, степента на излагане на риск и вероятността за инциденти и значимостта им, включително отражението им върху обществото и икономиката.
4. Операторите в космическия сектор от Съюза управляват рисковете, посочени в параграф 1, първа алинея, за да гарантират цифровата и физическата устойчивост на космическата инфраструктура през целия жизнен цикъл на космическите мисии, като надлежно вземат под внимание:
 - а) етапите на разработване и проектиране, включително подготвителните дейности преди етапа на производство, като например анализ на мисията, анализ на системата, описание на системата, проектиране на системата, до заключителния етап на определяне на системите;
 - б) етапите на производство и на изпитвания, като например производство, сглобяване, интегриране, проверка, валидиране и проверка за годност;
 - в) етапа на експлоатация, включително:
 - i) транспортирането, въвеждането в експлоатация, изстрелването и етапа на начална орбита („ИЕНО“);
 - ii) експлоатацията на космически обект, плановия етап, дейностите, свързани с контрола, управлението и наблюдението на космическа мисия, както и всяко свързано с нея координиране;
 - iii) поддръжката на наземния сегмент и на космическия сегмент;
 - iv) извършването на операции и услуги в космическото пространство, като например обслужване в орбита;
 - г) етапите на извеждане от експлоатация, по-специално края на космическата мисия, етапите на неутрализиране, обезвреждане, извеждане от експлоатация и извеждане от орбита;
 - д) всички съпътстващи дейности, като транспорт, складиране, логистика, услуги по поддръжка, управление на общата инфраструктура за ИКТ.
5. Операторите в космическия сектор от Съюза създават, внедряват и поддържат система за управление на сигурността на информацията в съответствие с подходящи стандарти.

Системата за управление на сигурността на информацията, посочена в първата алинея, е част от цялостното управление на риска на операторите в космическия сектор от Съюза и се внедрява по начин, който им позволява ефикасно и щателно да разглеждат всички източници на риск в съответствие с член 78, параграф 1, буква а) и принципите, установени в параграф 2, буква б).

6. Операторите в космическия сектор от Съюза създават, внедряват и прилагат политика и процедури за оценяване дали предприетите мерки за управление на риска в областта на киберсигурността се прилагат и поддържат ефективно.

Член 77

Организационни аспекти

1. Управителният орган на оператор в космическия сектор от Съюза упражнява надзор, е натоварен и носи отговорност за изпълнението на мерките за управление на риска, предприети за осигуряване на спазването на изискванията, установени в настоящата глава.
2. Операторите в космическия сектор от Съюза създават, преразглеждат и контролират прилагането на вътрешни механизми във връзка с политиката за сигурност в областта на човешките ресурси, за да гарантират, че всички служители разбират и се ангажират с отговорностите, свързани със сигурността, в съответствие с техните роли и отговорности. Операторите в космическия сектор от Съюза установяват политики в областта на човешките ресурси, за да осигурят необходимото удостоверяване и проверки по време на всички процеси по наемане и дисциплинарни процедури.

Член 78

Оценки на риска

1. През целия жизнен цикъл на космическите мисии операторите в космическия сектор от Съюза:
 - а) установяват и оценяват непрекъснато всички източници на рискове;
 - б) правят редовен преглед на установените рискове;
 - в) откриват слабите места и инцидентите в областта на киберсигурността и физическата сигурност и извършват анализ с оглед на оценката на риска, посочена в параграф 2, когато тези уязвими места не могат да бъдат коригирани или ограничени незабавно;
 - г) изготвят специални планове за третиране на риска за всички установени уязвими места, свързани с киберсигурността, които създават риск над нивото на риск, посочено в член 76, параграф 2, буква б).
2. Операторите в космическия сектор от Съюза извършват оценки на риска в съответствие с точка 1 от приложение VII.
3. Комисията се оправомощава да приема делегирани актове в съответствие с член 113 с цел допълване на настоящия регламент чрез:
 - а) определяне, за целите на сценариите за риска, посочени в точка 1.4, буква е) от приложение VII, на критериите за идентифициране на:
 - i) стратегическите активи, критичните функции, критичните операции и критичните етапи през целия жизнен цикъл на космическите мисии, за които операторите в космическия сектор от Съюза разработват сценарии относно риска за сигурността;
 - ii) стратегическите активи и критичните функции, посочени в член 79, параграф 1, първа алинея, за които субектите, прилагащи опростено

управление на риска, разработват сценарии относно риска за сигурността;

- б) разработване на сценарии относно риска, съобразени с рисковете, с които се сблъскват операторите в космическия сектор от Съюза, и съответно субектите, прилагащи опростено управление на риска;
- в) изготвяне на списък с минималния брой цели за сигурност, включително нивата на риска, които трябва да се вземат предвид;
- г) разработване на критериите и методиката, с които да се гарантира съпоставимост на оценките на риска, за да се улеснят надзорните дейности („надзорните прегледи“) на компетентните органи;
- д) разработване на методи за моделиране на заплахите, за да се подкрепи оценката на риска за различните сегменти и системи на космическата инфраструктура;
- е) изготвяне на мерки за третиране на риска, които да се прилагат от операторите в космическия сектор от Съюза.

Член 79

Опростено управление на риска

1. Субектите, които са предмет на опростеното управление на риска, посочено в член 10, параграф 3, прилагат мерките, посочени в приложение VII, точка 9, само по отношение на стратегическите активи и критичните функции, които са необходими за справяне със следните рискове:
 - а) загуба на контрол над активи със задвижваща система;
 - б) загуба на контрол над активи със способност да излъчват смущения, които са в състояние да окажат неблагоприятно въздействие върху сигурността на други операции в космическото пространство.
2. Компетентните органи подават в Агенцията списъка на субектите, прилагащи опростено управление на риска.
3. Агенцията докладва ежегодно на Комисията относно прилагането на опростеното управление на риска в целия Съюз. Агенцията може да отправя препоръки с цел улесняване на сближаването в областта на надзора в рамките на вътрешния пазар.

Основните констатации от докладите, посочени в първа алинея, се включват, по целесъобразност, в дневния ред на заседанията на мрежата на ЕС за киберустойчивост в космическата област, създадена в съответствие с член 94, параграф 1.
4. За да могат разпоредбите на настоящия регламент да бъдат адаптирани към научно-техническия напредък въз основа на най-добрите налични техники, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 113 за изменение на изискванията, определени в приложение VII, точка 9.

Определяне и управление на информацията и активите на космическата инфраструктура

1. Операторите в космическия сектор от Съюза създават, поддържат и актуализират изчерпателни политики за категоризиране и управление на информацията и активите на космическата инфраструктура.
2. Операторите в космическия сектор от Съюза определят и документират активи в съответствие с точка 2 от приложение VII, като вземат предвид оценките на риска, посочени в член 78, параграф 2, и пропорционално на необходимостта от наблюдение и откриване на инциденти, както е посочено в член 83.
3. Операторите в космическия сектор от Съюза категоризират информацията съобразно с нуждите от информационна сигурност въз основа най-малкото на:
 - а) необходимостта да се гарантират поверителността, цялостността, автентичността и наличността на информацията;
 - б) нивото на критична значимост, което се изисква от нивото на сигурност на съответната космическа мисия.
4. За целите на параграфи 1, 2 и 3 операторите в космическия сектор от Съюза и съответно субектите, прилагащи опростено управление на риска по отношение на стратегическите активи и критичните функции, посочени в член 79, параграф 1, първа алинея, изготвят и поддържат описи на материалните запаси.

Описите на материалните запаси, посочени в първа алинея, се съставят за отделна космическа мисия, като в тях се посочват произходът и текущото физическо местоположение на активите, в т.ч. идентификацията на базираната в облак услуга, когато е приложимо. Описите на материалните запаси се поддържат актуални.

Управление и контрол на правата за достъп

1. Операторите в космическия сектор от Съюза прилагат управлението и контрола на правата за достъп чрез протоколи за управление на самоличността и достъпа.
2. В протоколите, посочени в параграф 1, се определят условията и процедурите за логическите и физическите права за достъп до системите и активите, включително за отдалечен достъп.
3. Протоколите за управление на самоличността и достъпа, посочени в параграф 1:
 - а) са в състояние да защитават достъпа до наземния сегмент и до центровете за управление на космическия сегмент;
 - б) позволяват ограничаване на физическия и логическия достъп до всички стратегически активи, критична информация, критични функции, критични операции и, по целесъобразност, критично оборудване или информация, определени в съответствие с член 80, параграф 2;
 - в) са съобразени със стандартните операции и с извънредните ситуации, за да се даде възможност за ефективна и навременна реакция в извънредни ситуации

при задействане на планове за реагиране и възстановяване, посочени в член 87.

4. При определяне на условията и процедурите, посочени в параграф 2, операторите в космическия сектор от Съюза обхващат издаването, непрекъснатото управление (включително промяна, надграждане или понижаване), отнемането, прекратяването, проверката и одита на логическите и физическите права за достъп за всички устройства, процеси и ползватели, за които е предоставено разрешение.

Тези условия и процедури се основават на принципите „необходимост да се знае“ и „функциониране с най-малка привилегия“ (ограничаване до това, което е необходимо за осигуряване на законна и одобрена употреба или дейност).

5. Правата за самоличност и достъп, посочени в параграф 2, се отнемат автоматично, когато изтече срокът на валидност на разрешенията на персонала или устройствата или те вече не са необходими.
6. Протоколите за управление на самоличността и достъпа, посочени в параграф 1, осигуряват адекватна защита на информацията и активите, определени в съответствие с член 80, параграф 2, от рискове, включително от щети, злоупотреба или неразрешен достъп или използване.

Член 82

Физическа устойчивост

1. Операторите в космическия сектор от Съюза предприемат мерките, посочени в точка 3 от приложение VII, както и всички други мерки, които са необходими и подходящи, за да се гарантира устойчивостта на физическите активи, и които са поне равностойни на техническите мерки, мерките за сигурност и организационните мерки, посочени в член 13 от Директива (ЕС) 2022/2557, за да се гарантира устойчивостта на наземните сегменти.
2. Когато операторите в космическия сектор от Съюза са определени като критични субекти в съответствие с Директива (ЕС) 2022/2557, настоящият регламент се прилага, без да се засяга посочената директива и като я допълва.
3. Операторите в космическия сектор от Съюза определят, защитават и отделят зоните, в които се намират активи и информация, които се считат за чувствителни или са определени като критични въз основа на идентификацията, извършена съгласно член 80, параграф 2.
4. На Комисията се предоставят правомощията да приема делегирани актове в съответствие с член 113 за изменение на изискванията, определени в приложение VII, точка 3, за да бъдат адаптирани към научно-техническия напредък въз основа на най-добрите налични техники.

Член 83

Откриване и наблюдение на инциденти

1. Операторите в космическия сектор от Съюза наблюдават непрекъснато възникването на аномалии и инциденти, като използват подходящи системи и механизми за откриване.

2. Операторите в космическия сектор от Съюза и съответно субектите, прилагащи опростено управление на риска по отношение на стратегическите активи и критичните функции, посочени в член 79, параграф 1, първа алинея, гарантират, че наземните станции имат достъп до системи и механизми за откриване, които отговарят най-малко на изискванията, посочени в точка 4 от приложение VII.
3. Космическият летателен апарат и наземният сегмент са конфигурирани при откриване на инцидент да генерират и съответно да получават сигнал за събитие, свързано с информационната сигурност, който се изпраща до подсистема за наблюдение на сигурността. Подсистемата за наблюдение на сигурността на наземния сегмент е отделена по отношение на информационните технологии от останалата част от инфраструктурата (логическо разделяне).
4. Операторите в космическия сектор от Съюза гарантират, че системите и механизмите за откриване редовно се подлагат на изпитвания в съответствие с членове 88 и 89.
5. На Комисията се предоставят правомощията да приема делегирани актове в съответствие с член 113 за изменение на списъка с изисквания, определени в приложение VII, точка 4, за да бъдат адаптирани към научно-техническия напредък въз основа на най-добрите налични техники.

Член 84

Предотвратяване и защита

1. Операторите в космическия сектор от Съюза съобразяват мерките във връзка с киберсигурността на космическите летателни апарати и наземния сегмент, приети в съответствие с настоящата глава, с конкретните нужди на космическата мисия и обхващат по подходящ начин рисковете, установени при оценката на риска относно сигурността, посочена в член 78, параграф 2.
2. Операторите в космическия сектор от Съюза гарантират, че мрежовите и информационните системи удовлетворяват следните условия:
 - а) отговарят на изискванията, определени в точка 5.1 от приложение VII;
 - б) конфигурирани са така, че да позволяват наземният сегмент да контролира телеметрията/телеуправлението на земята и да следи състоянието на космическия летателен апарат;
 - в) позволяват на операторите в космическия сектор от Съюза да поддържат ефективен технически контрол върху космическия сегмент.
3. Операторите в космическия сектор от Съюза и съответно субектите, прилагащи опростено управление на риска, гарантират по отношение на стратегическите активи и критичните функции, посочени в член 79, параграф 1, първа алинея, че само устройства, за които е предоставено разрешение, комуникират със системите, отговарящи за управлението и командването на даден спътник и конфигурирането на космическата мисия.

За тази цел те отговарят най-малко на изискванията, определени в точка 5.2 от приложение VII и точка 5.3 от приложение VII.

4. Операторите в космическия сектор от Съюза прилагат превантивни и защитни мерки, които са необходими и подходящи за осигуряване на устойчивостта на космическите дейности, като предприемат най-малко мерките по отношение на наземния сегмент, които са посочени в точка 5.4 от приложение VII.
5. На Комисията се предоставят правомощията да приема делегирани актове в съответствие с член 113 за изменение на изискванията, определени в приложение VII, точка 5, за да бъдат адаптирани към научно-техническия напредък въз основа на най-добрите налични техники.

Член 85

Криптография и криптиране

1. Въз основа на оценката на риска, посочена в член 78, параграф 2, операторите в космическия сектор от Съюза и съответно субектите, прилагащи опростено управление на риска, спазват по отношение на стратегическите активи и критичните функции, посочени в член 79, параграф 1, първа алинея, следните елементи:
 - а) определят криптографска концепция за гарантиране на киберсигурността на космическите мисии, като надлежно отчитат всички съответни критерии, като например целта на космическата мисия, характеристиките на полезния товар, всички функционални изисквания и всички съответни сценарии за заплахата;
 - б) избират криптографски механизми съобразно със съответните стандарти и препоръките на компетентните органи;
 - в) прилагат политики и процедури за използване на криптография и криптиране за своите космически мисии.
2. Операторите в космическия сектор от Съюза установяват политика за управление на жизнения цикъл на криптографските ключове, в която се определят правила за защита и управление на криптографските ключове, за да се гарантират безопасното им генериране, използване, съхраняване, разпространяване и унищожаване.
3. За целите на параграф 1, първа алинея операторите в космическия сектор от Съюза прилагат най-малко следните изисквания:
 - а) удостоверяване на автентичността „от край до край“ на връзките между центровете за управление на спътниците и космическия сегмент чрез използване на криптографски механизми между наземния сегмент и спътника;
 - б) осигуряване на криптиране на телеуправлението, като се вземат предвид оценките на риска, посочени в член 78, параграф 2, и при следване на препоръките от надзорните прегледи;
 - в) осигуряване на наличността на криптографски ключове и параметри, необходими за гарантиране на изпълнението на планове за реагиране и възстановяване, посочени в член 87, чрез резервно криптографско оборудване или чрез прилагане на доверително съхранение на ключове.
4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 113 за по-нататъшно допълване на начините за използване

от страна на операторите в космическия сектор от Съюза на криптографски продукти и свързани с тях продукти или услуги по управление на ключове, сертифицирани по европейските схеми за сертифициране на киберсигурността, приети съгласно член 49 от Регламент (ЕС) 2019/881, за да се гарантира защитата на телеметрията и телеуправлението.

Член 86

Управление на съхраняването на резервни копия на данните и резервиране

1. Операторите в космическия сектор от Съюза и съответно субектите, прилагащи опростено управление на риска, осигуряват по отношение на стратегическите активи и критичните функции, посочени в член 79, параграф 1, първа алинея, надеждна и всеобхватна политика за управление на съхраняването на резервни копия на данните, за да се даде възможност за възстановяване на мрежовите и информационните системи и да се улеснят, при минимален период на прекъсване и ограничени смущения или загуби, процесите на възстановяване и извличане на данни след привеждане в действие на мерките за реагиране и възстановяване при бедствия.

В тази политика се посочват данните, подлежащи на управление на съхраняването на резервни копия, честотата на съхраняване на такива резервни копия, както и използваните процедури и методи за възстановяване и възобновяване.

2. Операторите в космическия сектор от Съюза гарантират, че системите за съхраняване на резервни копия на данните не излагат на риск сигурността на мрежовите и информационните системи, нито поверителността, цялостността, автентичността или разполагаемостта на данните.
3. Операторите в космическия сектор от Съюза и съответно субектите, прилагащи опростено управление на риска, осигуряват по отношение на стратегическите активи и критичните функции, посочени в член 79, параграф 1, първа алинея, достатъчно резервиране на съответните компоненти на мрежовите и информационните системи в наземния сегмент.

Те по-специално:

- а) осигуряват резервиране на елементи, различни от компонентите на мрежовите и информационните системи, ако това е необходимо за гарантиране на непрекъснатостта на операциите, например резервиране на електрозахранването под формата на генератори за вторичните места за обработване;
 - б) осигуряват географско разделяне на различни места, според целесъобразността, на резервните елементи и на съхранените резервни копия на данните;
 - в) осигуряват подходяща способност за запазване на експлоатационната годност на космическия сегмент без намеса, за да се улесни бързото възстановяване от инциденти, например по-специално от кибератаки, бедствия, неизправности, както и от непредвидено прекъсване на услугите.
4. За да могат разпоредбите на настоящия регламент да бъдат адаптирани към научно-техническия напредък въз основа на най-добрите налични техники, на

Комисията се предоставят правомощия да приема делегирани актове в съответствие с член 113 за допълнително уточняване на изискванията за съхраняване на резервни копия на данните, необходими за осигуряване на адекватна способност за запазване на експлоатационната годност на космическия сегмент и за улесняване на бързото възстановяване след инциденти.

Член 87

Политика за осигуряване на непрекъснатост на дейността и планове за реагиране и възстановяване

1. Като част от управлението на риска операторите в космическия сектор от Съюза въвеждат и документират мерки за управление на инциденти и кризи. Мерките се структурират в политика за непрекъснатост на дейността, която се прилага чрез специално съобразени планове за реагиране и възстановяване.
2. Плановете за реагиране и възстановяване, посочени в параграф 1, позволяват на операторите в космическия сектор от Съюза бързо и ефективно да реагират на инциденти и да ограничават неблагоприятните последици от тях.
3. Мерките за управление на кризи, предприети от операторите в космическия сектор от Съюза, се основават на мерките, установени в рамките на космическия сегмент и наземния сегмент, включително резервиране и съхраняване на резервни копия на данните, за да се ограничат по-специално следните елементи:
 - а) природни бедствия;
 - б) експлоатационни произшествия;
 - в) прекъсвания в снабдяването във връзка с комуналните услуги, особено по време на етапите на експлоатация;
 - г) отпадане на генерирането на електроенергия, прекъсвания и смущения в електрозахранването и промени в поддържаното състояние на съответното оборудване;
 - д) загуба на материални активи в наземния сегмент, включително например загуба на центрове за управление на мисиите, загуба на центрове за управление на спътниците и загуба на наземно свързване между тях;
 - е) смущения в радиовръзките „земя—космос“, „космос—земя“ и „космос—космос“;
 - ж) променени или компрометирани части от наземния сегмент, включително по отношение на криптографските ключове.

При изпълнението на изискванията, посочени в първа алинея, операторите в космическия сектор от Съюза вземат предвид необходимостта от поддържане на ефективен технически контрол върху космическия сегмент и осигуряване на непрекъснатост на услугите, както и от свеждане до минимум на областите на недостъпност на услугите.
4. Операторите в космическия сектор от Съюза гарантират, че персоналът, участващ в изпълнението на мерките за непрекъснатост на дейността и прилагането на плановете за реагиране и възстановяване, е преминал пълно и подходящо обучение, необходимо за изпълнението на неговите функции.

Провеждане на изпитвания

1. Операторите в космическия сектор от Съюза създават, поддържат и преразглеждат програма за провеждане на изпитвания на мрежовите и информационните системи като неразделна част от своето управление на риска.
2. Програмата за провеждане на изпитвания, посочена в параграф 1, включва кампании за провеждане на изпитвания, включващи всички необходими изпитвания, като по-специално се взема предвид оценката на риска, посочена в член 78, параграф 2.
3. Операторите в космическия сектор от Съюза гарантират, че преди изстрелването или в случай на спътници, които са част от мрежа от спътници, преди изстрелването на първата партида спътници и поне веднъж на всеки три години след това те провеждат тест за проникване (TLPT).

В плана за лицата, провеждащи изпитванията за TLPT, се очертават обхватът и методиката на TLPT, структурата, отговорна за извършването на това изпитване, стратегията за намаляване на рисковете, които може да породят извършването на TLPT.

Лицата, провеждащи изпитванията от вида TLPT, отговарят на следните изисквания:

- а) те са най-подходящи за целта и са с най-добра репутация;
- б) те притежават всички технически и организационни способности и демонстрират специфичен опит в областта на тестовите за проникване;
- в) те предоставят независимо уверение или одиторски доклад;
- г) те представят план за правна защита за преодоляване на установените рискове.

Лицата, провеждащи изпитванията, които са външни за корпоративната структура на операторите в космическия сектор от Съюза, са сертифицирани от орган по акредитация на държава членка или се придържат към официални кодекси за поведение или етични рамки. Те са напълно покрити от съответна застраховка „Професионална отговорност“ срещу рискове от неправомерно поведение и небрежност.

Операторите в космическия сектор от Съюза следят неизправностите и аномалиите в системите, наблюдавани по време на процесите на изпитване, и оценяват тяхната критична значимост.

Образование и обучение

1. Операторите в космическия сектор от Съюза осигуряват на своя персонал подходящо обучение в съответствие с параграфи 2, 3, 4, 5 и 6.
2. Целият персонал на операторите в космическия сектор от Съюза е подходящо обучен и участва в постоянна подготовка, като преминава обучението, посочено в точка 7.1 от приложение VII.

3. Операторите в космическия сектор от Съюза гарантират, че целият персонал преминава специализирано обучение в съответствие с точка 7.2 от приложение VII.
4. Целият персонал по сигурността, работещ за операторите в космическия сектор от Съюза, притежава необходимите умения в областта на сигурността и е подходящо обучен.
5. Персоналът на операторите в космическия сектор от Съюза, който работи в чувствителна среда или борави с чувствително оборудване или данни, се обучава редовно на най-добрите методи и практики за изпълнение на такива задачи.
6. Операторите в космическия сектор от Съюза включват поуките, извлечени от действията при инциденти, чрез актуализиране на планове за непрекъснатост на дейността, обученията и програмите за изпитване на персонала.

Член 90

Политика за комуникация при кризи и оповестяване на информация

1. Операторите в космическия сектор от Съюза въвеждат стратегия за комуникация при кризи, която дава възможност за отговорно оповестяване на значителни инциденти и е насочена към всяка от следните категории и съобразена с всяка от тях:
 - а) персонал, ангажиран с изпълнението на задачи по управление на риска, по-специално мерки за реагиране и възстановяване;
 - б) персонал, различен от персонала, посочен в буква а), доколкото комуникацията с този персонал се счита за подходяща за осигуряване на обща корпоративна осведоменост въз основа на принципа „необходимост да се знае“;
 - в) клиенти, за да бъдат предупреждавани и да бъде повишена осведомеността им относно значителни киберзаплахи;
 - г) в случай на спътници, на които са разположени полезни товари на трети страни, когато инцидентът има неблагоприятно въздействие върху операциите на спътниковата платформа, съответната трета страна, съгласно предварително определено споразумение и като се спазват инструкциите, посочени в нейния план за реагиране и възстановяване след бедствия.
2. Поне едно лице в корпоративната структура на операторите в космическия сектор от Съюза отговаря за изпълнението на стратегията за комуникация, посочена в параграф 1, и изпълнява функцията на служител по въпросите на медиите.

Член 91

Действия при инциденти

1. Операторите в космическия сектор от Съюза установяват и прилагат процес на управление на инциденти, който им позволява бързо да откриват, идентифицират, обработват и реагират на инциденти, както и да докладват за значителни инциденти в съответствие с член 93.

Операторите в космическото пространство на Съюза определят ролите и отговорностите във връзка с различните видове инциденти, които биват адаптирани към различните рискови сценарии.

2. Операторите в космическия сектор от Съюза гарантират, че поне за значителните инциденти се докладва незабавно на ръководните служители по управление на риска.

Управителният орган получава на редовни интервали, които се определят от главния служител по информационната сигурност, от ръководителя, отговарящ за сигурността, или от главния служител по управлението на риска, достатъчно информация относно значителния инцидент, оценка на неговото въздействие, информация относно мерките за реагиране и възстановяване, които са били предприети, и всички допълнителни мерки за контрол и процедури, които трябва да бъдат установени вследствие на този значителен инцидент.

3. Когато на спътник е разположен полезен товар на трета страна и инцидент окаже неблагоприятно въздействие върху операциите на спътниковата платформа, операторите в космическия сектор от Съюза информират съответната трета страна и спазват инструкциите, предвидени в предварително определените споразумения, посочени във втора алинея, както и тези, предвидени в плановете за реагиране и възстановяване след бедствия.

С цел да се осигурят бързи и ефективни действия при инциденти операторите в космическия сектор от Съюза сключват споразумения със субекти — трети страни, които имат полезен товар на даден спътник.

4. Операторите в космическия сектор от Съюза отстранят първопричините за инцидентите, за да предотвратят възникването на бъдещи инциденти.

Член 92

Управление на риска по веригата на доставките

1. Операторите в космическия сектор от Съюза създават рамка за управление на риска по веригата на доставките. Техните договори с производители — доставчици, и доставчици на услуги съдържат аспекти, свързани със сигурността на веригата на доставките, и по-специално изисквания за информационна сигурност.
2. Операторите в космическия сектор от Съюза основават своето управление на риска по веригата за доставките на стратегия за намаляване на рисковете по веригата за доставките, която включва най-малко мерките, посочени в точка 6 от приложение VII.
3. Операторите в космическия сектор от Съюза създават опис най-малко на стратегическите активи с произход от трети държави, които с оглед на оценката на риска, посочена в член 78, параграф 2, са необходими за поддържане на ефективен технически контрол на космическата мисия, като например орбиталния контрол, с оглед да се подпомогне анализът на степента на зависимост на космическите мисии от съответните активи.
4. За да могат разпоредбите на настоящия регламент да бъдат адаптирани към научно-техническия напредък въз основа на най-добрите налични техники, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в

съответствие с член 113 за изменение на списъка с изисквания, определени в приложение VII, точка 6.

РАЗДЕЛ 3

ДОКЛАДВАНЕ НА ИНЦИДЕНТИ

Член 93

Докладване на значителни инциденти

1. Операторите в космическия сектор от Съюза докладват на структурата, посочена в [член 34, параграф 4 от Регламент \(ЕС\) 2021/696](#), за значителни инциденти, засягащи притежаваните от Съюза активи.
2. Без да се засяга параграф 3, операторите в космическия сектор от Съюза докладват на компетентните органи, посочени в член 28, параграф 1, за значителните инциденти, засягащи активите, посочени в член 5, първа алинея, точка 21. Компетентните органи, посочени в член 28, параграф 1, на свой ред предават на Агенцията резюме на всеки докладван инцидент.
3. Когато космическите оператори от Съюза се квалифицират като съществени или важни субекти съгласно [приложение I](#) или [II към Директива \(ЕС\) 2022/2555](#), докладването, посочено в параграф 2, се извършва чрез ЕРИКС, създадени съгласно член 10, параграф 1 от Директива 2022/2555, или, когато е приложимо, чрез компетентния орган, създаден съгласно член 8, параграф 1 от Директива 2022/2555, който незабавно предава цялата съответна докладвана информация на компетентните органи, посочени в член 28, параграф 1, включително всяка техническа подкрепа и обратна връзка, която тези ЕРИКС или органи са предоставили на космическите оператори съгласно член 23 от посочената директива.

Когато операторите в космическия сектор от Съюза са определени като критични субекти съгласно Директива (ЕС) 2022/2557, държавите членки определят дали докладването, посочено в първа алинея, ще се извършва от операторите в космическия сектор от Съюза пряко на компетентните органи, посочени в член 28, параграф 1, или на органите, посочени в член 15 от въпросната директива, или по друг начин.

В този случай по отношение на информацията, която трябва да бъде предадена, се прилагат съответно разпоредбите на параграф 7.

4. За космическите оператори от Съюза, които се квалифицират съответно като съществени или важни субекти съгласно [приложение I](#) или [II към Директива \(ЕС\) 2022/2555](#), или които са определени като критични субекти съгласно [Директива \(ЕС\) 2022/2557](#), изискването за докладване, посочено в параграфи 2 и 3, не засяга задълженията за докладване, предвидени в [член 23 от Директива \(ЕС\) 2022/2555](#), или задълженията за уведомяване, предвидени съответно в член 15, параграфи 1 и 2 от [Директива \(ЕС\) 2022/2557](#).
5. Без да се засягат техническият принос, консултациите, средствата за защита и последващите действия, които могат да бъдат предоставени, когато е приложимо, в съответствие с националното право, от ЕРИКС в съответствие с [член 11 от Директива \(ЕС\) 2022/2555](#), компетентните органи могат да осигурят обратна информация на космическите оператори от Съюза, като предоставят на

разположение всякаква съответна анонимизирана информация за киберзаплахите, и могат да обсъждат средства за защита или начини за свеждане до минимум и ограничаване на потенциалното неблагоприятно трансгранично въздействие.

6. Даден инцидент се счита за значителен, ако:

- а) той е причинил или може да причини сериозно експлоатационно смущение на космическите дейности, извършвани от операторите в космическия сектор от Съюза, или в предоставяните услуги, или значителни финансови загуби за съответните оператори в космическия сектор от Съюза;
- б) той оказва или може да окаже въздействие върху други физически или юридически лица, като причини значителни материални или нематериални вреди.

7. Космическите оператори от Съюза предоставят на Агенцията, що се отнася до изискването, посочено в параграф 1, и съответно на компетентните органи, що се отнася до изискването, посочено в параграф 2, следната информация:

- а) без ненужно забавяне и във всички случаи в рамките на 12 часа след узнаването на значителния инцидент по отношение на притежаваните от Съюза активи и в рамките на 24 часа за активите, посочени съответно в член 5, първа алинея, точка 21, ранно предупреждение, в което се посочва дали значителният инцидент може да се дължи на незаконосъобразни или злонамерени действия или дали може да има трансгранично въздействие;
- б) без ненужно забавяне и при всички случаи в рамките на 72 часа след узнаването за значителния инцидент — уведомление за инцидент, в което се актуализира информацията, посочена в буква а), и се съдържа първоначална оценка на значителния инцидент, включително неговата значимост и въздействие, както и, когато има такива, показателите за компрометиране на системите;
- в) по искане на компетентния орган или, ако е приложимо, на Агенцията, междинен доклад със съответните актуализации на състоянието;
- г) окончателен доклад, не по-късно от един месец след представянето на доклада, посочен в буква б), който включва следното:
 - i) подробно описание на значителния инцидент, включително неговата значимост и въздействие,
 - ii) вида на заплахата или първопричината, която вероятно е предизвикала този значителен инцидент,
 - iii) приложените и текущите мерки за намаляване на риска,
 - iv) ако е приложимо, трансграничното въздействие на значителния инцидент;
- д) ако значителният инцидент все още е налице към момента на подаване на окончателния доклад, посочен в буква г), доклад за напредъка към този момент, както и окончателен доклад в рамките на един месец от датата на предприемане на действия по значителния инцидент.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 113 за допълване на настоящия регламент чрез уточняване на критериите за определяне на това какво представлява сериозно експлоатационно смущение на космическите дейности или на услугите, предоставяни от оператор в космическия сектор от Съюза, както е посочено в параграф 6, буква а), включително съответните прагове на същественост.

8. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2, за да уточни по-подробно съдържанието на информацията, която трябва да се докладва съгласно параграф 7, и да определи образците и процедурите за докладване на тази информация.

Член 94

Мрежа на Съюза за киберустойчивост в космическата област

1. Мрежата на Съюза за киберустойчивост в космическата област (EUSRN) се създава, за да подпомага координацията и обмена между Агенцията и компетентните органи при изпълнението на съответните им мандати по отношение на притежавани от Съюза активи и съответно на активите, посочени в член 5, първа алинея, точка 21.
2. EUSRN има следните задачи:
 - а) да осигури последователни подходи сред компетентните органи при предоставянето на консултациите и подкрепата, посочени в член 93, параграф 5, и да подпомага операторите в космическия сектор от Съюза в постигането на съгласуваност при наблюдението и предприемането на действия по значителни инциденти;
 - б) да предотвратява, по отношение на значителни инциденти, засягащи активите, посочени в член 5, първа алинея, точка 21, неблагоприятни въздействия върху функционирането на космическата програма на Съюза, посочена в член 1 от Регламент (ЕС) 2021/696, както и да насърчава за тази цел необходимата координация и да подкрепя приемането от Комисията и Агенцията на мерки, необходими за ограничаване на тези неблагоприятни въздействия, в рамките на мандатите, предоставени с членове 28, 29 и 34 от Регламент (ЕС) 2021/696, с оглед на изпълнението на целите, определени в член 4, параграф 1, буква в) от посочения регламент;
 - в) да осигури съгласуваност на националните мерки, предприети съгласно член 34, параграф 6 и член 42 от Регламент (ЕС) 2021/696 за защита на активите на инфраструктурата, разположена на територията на държавите членки, в наземните сегменти, които са неразделна част от Космическата програма на Съюза;
 - г) да предоставя обсъждане на всички важни промени, свързани с рисковете, засягащи активите на космическата инфраструктура, да насърчава последователен подход при наблюдението и управлението на рисковете, свързани с киберсигурността, за космическия сектор в Съюза, да предоставя обсъждане на най-добрите практики и да предоставя обмен на информация относно съответните мерки за устойчивост;

- д) да организира съвместни срещи с групата за сътрудничество за МИС, създадена съгласно член 14, параграф 1, или EU—CyCLONe, създадена съгласно член 16, параграф 1 от Директива (ЕС) 2022/2555, за обмен на значима информация във връзка с космическия сектор относно киберзаплахи, инциденти, уязвими места, инициативи за повишаване на осведомеността, обучения, учения и умения, изграждане на капацитет, стандарти и технически спецификации.
3. EUSRN се състои от представители на компетентните органи, Комисията, Агенцията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД).
- Когато е целесъобразно, Комисията или Агенцията може да покани представители на други институции, агенции или органи на Съюза, по-специално Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA), Европейската агенция по отбрана (EDA) или Военния секретариат на Европейския съюз (EUMS), да присъстват на конкретни заседания на EUSRN.
4. EUSRN редовно обменя информация и докладва на мрежата на екипите за реагиране при инциденти с компютърната сигурност („мрежата на ЕРИКС“), посочена в член 15 от Директива (ЕС) 2022/2555, на ENISA и на Европейската мрежа за връзка на организациите при киберкризи (EU—CyCLONe), посочена в член 16 от същата директива, с цел предоставяне на актуална информация за ситуацията и оценки във връзка със значителни инциденти, засягащи активите, посочени в член 5, първа алинея, точка 21 от настоящия регламент, и обсъждане на евентуалните последици, които значителните инциденти могат да имат за други сектори и услуги, попадащи в обхвата на посочената директива.
5. Комисията осигурява координацията между EUSRN и Групата по въпросите на устойчивостта на критичните субекти, създадена съгласно член 19 от Директива (ЕС) 2022/2557, и съответно между EUSRN и Групата за сътрудничество, създадена съгласно член 14 от Директива (ЕС) 2022/2555.
6. EUSRN заседава редовно и най-малко два пъти годишно. Агенцията председателства техническите работни групи.

В допълнение към редовните заседания, посочени в първа алинея, на всеки 18 месеца EUSRN провежда обща сесия, посветена на улесняването на стратегическото сътрудничество в областта на космическия сектор и обмена на актуална информация и анализи в тази област. Комисията председателства общите сесии.

РАЗДЕЛ 4

ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ И ОСВЕДОМЕНОСТ

Член 95

Обмен на информация относно киберзаплахи

1. Операторите в космическия сектор от Съюза могат, на доброволен принцип, да обменят помежду си съответна информация в областта на киберсигурността, включително съответна информация за кибератаки, киберзаплахи, електронни смущения, като например заглушаване и изкривяване на сигнали, информация за показатели за компрометиране на системите, тактики, злонамерени техники и процедури, ситуации, близки до инцидент, уязвими места, специфична за

участниците в заплахите информация, както и да обменят сигнали във връзка с киберсигурността и препоръки за конфигуриране на инструменти за киберсигурност, позволяващи откриване на кибератаки, доколкото такъв обмен на информация:

- а) има за цел предотвратяването, откриването, реагирането на или възстановяването от инциденти, или ограничаването на тяхното въздействие;
- б) повишава нивото на киберсигурност и цялостната устойчивост на космическите оператори от Съюза, по-специално чрез повишаване на осведомеността относно киберзаплахите, чрез ограничаване или възпрепятстване на способността на тези заплахи да се разпространяват, чрез подпомагане на развитието на защитни способности и общи познания по отношение на отстраняването на уязвими места, откриването на заплахи, техниките за ограничаване и предотвратяване, стратегиите за смекчаване на последиците, етапите на реагиране и възстановяване или чрез насърчаване на съвместните изследвания на киберзаплахите между публични и частни субекти;
- в) се осъществява в рамките на доверени общности на космическите оператори от Съюза;
- г) се извършва чрез мерки, които защитават потенциално чувствителния характер на споделяната информация и се подчиняват на етични правила при пълно зачитане на търговската тайна, правилата относно защитата на личните данни съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 и насоките за политиката в областта на конкуренцията.

2. Мерките, посочени в параграф 1, буква г):

- а) определят условията за сключване на споразумения за обмен на информация и правилата за участие в тях, както и вида на информацията, която трябва да се обменя;
- б) уточняват експлоатационните аспекти, като например използването на специализирани ИКТ платформи и инструменти за автоматизация;
- в) определят подробностите относно участието на публичните органи в споразуменията за обмен на информация и качеството, в което тези органи могат да участват в такива споразумения.

3. Операторите в космическия сектор от Съюза уведомяват компетентните органи за участието си в споразуменията за обмен на информация в областта на киберсигурността, посочени в параграф 1, при сключването на тези споразумения и при излизането от тях.

4. Със съдействието на Агенцията Комисията улеснява създаването на споразуменията за обмен на информация в областта на киберсигурността, посочени в параграф 1, буква г), като подкрепя или насърчава дейността на Центъра на ЕС за споделяне и анализ на информация за космическото пространство.

Глава III

ЕКОЛОГИЧНА УСТОЙЧИВОСТ НА КОСМИЧЕСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

Член 96

Отпечатък върху околната среда на космическите дейности

1. Устойчивостта обхваща устойчивостта в космоса и устойчивостта на Земята (екологична устойчивост).
2. Операторите в космическия сектор от Съюза, с изключение на посочените в член 10, параграф 4, изчисляват ООС на извършваните от тях космически дейности.
3. Операторите в космическия сектор от Съюза изискват чрез договор от своите доставчици да предоставят всички данни, необходими на операторите в космическия сектор от Съюза за изпълнение на задължението, посочено в параграф 2.
4. Като част от заявлението за издаване на разрешение, посочено в член 6, заявителите представят на компетентните органи декларация за отпечатъка върху околната среда („ДООС“).
5. ДООС удостоверява, че операторите в космическия сектор от Съюза са изчислили в съответствие с член 97 отпечатъка върху околната среда на космическите дейности, които възнамеряват да извършват.
6. ДООС, посочена в параграф 4, се придружава от следните документи:
 - а) сертификат за ООС, който се издава в съответствие с член 98, параграф 2;
 - б) проучването на ООС в подкрепа на резултатите от ДООС;
 - в) агрегираните и разделно разглежданите набори от данни въз основа на ООС, който е изчислен в съответствие с параграф 2;
 - г) доказателството за предаване на агрегираните и разделно разглежданите набори от данни на Комисията в съответствие с член 99, параграф 1, първа алинея.
7. ДООС съдържа следната информация:
 - а) наименованието, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка на операторите в космическия сектор от Съюза, техния пощенски адрес и електронни средства за комуникация;
 - б) информация за вида на планираните космически дейности и вида на продуктите, веществата или материалите, за които се прилага ДООС;
 - в) доказателството, че ООС е бил изчислен и проверен в съответствие с правилата за изчисляване и проверка, определени в акта за изпълнение, приет съгласно член 97, параграф 4;
 - г) класа на ООС, към който принадлежи космическият летателен апарат, в съответствие с правилата, установени в акта за изпълнение, приет съгласно член 97, параграф 4.

На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2, за да определи образците и съдържанието на информацията, която трябва да се докладва съгласно параграф 6, първа алинея.

8. До 31 декември 2031 г. следните космически оператори от Съюза се освобождават от задълженията, предвидени в членове 96, 97, 98, 99 и 100:
 - а) малки предприятия;
 - б) научноизследователски и образователни институции.

Член 97

Изчисляване на ООС и проверка на космическите дейности

1. ООС на космическите дейности обхваща космическите мисии, извършвани във всяка от орбитите на Земята, включително в орбити за погребване на отпадъци.
2. Изчисленията, посочени в член 96, параграф 2, обхващат всички дейности, извършвани през целия жизнен цикъл на космическата мисия, включително по време на началните етапи, като проектиране и разработване, по време на етапа на производство, етапите на експлоатация и етапите в края на експлоатационния срок.
3. ООС на космическите дейности, извършвани по линия на космическата програма на Съюза и програмата на Съюза за сигурна свързаност, обхваща компонентите, посочени в член 3, параграф 1, букви а)—в) и буква д) от Регламент (ЕС) 2021/696 и в [член 1 от Регламент \(ЕС\) 2023/588](#).
4. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2, за определяне на метода за изчисляване и проверка на ООС от космически дейности, като взема предвид научно обосновани методи за оценка и съответните международни стандарти, приведени в съответствие с Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията⁽¹⁸⁾. Тези актове за изпълнение се преразглеждат, за да се вземе предвид научното и технологичното развитие и да се адаптират към техническия напредък.

Член 98

Сертификат за ООС

1. При подаване на заявление за разрешение съгласно член 7, параграф 1 заявителят притежава сертификат, удостоверяващ, че ООС на предвидените от него космически дейности е изчислен в съответствие с изискванията, посочени в член 96, параграф 2.
2. Сертификатът, посочен в параграф 1, се издава от квалифициран технически орган за космически дейности, който извършва техническа оценка, включително проверка и валидиране, за целите на членове 96, 97, 98, 99 и 100.

⁽¹⁸⁾ Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията от 15 декември 2021 г. относно използването на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда за измерване и оповестяване на показатели за екологосъобразността на продукти и организации на база жизнения цикъл (ОВ L 471, 30.12.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2279/oj>).

Член 99

Предаване на набори от данни към свързаната с ООС база данни на Съюза

1. Преди да подадат заявление за разрешение в съответствие с член 7, параграф 1, заявителите предават на Комисията агрегираните и разделно разглежданите набори от данни, посочени в член 96, параграф 6, буква в).
Комисията интегрира тези набори от данни в базата данни на Съюза, съхраняваща данни, свързани с ООС, и издава доказателство за получаването им на заявителите.
2. В рамките на две седмици от датата на уведомяване на операторите в космическия сектор от трети държави и международните организации за решението относно регистрирането им в URSO Агенцията предава на Комисията за включване в базата данни на Съюза, съхраняваща данни, свързани с ООС, агрегираните и разделно разглежданите набори от данни, посочени в член 96, параграф 6, буква в), които тези доставчици на космически услуги са представили съгласно член 15, параграф 1, първа алинея или член 15, параграф 2 в заявлението си за регистриране в URSO.
Комисията издава доказателство за получаване.
3. Комисията гарантира поверителността на данните, които са включени в разделно разглежданите набори от данни.
4. Агрегираните набори от данни, посочени в параграф 1, се предоставят публично от Комисията чрез свързаната с ООС база данни на Съюза.

Член 100

Използване на разделно разглеждани набори от данни за изготвяне на политики

1. Комисията използва разделно разглежданите набори от данни, посочени в член 99, единствено с цел осигуряване на сведения за дейностите по изготвяне на политики, за предоставяне на актуализации на законодателството и за създаване на производни набори от данни.
2. Операторите в космическия сектор от Съюза, операторите в космическия сектор от трети държави и международните организации запазват изцяло правото на собственост върху данните, включени в агрегираните и разделно разглежданите набори от данни, предадени съгласно член 99.
3. Съюзът придобива изключително право в световен мащаб върху правата на интелектуална собственост, свързани с производните набори от данни, които са създадени въз основа на посочените в параграф 1 разделно разглеждани набори от данни.

Глава IV

ОПЕРАЦИИ И УСЛУГИ В КОСМИЧЕСКОТО ПРОСТРАНСТВО (ISOS)

Член 101

ISOS

1. Операторите в космическия сектор от Съюза, които извършват ISOS, спазват изискванията, установени в настоящия член и в приложение VIII, от 1 януари 2034 г.
2. По отношение на притежаваните от Съюза активи космическите летателни апарати от клас „миниатюрни спътници“, които се експлоатират от оператори в космическия сектор от Съюза, притежават минимален технически капацитет за приемане на услуги в космоса.
3. За целите на осигуряване на минималния технически капацитет, посочен в параграф 2, клиентски космически летателен апарат, експлоатиран от оператори в космическия сектор от Съюза, се оборудва със специални интерфейси за обслужване на космически летателни апарати (SSI).
4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 113 с цел допълване на настоящия регламент, в които се уточняват:
 - а) основните характеристики на специалния начин на действие за услугата, който осигурява поведение на съдействие на клиентския космически летателен апарат и свежда до минимум риска от сблъсък и неизправности след услугата;
 - б) когато обекти, представляващи космически отпадъци, застрашават други космически летателни апарати и увеличават риска от замърсяване на орбитата, изискванията, необходими за осигуряване на възможност за отстраняване на обектите, представляващи космически отпадъци, от орбитите с помощта на ISOS (активно отстраняване на отпадъците), включително изискванията, приложими за концепцията на действията.
5. Чрез актове за изпълнение Комисията определя:
 - а) принципите на проектиране на специалния интерфейс за обслужване на космически летателни апарати, посочен в параграф 3;
 - б) принципите за проектиране на подлежащите на компоновка и замяна функционални спътникови модули (satAPPs), които могат да бъдат свързвани към космически летателен апарат, за да се осигурят нови функционални възможности на космическия летателен апарат или нов полезен товар, като се използват интерфейси за обслужване на космически летателни апарати.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.

Глава V

ПРАВИЛА ЗА ОРБИТАЛНО ДВИЖЕНИЕ

Член 102

Надзорни прегледи и актуализации от субекта за избягване на сблъсъци

1. Компетентният орган може да поиска от доставчика на услуги за избягване на сблъсъци в космическото пространство на Съюза, посочен в член 64, параграф 1, да му предостави актуална информация за своите космически

летателни апарати в контекста на годишното докладване или в контекста на специфични разследвания, провеждани по отношение на операторите на космически летателни апарати от Съюза.

2. При получаване на такова искане доставчикът на космически услуги на Съюза за избягване на сблъсъци, посочен в член 64, параграф 1, докладва на компетентния орган дали:
 - а) мерките, предприети от оператора на космическия летателен апарат от Съюза, отговарят на изискванията, посочени в планове за намаляване на космическите отпадъци, посочени в член 70, параграф 2, първа алинея, през всички етапи на космическата мисия;
 - б) орбиталното местоположение е в съответствие с избраната орбита съгласно член 69;
 - в) операторът на космически летателен апарат от Съюза отговаря на изискванията, предвидени в член 64, параграфи 1, 2, 3 и 4 и, ако е приложимо, в член 101, параграф 3.

Член 103

Условия за маневри за избягване на сблъсъци в случай на събитие от голям интерес

1. Когато субектът по ИС, посочен в член 64, параграф 1, публикува сигнал за събитие от голям интерес между два позволяващи извършване на маневри космически летателни апарата и реши, че един от двата засегнати космически летателни апарата трябва да извърши маневра за избягване на сблъсъци (МИС), предложената от него МИС се основава на следните принципи:
 - а) отчита в максимална степен защитата на летателните апарати с екипаж;
 - б) намалява първоначалния риск от сблъсък с поне един порядък под прага за маневра при сигнал за събитие от голям интерес; и
 - в) не създава необосновани рискове от вторични срещания на космически обекти.
2. Когато и двата космически летателни апарата са вписани в субекта по ИС, посочен в член 64, параграф 1, операторите на космически летателни апарати от Съюза се стремят да се споразумеят за стратегия за осъществяване на маневра за избягване на сблъсъци, посочена в параграф 1, под координацията на този субект по ИС, в приемлив срок.
3. Ако не може да бъде постигнато споразумение по параграф 2 в рамките на приемлив срок, субектът по ИС, посочен в член 64, параграф 1, предлага стратегия за действие. В тази стратегия се вземат предвид правилата за предимството при преминаване, като тя се основава най-малко на следните елементи:
 - а) защита на летателния апарат с екипаж;
 - б) дали участва космически летателен апарат, който е част от мрежа от спътници;
 - в) работния капацитет за маневри за избягване на сблъсъци;
 - г) състоянието на космическия летателен апарат;

- д) ексцентрицитета на орбитите на космическия летателен апарат;
 - е) експлоатационната възраст на космическия летателен апарат;
 - ж) етапа и вида на съответната космическа мисия.
4. Когато един от двата космически летателни апарата не е вписан в субекта по ИС, посочен в член 64, параграф 1, този субект установява контакт със съответния космически летателен апарат.
5. В случай на успешен контакт по параграф 4 субектът по ИС, посочен в член 64, параграф 1, доколкото е възможно:
- а) обменя информация относно инструментите и методите, използвани за изчисляване на рисковете от сблъсък;
 - б) споделя всички необходими данни и резултати от изчисленията, за да гарантира избягването на сблъсъка;
 - в) определя, в сътрудничество с операторите на двата космически летателни апарата, най-добрите маневри за избягване на сблъсъци, като взема предвид елементите на плана за действие за маневрите, посочени в параграф 3.
6. Когато контактите, посочени в параграф 4, са неуспешни или ако след приемлив период от време не могат да бъдат започнати, субектът по ИС, посочен в член 64, параграф 1, препоръчва на оператора на космически летателен апарат от Съюза стратегия за действие, която гарантира най-малко спазването на принципите, посочени в параграф 1, и информира другия оператор на космически летателен апарат от Съюза за планираното действие.

Глава VI

СТАНДАРТИЗАЦИЯ И ОБЩИ СПЕЦИФИКАЦИИ

Член 104

Стандарти

1. В съответствие с [член 10, параграф 1 от Регламент \(ЕС\) № 1025/2012](#) Комисията отправя искане към една или повече европейски организации за стандартизация да изготвят проекти на стандарти във връзка със следните съществени изисквания:
- а) изискванията, посочени в член 72, параграф 2, първа алинея, за целите на доказване на съответствие с член 72, параграф 1;
 - б) изискванията, посочени в член 25, параграф 5, първа алинея, за целите на доказване на съответствие с член 25, параграф 2.
- При изготвянето на исканията за стандартизация, посочени в първа алинея, Комисията може да вземе предвид съществуващи европейски или международни стандарти, които са въведени или са в процес на разработване, за да опрости разработването на стандарти в съответствие с [Регламент \(ЕС\) № 1025/2012](#).
2. Когато условията, посочени в параграф 3, са изпълнени, Комисията приема актове за изпълнение за установяване на общи спецификации, обхващащи

техническите изисквания, които осигуряват средствата за спазване на съществените изисквания, посочени в параграф 1, първа алинея.

3. Актовете за изпълнение, посочени в параграф 2, се приемат във всеки от следните случаи, когато Комисията е поискала, съгласно [член 10, параграф 1 от Регламент \(ЕС\) № 1025/2012](#), от една или повече европейски организации по стандартизация да изготвят проект на стандарт за съществените изисквания, посочени в параграф 1, първа алинея, и е налице една от следните ситуации:
- а) изискванията не попадат в обхвата на хармонизираните стандарти или частите от тях, данните за които са били публикувани в Официален вестник на Европейския съюз;
 - б) изискванията са обхванати от хармонизирани стандарти или части от тях, данните за които са публикувани в Официален вестник на Европейския съюз, но прилагането на тези стандарти или части от тях води до несъответствие със съществените изисквания, или
 - в) когато Комисията счита, че е необходимо да се обърне внимание на спешен проблем.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 114, параграф 3.

Дял V

РЕШЕНИЯ ЗА ЕКВИВАЛЕНТНОСТ, МЕЖДУНАРОДНИ СПОРАЗУМЕНИЯ И РЕЖИМИ ЗА МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Член 105

Еквивалентност

1. Въз основа на подробна оценка Комисията може да приеме решение за еквивалентност чрез актове за изпълнение в съответствие с член 114, параграф 2, в което се посочва, че правната и надзорната рамка на дадена трета държава гарантира, че операторите в космическия сектор от трета държава, установени в тази трета държава, спазват правно обвързващи изисквания, които са еквивалентни на изискванията, установени в настоящия регламент, и подлежат на ефективен надзор и прилагане в тази трета държава.
2. Правната и надзорната рамка на трета държава се счита за еквивалентна на настоящия регламент само ако отговаря най-малко на следните условия:
 - а) операторите в космическия сектор от третата държава, установени във въпросната трета държава, подлежат на издаване на разрешение и на ефективен текущ надзор и правоприлагане;
 - б) операторите в космическия сектор от третата държава, установени във въпросната трета държава, подлежат на правно обвързващи правила, които са еквивалентни на изискванията, посочени в член 15; и
 - в) правната и надзорната рамка на въпросната трета държава предвижда ефективна еквивалентна система за признаване на доставчиците на

космически услуги, получили разрешение съгласно правните режими на третата държава.

3. Комисията може да обвърже решенията за еквивалентност с конкретни условия, например когато мащабът и обхватът на космическите данни или космическите услуги, предоставяни от оператори в космическия сектор от трети държави, могат да бъдат от стратегическо значение за Съюза, или за да се гарантира, че Комисията, Агенцията и компетентните органи разполагат с необходимите инструменти за предотвратяване на регулаторен арбитраж.

В решението се посочва дали то се предоставя за определен период от време.

4. Комисията информира ежегодно Европейския парламент и Съвета за решенията за еквивалентност, които са били взети или оттеглени от Комисията през годината на докладване.
5. Агенцията сключва споразумения за сътрудничество със съответните компетентни органи на трети държави, чиито правни и надзорни рамки са признати за еквивалентни в съответствие с параграф 1.

В тези споразумения се посочва най-малко следното:

- а) механизмите за обмен на информация между Агенцията и съответните надзорни органи на засегнатите трети държави, включително достъп до цялата информация относно операторите в космическия сектор от трети държави, получили разрешение в третите държави, която е поискана от Агенцията;
 - б) механизмите за бързо уведомяване на Агенцията, когато компетентен орган на третата държава счита, че операторите в космическия сектор от третата държава, които Агенцията е регистрирала в URSO съгласно член 24, нарушават условията за издаване на разрешение в тази трета държава или друго законодателство, което тези оператори в космическия сектор от третата държава са длъжни да спазват;
 - в) процедурите, свързани с координацията на дейностите, включително разследванията и проверките на място, които Агенцията може да извършва в сътрудничество с компетентните органи на държавите членки, след като надлежно е информирала за това компетентния орган на третата държава.
6. Комисията, в сътрудничество с Агенцията, следи дали правната и надзорната рамка на третата държава продължава да бъде еквивалентна на изискванията, предвидени в настоящия регламент.

Когато правната и надзорната рамка на трета държава престане да бъде еквивалентна, Комисията отменя съответното решение за еквивалентност.

Член 106

Международни споразумения с трети държави

1. Съюзът може да сключва споразумения за сътрудничество с трети държави по въпроси, обхванати от настоящия регламент, по-специално за:
 - а) улесняване на взаимното признаване на правила по въпроси, попадащи в обхвата на настоящия регламент;

- б) улесняване на взаимното признаване на техническите оценки, извършени от квалифицирани технически органи за космическите дейности и от съответните органи и технически организации на трети държави;
 - в) определяне на подробностите и процедурите за дерогацията за услугите по изстрелване, посочени в член 19;
 - г) определяне на условията за използване в Съюза на космически услуги или космически данни, предоставяни от оператор в космическия сектор от трета държава, който е правителствена организация или който управлява или притежава военни активи на космическа инфраструктура, включително с гражданско предназначение.
2. Агенцията може да работи в сътрудничество със съответните надзорни органи на трети държави, различни от посочените в параграф 1, буква б), и след одобрение от Комисията може да сключва меморандуми за разбирателство и работни споразумения с такива органи или с органи на международни организации.

Член 107

Режими, приложими за международните организации

1. Чрез споразумения за финансов принос Комисията може да възложи на международна организация изпълнението на задачите по експлоатацията на притежавани от Съюза активи.
- В тези споразуменията за финансов принос се определят условията и практическите и организационни мероприятия за контрол на прилагането от страна на тази международна организация на изискванията, установени в дял IV.
2. Когато международна организация управлява активите, посочени в член 5, първа алинея, точка 21, държавите членки гарантират, че тази международна организация спазва изискванията, установени в дял IV, в контекста на разрешенията, посочени в член 6, параграф 1.
3. Когато международна организация управлява свои собствени активи на космическата инфраструктура, Съюзът се стреми да сключи споразумения с тази международна организация.
- В споразумението, посочено в първия параграф, се определят условията и практическите и организационните мероприятия за осигуряване на контрол на прилагането от страна на тази международна организация на изискванията, установени в дял IV, при надлежно отчитане на нейната институционална рамка.

Член 108

Отношения с Европейската космическа агенция

1. Съюзът се стреми да сключи споразумение с Европейската космическа агенция (ЕКА) за постигане на целите, преследвани с настоящия регламент, и за укрепване на сътрудничеството между Съюза и ЕКА.
2. Споразумението, посочено в параграф 1, определя условията за изпълнение от ЕКА на изискванията, установени в дял IV, както и практическите и

организационните мероприятия за осигуряване на контрол върху прилагането на тези изисквания, и по-специално:

- а) когато ЕКА не е операторът на притежаваните от Съюза активи, необходимите договорености, за да може ЕКА да извърши техническата оценка, която да позволи на Комисията да оцени съответствието на оператора в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза космически активи с изискванията, определени в регламента, с оглед издаването на разрешението и осъществяването на текущия надзор, посочен в член 11, параграф 1, първа алинея;
 - б) когато притежавани от Съюза активи се експлоатират от или са собственост на ЕКА, необходимите договорености и условия за разрешаване на дейностите по техническа оценка и задачите по издаване на разрешения и надзор;
 - в) всяка подкрепа, която може да бъде предоставена от ЕКА по отношение на техническите спецификации, необходими за стандартизация, под надзора на Комисията, като се вземат предвид съществуващите международни технически стандарти за космически дейности.
3. ЕКА може да оказва подкрепа на държавите членки чрез извършване на технически оценки в съответствие с член 8, параграф 1, буква б).
- Споразумението, посочено в параграф 1, определя условията за признаване на ЕКА като квалифициран технически орган за космически дейности.
4. По искане на Комисията ЕКА може да участва като наблюдател или член във всяка съответна консултативна група от технически характер, която може да бъде създадена съгласно настоящия регламент.

Дял VI

МЕРКИ ЗА ПОДКРЕПА

Глава I

МЕРКИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ

Член 109

Изграждане на капацитет

1. Комисията подпомага операторите в космическия сектор, компетентните органи и квалифицираните технически органи за космически дейности при прилагането на настоящия регламент чрез:
- а) разработване, в тясно сътрудничество с Агенцията и ENISA, по целесъобразност, на ръководни материали, методики и най-добри практики по следните въпроси:
 - і) използването на космическа маркировка на Съюза за безопасност, издадена в съответствие с член 112, параграф 4, в контекста на

- процедури за възлагане на обществени поръчки, провеждани на национално равнище,
- ii) изискванията, приложими за нови области или за области в процес на разработване, като например правила за обслужване в орбита или правила за орбитално движение,
 - iii) по целесъобразност, други въпроси, обхванати от настоящия регламент;
- б) насърчаването, със съдействието на Агенцията, на сътрудничеството и обмена на информация по въпроси, попадащи в обхвата на дял IV, глава II, чрез улесняване на създаването на договорености за обмен на информация, посочени в член 29 от Директива (ЕС) 2022/2555.
2. Комисията подкрепя изграждането на капацитет, както и научноизследователските и иновационните дейности, като съфинансира съвместни проекти за научноизследователска и развойна дейност, за да даде възможност на промишлеността да възприеме технически решения, улесняващи спазването на изискванията, определени в настоящия регламент, в следните области:
- а) разработването на технологии и протоколи за криптиране;
 - б) разработването на системи за безопасност на борда на летателните апарати;
 - в) разработването на технологии и концепции за ISOS;
 - г) всички други въпроси, обхванати от настоящия регламент.
- Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 113, за да допълва настоящия регламент чрез уточняване на критериите, посочени в първа алинея, буква в).
3. Комисията финансира:
- а) разработването на стандарти за средства за неутрализиране на ракети носители;
 - б) предоставяне на ваучери за подпомагане на участието на операторите в космическия сектор в програми за обучение, насочени към компенсиране на част от разходите, свързани с изпълнението на изискванията, посочени в член 96, параграф 2.
4. Комисията улеснява достъпа до теста за проникване, посочен в член 88, параграф 3, първа алинея, като картографира наличността на такива услуги за изпитване в Съюза и разработва рамкови договори, за да осигури бърз и финансово достъпен достъп, особено за МСП и малките предприятия със средна пазарна капитализация.

Член 110

Информационен портал

1. Комисията, с подкрепата на Агенцията, създава и управлява информационен портал в подкрепа на настоящия регламент („информационен портал“).
2. Информационният портал изпълнява следните задачи:

- а) подпомага операторите в космическия сектор при прилагането на настоящия регламент;
 - б) предоставя списъци за проверки за съответствие с цел улесняване на доброволното придържане към схемите за космическа маркировка на Съюза, установени съгласно член 111, параграф 4, първа алинея;
 - в) подкрепя всички съответни единни звена за контакт, създадени от държавите членки.
3. Държавите членки информират Комисията за всички портали на национални информационни бюра, създадени за управление на запитвания относно правилата, процесите и процедурите по разрешаване.
- Комисията осигурява оперативна съвместимост на тези портали на информационни бюра с информационния портал.

Глава II

РАМКА ЗА КОСМИЧЕСКА МАРКИРОВКА НА СЪЮЗА

Член 111

Схеми за космическа маркировка на Съюза

1. Комисията разработва рамка за космическа маркировка на Съюза, за да насърчи засиленото доброволно придържане към високи стандарти за защита на космическите дейности.
- Рамката за космическа маркировка на Съюза се състои от схемите за космическа маркировка на Съюза, както е посочено в параграфи 2 и 3.
2. Чрез схемата за космическа маркировка на Съюза се установяват подробните изисквания за:
- а) ограничаване на рисковете, свързани с космическите отпадъци;
 - б) подобряване на безопасността и устойчивостта на космическите обекти в орбита, безопасността на космическите летателни апарати по време на полет или безопасността на хората и имуществото на земята при извършване на космически дейности;
 - в) намаляване на светлинното замърсяване от космическите летателни апарати;
 - г) намаляване на радиочестотното замърсяване от космическите летателни апарати;
 - д) гарантиране на надеждността на космическата инфраструктура, по-специално по отношение на стратегическите активи и устойчивостта на веригата на доставките;
 - е) създаване на възможност за операции и услуги в космическото пространство;
 - ж) допринасяне за намаляване на въздействието върху околната среда, свързано с извършването на космически дейности.

3. По искане на Комисията Агенцията изготвя проект за схема или предлага актуализация на съществуваща схема за космическа маркировка на Съюза.
- В схема за космическа маркировка на Съюза може да се определят едно или повече от следните нива на защита за конкретните космически мисии, услуги или продукти, които тя обхваща: „базово“, „съществено“ или „високо“.
- В такъв случай тя гарантира, че определеното ниво на защита е съизмеримо с нивото на защита, свързано с изискванията, определени в съответната схема за космическа маркировка на Съюза.
4. Чрез актове за изпълнение Комисията приема:
- а) образец за елементите на схемата за космическа маркировка на Съюза, включително срока им на действие;
 - б) схеми за космическа маркировка на Съюза въз основа на проекта за схема или актуализации на съществуваща схема за космическа маркировка на Съюза.
- Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 114, параграф 2.
5. Агенцията поддържа специално създаден уебсайт, на който се предоставя актуализирана информация и се популяризират схемите за космическа маркировка на Съюза и космическите маркировки на Съюза.

Член 112

Присъждане и използване на космическа маркировка на Съюза

1. Когато оператор в космическия сектор от Съюза цели да се сдобие със схема за космическа маркировка на Съюза, то този оператор подава към Агенцията заявление за космическа маркировка на Съюза, придружено с подробно техническо досие, доказващо изпълнението на изискванията, установени в схемата(ите) за маркировка на Съюза, за които се иска космическата маркировка на Съюза.
- Агенцията незабавно уведомява Комисията за това заявление.
2. Агенцията предоставя на Комисията подробно становище относно съответствието на заявлението с изискванията на съответната(ите) схема(и) за космическа маркировка на Съюза.
3. Въз основа на оценката на Агенцията Комисията взема решение по заявленията чрез актове за изпълнение.
4. Агенцията издава космически маркировки на Съюза на оператори в космическия сектор, чиито заявления са одобрени от Комисията в съответствие с параграф 3, за срока на действие на космическата маркировка, който се определя в съответната схема за космическа маркировка на Съюза.
5. Агенцията редовно проверява по собствена инициатива или въз основа на жалба съответствието на притежателя на космическа маркировка на Съюза с изискванията на съответната космическа маркировка на Съюза. Когато Агенцията установи, че притежателят на космическа маркировка на Съюза не отговаря на изискванията, тя отнема космическата маркировка на Съюза. Преди да отнеме космическата маркировка на Съюза, Агенцията трябва

да позволи на притежателя на космическата маркировка на Съюза да представи мотивирано становище.

6. Притежателят на космическата маркировка на Съюза информира Агенцията за всички установени впоследствие нередности по отношение на космическата мисия, услуга или продукт, на които е присъдена маркировката и които могат да окажат влияние върху съответствието му с изискванията на съответната космическа маркировка на Съюза.
7. Забранява се всякаква фалшива или заблуждаваща реклама или използване на космическата маркировка на Съюза или на логотип, който води до объркване с космическата маркировка на Съюза.

Дял VII

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 113

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочени в член 41, параграф 3, член 44, параграф 3, член 56, параграф 9, първа алинея, член 70, параграф 4, член 78, параграф 3, член 79, параграф 4, член 82, параграф 4, член 83, параграф 5, член 84, параграф 5, член 85, параграф 4, член 86, параграф 4, член 92, параграф 4, член 93, параграф 7, втора алинея, член 101, параграф 4, първа алинея, и член 109, параграф 2, втора алинея, се предоставят на Комисията за неопределен срок, считано от 1 януари 2027 г.
3. За всеки делегиран акт, посочен в параграф 2, Агенцията, след провеждане на обществени консултации, представя на Комисията официални технически становища до 1 юли 2028 г. По въпроси, попадащи в обхвата на дял IV, глава II, Агенцията се консултира с ENISA.
4. Делегирането на правомощия, посочено в член 41, параграф 3, член 44, параграф 3, член 56, параграф 9, първа алинея, член 70, параграф 4, член 78, параграф 3, член 79, параграф 4, член 82, параграф 4, член 83, параграф 5, член 84, параграф 5, член 85, параграф 4, член 86, параграф 4, член 92, параграф 4, член 93, параграф 7, втора алинея, член 101, параграф 4, първа алинея и член 109, параграф 2, втора алинея, може да бъде отменено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета.

С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
5. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.

6. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
7. Делегиран акт, приет съгласно член 41, параграф 3, член 44, параграф 3, член 56, параграф 9, първа алинея, член 70, параграф 4, член 78, параграф 3, член 79, параграф 4, член 82, параграф 4, член 83, параграф 5, член 84, параграф 5, член 85, параграф 4, член 86, параграф 4, член 92, параграф 4, член 93, параграф 7, втора алинея, член 101, параграф 4, първа алинея и член 109, параграф 2, втора алинея, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от 2 месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с 2 месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 114

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на [Регламент \(ЕС\) № 182/2011](#).
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага [член 5 от Регламент \(ЕС\) № 182/2011](#).
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
4. Комитетът заседава в определени различни състави, както следва:
 - а) състав по безопасността;
 - б) състав по надеждността;
 - в) състав по екологичната устойчивост;
 - г) състав по ISOS;
 - д) състав по космическите данни.
5. В съответствие с международните споразумения, сключени от Съюза, представители на трети държави или на международни организации могат да бъдат канени като наблюдатели на заседанията на комитета при условията, предвидени в неговия процедурен правилник, като се вземе предвид сигурността на Съюза.

Член 115

Професионална тайна

1. Всяка поверителна информация, получена, обменена или предадена по силата на настоящия регламент от всяко лице, образувание или орган, посочени в параграф 2, подлежи на условието за професионална тайна, както е предвидено в параграфи 2 и 3.
2. Без да се засягат обменът и използването на информация в съответствие с настоящия регламент, задължението за опазване на професионална тайна се прилага за всички лица, които работят или са работили за Комисията,

Агенцията, компетентните органи или квалифициран технически орган за космически дейности, орган, физическо или юридическо лице, на който или което компетентните органи или квалифицираните технически органи за космически дейности са делегирали правомощия и задачи, включително одитори и експерти, наети от тях.

3. Информацията, попадаща в обхвата на професионалната тайна, включително в контекста на обмена на информация между компетентните органи по настоящия регламент и компетентните органи, определени или създадени в съответствие с Директива (ЕС) 2022/2555 и Директива (ЕС) 2022/2557, не се разкрива на никое друго лице или орган, освен по силата на разпоредбите, предвидени в правото на Съюза или в националното право.
4. Цялата информация, обменяна съгласно настоящия регламент между компетентните органи, която се отнася до стопански или експлоатационни условия, както и до икономически или лични въпроси, е поверителна и подлежи на изискването за професионална тайна, освен когато компетентният орган заяви в момента на започване на комуникацията, че тази информация може да бъде оповестена, или когато такова оповестяване е необходимо за целите на съдебно производство.

Член 116

Оценка и преглед

1. До 1 декември 2035 г. и на всеки пет години след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на настоящия регламент, включително оценка на екологичното, икономическото и социалното въздействие на космическите дейности върху други сектори, и при необходимост представя доклад за преразглеждането му, придружен от законодателно предложение, когато е необходимо. Докладите се публикуват.
2. За целите на оценката и прегледа, посочени в параграф 1, Комисията може да поиска от Агенцията и държавите членки да предоставят данни и информация. Агенцията и държавите членки незабавно предоставят исканите данни и информация на Комисията.
3. При извършване на оценката и прегледа, посочени в параграф 1, Комисията взема предвид становищата, позициите и констатациите на Агенцията, Европейския парламент, Съвета, държавите членки и компетентните органи, както и на други съответни органи и организации или съответни източници.

Член 117

Доклади до Комисията

До 1 декември 2031 г. и всяка година след тази дата държавите членки докладват на Комисията за състоянието на прилагането на настоящия регламент. Докладът включва информация за действията по правоприлагане и актуализациите в космическия сектор на национално равнище, като например аспектите на конкурентоспособността, които оказват въздействие върху функционирането на вътрешния пазар, и елементите, свързани с нуждите от публични и частни разходи.

В първия си доклад държавите членки посочват на Комисията своите подготвителни действия и мерки, предприети на национално равнище, включително адаптации, за да осигурят безпрепятственото прилагане на настоящия регламент.

Член 118

Преходен период

1. За разрешения за активи, планирани да бъдат пуснати в експлоатация след 1 януари 2030 г., за които етапът на критичния преглед на проекта е приключил на [Служба за публикации: изчислете 12 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент], настоящият регламент се прилага от 1 януари 2032 г.
2. Компетентните органи, по отношение на операторите в космическия сектор от Съюза, и Агенцията, по отношение на операторите в космическия сектор от трети държави, установяват края на етапа на критичен преглед на проекта, посочен в параграф 1, в момента, в който операторите в космическия сектор представят доказателството, получено от съответния субект, на който по силата на договор е възложено техническото одобряване на проекта на космическия летателен апарат.

Член 119

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2030 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател
[...]

За Съвета
Председател
[...]

ЗАКОНОДАТЕЛНА ОБОСНОВКА ЗА ФИНАНСОВОТО И ЦИФРОВТО ОТРАЖЕНИЕ

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно безопасността, надеждността и устойчивостта на космическите дейности в Съюза

1.2. Съответни области на политиката

Нов план за устойчив просперитет и конкурентоспособност на Европа

Просперитет и конкурентоспособност

1.3. Цели

1.3.1. Общи цели

Предложеният регламент има за цел да подкрепи развитието и функционирането на вътрешния пазар в космическия сектор.

1.3.2. Специфични цели

Специфична цел №

В предложението се определят четири специфични цели:

i) да се установи рамка на Съюза за регулиране на поведението на операторите в космическия сектор в Съюза по начин, който осигурява стабилна, предвидима и конкурентна стопанска среда, насърчаваща иновациите;

ii) да се осигури възможност за проследяване на космически обекти и намаляване на генерирането на космически отпадъци в резултат на космически дейности;

iii) да се създаде съгласувана базова линия за устойчивост на космическия сектор чрез рамка за оценка на риска и правила за киберсигурност, съобразени с космическата инфраструктура;

iv) да се създаде общ метод за оценка и измерване на въздействието на космическите дейности върху околната среда в Съюза.

1.3.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на целевите бенефициери/групи.

Предложеният регламент ще подобри условията за функциониране на вътрешния пазар на космически данни и космически услуги, което ще има значително положително въздействие върху космическата промишленост на ЕС и нейната конкурентоспособност.

Развитието на вътрешния пазар в космическия сектор би означавало засилена интеграция между държавите членки, създаване на условия за по-добър достъп на дружествата до пазара, стимулиране на иновациите в отрасъла, привличане на повече частни инвестиции и намаляване на административната тежест за дружествата.

Въвеждането на мерки за осигуряване на възможност за проследяване на космически обекти и намаляването на количеството космически отпадъци ще допринесат за по-безопасна и по-устойчива космическа среда. Това би намалило значително риска от сблъсъци и генериране на космически отпадъци, като по този начин ще се запазят както функциониращите спътници, така и дългосрочната орбитална устойчивост.

Разработването на съгласувана базова линия за всички активи на космическата инфраструктура и прилагането на рамки за оценка на риска, съобразени с потребностите на космическия сектор в областта на киберсигурността, ще повишат устойчивостта на космическите дейности в Съюза срещу киберзаплахи. Това ще изгради доверие в способностите на заинтересованите страни, включително на частните предприятия и правителствените агенции, като допълнително ще стимулира въвеждането на космически услуги, привличането на инвестиции и насърчаването на растежа на стабилна и сигурна космическа промишленост в ЕС.

Разработването на общ метод за измерване на въздействието на космическите дейности върху околната среда ще улесни вземането на информирани решения въз основа на стандартизирани количествени показатели, което ще позволи на дружествата да инвестират в по-екологични технологии, а на създателите на политики — да постигат баланс между ползите и рисковете от космическите дейности.

И накрая, успешното прилагане на регламента ще подобри способността на Съюза да влияе върху световните стандарти в космическата област и ще повиши конкурентоспособността на промишлеността на Съюза на световните пазари.

Оценката на въздействието, придружаваща настоящия регламент, установи, че общата годишна полза за дружествата (оператори на спътници) възлиза на 677,5 милиона евро, което напълно компенсира разходите, породени от изискванията, произтичащи от новия регламент. За публичните органи на държавите членки разходите за спазване и прилагане се оценяват на 1 до 4 ЕПРВ.

1.3.4. Показатели за изпълнението

Посочете показателите за проследяване на напредъка и на постиженията.

Следният набор от показатели ще се използва за проследяване на успешното прилагане на настоящия регламент и за оценка на въздействието и реакцията на пазара, по-специално на МСП.

Специфични цели	Показател	Метод	Базово равнище	Цел ⁽¹⁾	Прогноза за годишен напредък	Честота на прегледа
-----------------	-----------	-------	----------------	--------------------	------------------------------	---------------------

⁽¹⁾ Целевите стойности са изчислени за период от 10 години след влизането в сила на акта, като е взета предвид средната продължителност на експлоатационния срок на търговските спътници за всички орбити.

Подкрепа за развитието и функционирането на единен пазар за космическия сектор	Космически дейности в рамките на единния пазар, които са в съответствие с предложено законодателство	Докладвани данни от страна на държавите членки	0	100 %	100 % след влизането в сила на акта	Годишно
Осигуряване на възможност за проследяване на космически обекти и намаляване на генерирането на космически отпадъци	Брой на събитията от голям интерес	Чрез партньорството EU—SST	622 (LEO) 33 (MEO) 101 (GEO)	Намаление от 10 %	~5 % намаление годишно	Годишно
Осигуряване на възможност за проследяване на космически	Брой успешни и извеждания от експлоатация в края на експлоатацион	Чрез партньорството EU—SST	GEO: 60 % LEO: 65 %	90 % за всички орбити	~3 % растеж за година	Годишно

обекти и намаляване на генерирането на космически отпадъци	ния срок					
Създаване на рамка за оценка на риска, съобразена с киберсигурността на космическата инфраструктура	Брой докладвани значителни киберинциденти, които са били ограничени	EUSPA чрез механизма за докладване (за притежавани от ЕС активи) ; екипи за реагиране при инциденти с компютърната сигурност (ЕРИКС) /единни звена за контакт (ЕЗК) (съгласно Директивата за МИС) и националните центрове за наблюдение за другите	Няма данни	Намаление от 50 %	50 % след влизането в сила на акта	Годишно

		активи				
Създаване на общ метод за измерване на въздействието на космическите дейности върху околната среда	% представяне на пазарния дял на ЕС при разработването на ППОО СКП	Докладвани данни от страна на държавите членки	0 %	≥51 %	≥51 %	Годишно
Създаване на общ метод за измерване на въздействието на космическите дейности върху околната среда	% от операторите в космическия сектор, провеждащи докладване за околната среда	Докладвани данни от страна на държавите членки	40 % ⁽²⁾	80 % ⁽³⁾	80 % след създаването на рамка за ППОО СКП	Годишно
Създаване на общ	Брой космически	Докладвани данни	не се прилага (липса)	80 % ⁽⁴⁾	След установяването	Годишно след разработв

⁽²⁾ Като се има предвид, че в няколко национални законодателства в областта на космическото пространство на държави в ЕС, като Франция, Белгия, Дания, Финландия и Гърция, вече се изисква за издаването на лицензи операторите да представят оценки на въздействието върху околната среда.

⁽³⁾ Като се има предвид, че микропредприятията и университетите могат да бъдат предмет на освобождаване, а те представляват около 10—20 % от космическите мисии в Европа.

⁽⁴⁾ Пак там.

метод за измерване на въздействието на космическите дейности върху околната среда	мисии, в които е интегрирана стандартизираната рамка за оценката на базата жизнен цикъл	от страна на държавите членки	на стандартизираната рамка за оценката на базата жизнен цикъл за космически дейности)		на рамка за оценката на базата жизнен цикъл	ането на рамката
Създаване на общ метод за измерване на въздействието на космическите дейности върху околната среда	Отпечатак върху околната среда на космическите дейности (наприменомисии на CO ₂)	Докладвани данни от страна на държавите членки	не се прилага (липса на общ метод за измерване)	Да се подложинаблюдение	След създаването на рамка за ППОО СКП, след това годишните цели за намаляване	Годишно след разработването на рамката

1.4. Предложението/инициативата е във връзка с:

- ☒ **ново действие**
- ☐ **ново действие след пилотен проект/подготвително действие** ⁽⁵⁾
- ☐ **продължаване на съществуващо действие**
- ☐ **сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие**

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

⁽⁵⁾ Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

13 държави членки имат космическо право, а други са в процес на изготвяне на космическо право, за да се справят с увеличаването на космическите дейности и появата на нови търговски участници. Липсата на координация и различията в нормативната уредба доведоха до разпокъсана правна рамка, която може да създаде пречки пред предоставянето на космически услуги и космически данни на единния пазар.

Без координация средствата и подходите за регулиране на космическите дейности в Съюза ще продължат с все повече различия. По този начин предложеният регламент въвежда целенасочена хармонизация на ключовите изисквания в разрешенията за предоставяне на космически дейности и услуги. Основните изисквания обхващат главно безопасността, надеждността и екологичната устойчивост на космическите дейности. Ограничени разпоредби се прилагат за ISOS и орбиталния трафик.

Съгласуваното и еднакво ниво на защита на всички активи на космическата инфраструктура улеснява предоставянето на космически услуги, свободното движение на космически данни, генерирани при използването на такава космическа инфраструктура, както и способността на операторите в космическия сектор да извършват безпрепятствено космически дейности в различни юрисдикции. По този начин регламентът ще осигури правна сигурност за операторите в космическия сектор и на ползвателите в Съюза.

Регламентът се прилага за всички активи, приведени в действие след 1 януари 2030 г. За активите, които все още се намират на етап на критично проектиране, регламентът предвижда преходен период от още 24 месеца за постигане на съответствие.

Някои аспекти, като например тези, свързани с управлението, следва да бъдат готови за изпълнение до 2030 г. Държавите членки следва да гарантират, че до тази дата ще определят съществуващи или ще създадат нови органи, които да изпълняват задачите, предвидени в регламента, и ще изградят технически експертен опит и капацитет, които да позволят безпрепятственото прилагане на настоящия регламент чрез квалифицирани технически органи за космически дейности, изпълняващи задачи по техническа оценка.

На равнището на Съюза Агенцията на ЕС за космическата програма („Агенцията“) следва да създаде всички необходими структури, вътрешни процеси и процедури, за да поеме новите отговорности, възложени ѝ с регламента.

Новите отговорности се отнасят по-специално до техническата оценка с цел подпомагане и подкрепа на новите задачи на Комисията, свързани с издаването на разрешения и с надзора на оператори в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, регистрирането и надзора на оператори от трети държави, както и извършването на технически оценки за държавите членки, които нямат квалифицирани технически органи на своята територия. Освен това Агенцията осигурява координацията на дейностите на мрежата на Съюза за киберустойчивост в космическата област (EUSRN), следи за инциденти, свързани с притежавани от Съюза активи, управлява създаването и прилагането на новите схеми за космическа маркировка на Съюза и допринася за разработването и прилагането на различните мерки за подкрепа, предвидени в настоящия регламент.

Агенцията следва да се подготви за упражняването на новите си правомощия за техническа оценка, за да подпомага Комисията при изпълнението на надзорните ѝ задачи, и за създаването на специализирани вътрешни структури за тази цел, като например Съвет по съответствието и Апелативен съвет.

Към момента на влизане в сила на регламента следва вече да са налице редица бази данни и свързани с тях инструменти, по-специално Регистърът на Съюза за космическите обекти (URSO), базата данни на Съюза със списък с контакти за сигнали за събития от голям интерес.

Чрез делегирани актове и/или актове за изпълнение Европейската комисия доразвива техническите изисквания, необходими за прилагането на правилата, установени в настоящия регламент, и издава мандати за стандартизация за разработването на хармонизирани стандарти.

И накрая, чрез мерки за изграждане на капацитет, техническа помощ и финансиране се въвежда набор от мерки за подкрепа и подготовка на държавите членки и космическата промишленост за прилагането на регламента и се допринася за компенсиране на част от възможните разходи по прилагането, като например за стартиращи предприятия, разрастващи се предприятия, МСП и малки предприятия със средна пазарна капитализация.

- 1.5.2. Добавена стойност от участието на ЕС (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на този раздел „добавена стойност от участието на ЕС“ е стойността, която е резултат от действието на равнището на ЕС и е допълнителна по отношение на стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

Космическите дейности имат силно изразено трансгранично измерение, тъй като космическата инфраструктура, произведена в една държава членка, често се използва от дружества, действащи на целия вътрешен пазар, а операторите в космическото пространство често трябва да получат множество разрешения в няколко държави членки. Възникващата разнородна рамка от потенциално различаващи се национални правила създава риск от възпрепятстване на конкурентния единен пазар на космически продукти, космически услуги и космически данни.

Необходими са съвместни действия на равнището на Съюза, за да се повиши общото ниво на безопасност, надеждност и екологична устойчивост на космическите дейности в целия Съюз. Това представлява ясна добавена стойност в сравнение с индивидуалните действия на държавите членки благодарение на 1) създаването на еднакви условия на конкуренция в целия Съюз чрез сближаване на ключовите изисквания в условията за издаване на разрешения, свързани с безопасността, надеждността и екологичното въздействие на космическите дейности; 2) осигуряване на по-добра координация между държавите членки, като по този начин се избягват припокриването, дублирането и конфликтите, чрез въвеждане на съгласувани механизми в рамките на вътрешния пазар; 3) повишаване на нивото на защита на космическата инфраструктура по еднообразен начин, като се укрепват нейните възможности за предоставяне на космически данни, които от своя страна позволяват предоставянето на услуги в рамките на вътрешния пазар; и 4) осигуряване на последователност при изчисляването на въздействието на космическите дейности върху околната среда в Съюза.

Един общ подход към безопасни, надеждни и устойчиви космически дейности на равнището на Съюза би донесъл многобройни ползи за космическия сектор на Съюза, като осигури правна сигурност, премахне пречките пред предоставянето на космически услуги и космически данни, намали административната тежест и разходите, свързани с многобройните и различаващи се национални изисквания, насърчи конкуренцията и предложи достъп до по-големи пазари.

Координираните действия ще позволят на Съюза да направлява и укрепва бъдещите глобални стандарти за безопасност, надеждност и устойчивост на космическите дейности, като утвърдят водещата роля на Съюза в световен мащаб като създател на стандарти в област, която изисква спешни решения за справяне с възникващите рискове за използването на орбитите и космическото пространство.

Успоредно с това Съюзът ще се стреми към договаряне на споразумения за взаимно признаване с трети държави, които да подобрят пазарния достъп на космическата промишленост на ЕС.

1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото

Това е първият по рода си регламент в областта на космоса, с който се въвежда целенасочена хармонизация на ключови аспекти в разрешенията за извършване на космически дейности. Същевременно той се основава на някои елементи от новата законодателна рамка и на поуките, извлечени от прилагането на законодателството на Съюза за хармонизация в областта на продуктите и услугите.

За да се запазят и засилят конкурентоспособността и иновациите в космическия сектор в Съюза, особено по отношение на стартиращите предприятия, МСП и научноизследователските институции, регламентът ще извлече поуки и от най-новите законодателни актове, като например Акта за изкуствения интелект или европейския законодателен акт за киберустойчивостта.

В този смисъл той а) ще включва набор от мерки за подкрепа за подпомагане на дружествата, по-специално на стартиращите предприятия, разрастващите се предприятия, МСП и малките предприятия със средна пазарна капитализация, да спазват мерките, предвидени в настоящия регламент, включително, но не само, наставничество и менторство, техническа помощ и подкрепа за разработването на нови технически решения; б) ще почива на пропорционалност в правилата, като се предвидят по-леки режими въз основа на различни критерии, като например размер на оператора в космическия сектор, критична значимост на космическата мисия, използван космически актив или орбита.

1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални полезни взаимодействия с други подходящи инструменти

Регламентът определя основните общи и минимални изисквания за безопасността, надеждността и екологичните аспекти на космическите дейности за операторите в космическия сектор от Съюза, както и за операторите, установени в трети държави, които предоставят космически данни в Съюза.

Същевременно настоящият регламент се основава на някои основополагащи елементи на новата законодателна рамка, като например нотифицирани органи,

оценки на съответствието и разработване на хармонизирани стандарти, които обаче са приспособени и пригодени за нуждите на космическата област, като се отчита постепенният подход към регулирането в тази област.

Предложението ще се основава на структурите и механизмите, разработени в контекста на други законодателни актове в областта на устойчивостта и киберсигурността, като Директива 2022/2555 (Директивата за МИС 2) и Директива 2022/2557 (Директива относно устойчивостта на критичните субекти), и ще осигури координация с тях.

Що се отнася до екологичната устойчивост, включването на принципите на оценката на база жизнения цикъл (LCA) в космическите дейности отразява общата цел, преследвана от Съюза, за постигане на по-голяма устойчивост и екологична отговорност в космическия сектор.

От първостепенно значение става осигуряването на съответствие с Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти (ЕС) 2024/1781), който ще изисква цифров продуктов паспорт за продуктите, регулирани съгласно настоящия регламент, като по този начин е потенциално приложим дори за космически дейности. Специфичните цели и ограничения на космическите дейности ще бъдат взети под внимание при регулирането на продуктите, които засягат тези дейности.

Интегрирането на оценката на база жизнения цикъл (LCA) в проектите, свързани с космоса, чрез използването на общ метод (въз основа на Препоръка на Комисията относно използването на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда за измерване и оповестяване на показатели за екологосъобразността на продукти и организации на база жизнения цикъл, C(2021) 9332 final), улеснява спазването на регулаторните рамки и подобрява оценките и оповестяванията на устойчивостта, като по този начин подпомага привеждането в съответствие с целите на МФР и насърчава полезните взаимодействия с други инструменти, насочени към устойчив и отговорен напредък на космическите дейности на Съюза.

1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

Управлението на областите на действие, възложени на Агенцията, съответства на нейния съществуващ мандат и общи задачи. Тези области на действие обаче ще изискват специфични профили или нови задачи, които не могат да бъдат напълно поети от съществуващите ресурси на Агенцията или решени чрез преразпределение.

За някои хоризонтални задачи (например административна подкрепа, правни консултации, управление на договори) Агенцията би могла да използва съществуващи ресурси, което би довело до повишаване на ефективността. Ще бъдат създадени и полезни взаимодействия със съществуващите вътрешни технически структури (например защитена информационна среда за обмен на класифицирана информация с центровете за наблюдение на сигурността на държавите членки).

1.6. Продължителност на предложението/инициативата и на неговото/нейното финансово отражение

☐ **ограничена продължителност**

- ☐ в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ
- ☐ финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ за бюджетните кредити за поети задължения и от ГГГГ до ГГГГ за бюджетните кредити за плащания.

☒ **неограничена продължителност**

Изпълнение с период на започване на дейност от 2030 г. до 2031 г., последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета⁽⁶⁾

☒ **Пряко управление** от Комисията

- ☒ от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;
- ☐ от изпълнителните агенции

☐ **Споделено управление** с държавите членки

☐ **Непряко управление** чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

- ☐ трети държави или на органите, определени от тях;
- ☐ международни организации и техните агенции (да се уточни);
- ☐ Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд;
- ☐ органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент;
- ☐ публичноправни органи;
- ☐ частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото са им предоставени подходящи финансови гаранции;
- ☐ органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и на които са предоставени подходящи финансови гаранции;
- ☐ органи или лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на общата външна политика и политика на сигурност съгласно дял V от Договора за Европейския съюз и които са посочени в съответния основен акт
- ☐ субекти, установени в държава членка и уредени от националното частно право или от правото на Съюза, които удовлетворяват съответните секторни условия за възлагане на усвояването на средства или бюджетни гаранции на Съюза, доколкото тези субекти са контролирани от публичноправни органи или от частноправни органи със задължение за обществена услуга и разполагат с

⁽⁶⁾ Подробности във връзка с методите на изпълнение на бюджета и позовавания на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

подходящи финансови гаранции, които са под формата на солидарна отговорност на контролните органи или еквивалентни финансови гаранции и които за всяко действие може да бъдат ограничени до максималния размер на подкрепата от Съюза.

Забележки

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Регламентът ще бъде оценяван за преразглеждане периодично, в рамките на 5 години от влизането му в сила, а след това на всеки 5 години. Освен това Европейската комисия и Агенцията ще извършат редица действия по наблюдение за постоянна оценка на ефективността и ефикасността на мерките в контекста на наблюдението на контрола върху прилагането на мерките, включително надзор и анализ на нововъзникващи аспекти, свързани с прилагането на изискванията.

Специфичните цели и съответните показатели ще бъдат наблюдавани на годишна база.

Европейската комисия специално извършва краткосрочна оценка, за да оцени работата на Агенцията във връзка със задачите ѝ по настоящия регламент. Европейската комисия докладва за констатациите от оценката на Европейския парламент и на Съвета.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените методи на изпълнение на бюджета, механизми за осъществяване на финансирането, начини за плащане и стратегия за контрол

С регламента се установяват нови съществени изисквания по отношение на космическите дейности в целия Съюз, като същевременно се осигурява лоялна конкуренция между пазарните участници на вътрешния пазар. Тези нови правила изискват механизъм за съгласуваност при трансграничното прилагане на задълженията по настоящия регламент, както и правомощия за пряк надзор и правоприлагане за Европейската комисия и задачи за техническа оценка за Агенцията.

За да се справят с тези нови задачи, е необходимо службите на Европейската комисия и Агенцията да разполагат с подходящи ресурси⁽⁷⁾. Изчислено е, че за прилагането и успешното изпълнение на новия регламент ще са необходими 3 ЕПРВ в Европейската комисия (за надзорни задачи и решения).

⁽⁷⁾ Изчислено е, че от 2028 г. нататък Агенцията ще се нуждае от 17 ЕПРВ за управлението на новите задачи, а ENISA — от 1 ЕПРВ също от 2028 г. Новите задачи на Агенцията включват разработване на схема за космическа маркировка на Съюза за космически дейности и управление на дейностите, свързани с техническите оценки в подкрепа на Комисията при издаването на разрешения и осъществяването на надзор върху оператори в космическия сектор от Съюза на притежавани от Съюза активи, оператори от трети държави и международни организации, както и упражняването в този контекст на такива подпомагащи Комисията правомощия за разследване (инспекции, разследвания). Оперативните разходи, свързани с новите задачи на Агенцията, ще се финансират чрез система от такси за регистриране, санкции и глоби, налагани на операторите в космическия сектор (както на такива от ЕС, така и на такива от трети държави). Тази система няма да покрие разходите на Агенцията, свързани с персонала, и оперативните разходи за маркировките.

Очаква се подготвителните дейности, предвидени по време на етапа на разгръщане до края на 2027 г., да изискват 2 ЕПРВ, които ще бъдат поискани в допълнение към наличните ресурси в настоящата многогодишна финансова рамка (2021—2027 г.).

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

С регламента се поставят основите на единния пазар за космическия сектор. Няколко и различни национални регулаторни подходи може да разпокъсат вътрешния пазар, което ще затрудни дружествата в космическия сектор да се ориентират и да прилагат различните правни рамки.

С регламента се хармонизират няколко ключови изисквания при издаването на разрешение и регистрирането на космически дейности (технически правила в областта на безопасността, надеждността и устойчивостта на космическите дейности) и се установява структура на управление за тази цел.

Целта на този подход е да се създаде правна сигурност, да се премахнат трансграничните пречки и да се намалят административната тежест и разходите, произтичащи от множество различни национални изисквания. Подходът ще опрости начина, по който операторите в космическия сектор работят в Съюза, особено за новите търговски участници. За да се предотврати рискът от „избор на най-благоприятна юрисдикция“ и да се осигури последователно прилагане на новата регулаторна рамка, на Европейската комисия ще бъдат възложени нови надзорни и правоприлагащи правомощия, а Агенцията ще придобие правомощия да подпомага Комисията чрез извършване на дейности по технически оценки. За да се намали рискът от административна тежест за промишлеността, се предвижда облекчен режим за стартиращи предприятия, МСП и малки дружества със средна пазарна капитализация. Освен това, за да се подпомогне космическата промишленост при прилагането на регламента, се предвиждат специални мерки за подкрепа, които да компенсират част от възможните разходи на промишлеността, свързани с прилагането му, особено за стартиращите предприятия и МСП.

2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение между разходите за контрол и стойността на съответните управлявани средства) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

Не се прилага

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Съществуващите мерки за предотвратяване на измами, приложими за Европейската комисия и агенциите на Съюза, ще покрият допълнителните бюджетни кредити, необходими за настоящия регламент.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

Съществуващи бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогод ишната финансов а рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод ./едногод. (8)	от държави от ЕАСТ (9)	от държави кандидатк и и потенциа лни кандидатк и (10)	от други трети държави	други целени приходи
	[XX.YY.Y Y.YY]	Многогод ./едногод.	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ
	[XX.YY.Y Y.YY]	Многогод ./едногод.	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ
	[XX.YY.Y Y.YY]	Многогод ./едногод.	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

Поискани нови бюджетни редове

(8) Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

(9) ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

(10) Държави кандидатки и ако е приложимо — потенциални кандидатки от Западните Балкани.

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогод ишната финансов а рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод ./едногод.	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатк и и потенциа лни кандидатк и	от други трети държави	други целени приходи
	[XX.YY.Y Y.YY]	Многогод ./едногод.	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ
	[XX.YY.Y Y.YY]	Многогод ./едногод.	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ
	[XX.YY.Y Y.YY]	Многогод ./едногод.	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

- ☒ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи
- ☐ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

3.2.1.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка			Номер				
ГД: <.....>			Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО МФР 2021—2027 г.
Бюджетни кредити за оперативни разходи							
Бюджетен ред	Поети задължения	(1a)					0,000
	Плащания	(2a)					0,000
Бюджетен ред	Поети задължения	(1б)					0,000
	Плащания	(2б)					0,000
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми ⁽¹¹⁾							
Бюджетен ред		(3)					0,000
ОБЩО бюджетни кредити за ГД <.....>	Поети задължения	=1a+1б+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Плащания	=2a+2б+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Година а	Година а	Година а	Година а	ОБЩО МФР

⁽¹¹⁾ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки изследвания, преки изследвания.

			2024	2025	2026	2027	2021—2027 г.
ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Плащания	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ <....> от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Плащания	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ГД: <.....>			Годин а 2024	Годин а 2025	Годин а 2026	Годин а 2027	ОБЩО МФР 2021—2027 г.
Бюджетни кредити за оперативни разходи							
Бюджетен ред	Поети задължения	(1a)					0,000
	Плащания	(2a)					0,000
Бюджетен ред	Поети задължения	(1б)					0,000
	Плащания	(2б)					0,000

Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми ⁽¹²⁾							
Бюджетен ред		(3)					0,000
ОБЩО бюджетни кредити за ГД <.....>	Поети задължения	=1a+1б+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Плащания	=2a+2б+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ГД: <.....>			Годин а 2024	Годин а 2025	Годин а 2026	Годин а 2027	ОБЩО МФР 2021—2027 г.
Бюджетни кредити за оперативни разходи							
Бюджетен ред	Поети задължения	(1a)					0,000
	Плащания	(2a)					0,000
Бюджетен ред	Поети задължения	(1б)					0,000
	Плащания	(2б)					0,000
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми ⁽¹³⁾							

⁽¹²⁾ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки изследвания, преки изследвания.

⁽¹³⁾ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки изследвания, преки изследвания.

Бюджетен ред		(3)						0,000
ОБЩО бюджетни кредити за ГД <.....>	Поети задължения	=1a+1б+3	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	Плащания	=2a+2б+3	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
			Годин а 2024	Годин а 2025	Годин а 2026	Годин а 2027	ОБЩО МФР 2021—2027 г.	
ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	Плащания	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ <....> от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	Плащания	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
			Годин а 2024	Година 2025	Годин а 2026	Годин а 2027	ОБЩО МФР 2021—2027 г.	
ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000

(всички функции)	оперативни	Плащания	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми (всички оперативни функции)			(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—6 от многогодишната финансова рамка (референтна стойност)	Поети задължения		=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Плащания		=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Функция от многогодишната финансова рамка			7			„Административни разходи“ (14)		
ГД: „Отбранителна промишленост и космическо пространство“				Година а 2024	Година 2025	Година а 2026	Година а 2027	ОБЩО МФР 2021—2027 г.
Човешки ресурси				0,000	0,000	0,000	0,376	0,376
Други административни разходи				0,000	0,000	0,000	0,050	0,050
ОБЩО за ГД „Отбранителна промишленост и космическо	Бюджетни кредити			0,000	0,000	0,000	0,426	0,426

(14) Необходимите бюджетни кредити следва да се определят, като се използват данните за средните годишни разходи, налични на съответната уебстраница на BUDGpedia.

пространство“						
ГД: <.....>		Година а 2024	Година 2025	Година а 2026	Година а 2027	ОБЩО МФР 2021—2027 г.
Човешки ресурси		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Други административни разходи		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ОБЩО ГД <....>	Бюджетни кредити	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка		(Общо пoети задължени я = Общо плащания)	0,000	0,000	0,000	0,000
						0,426

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

		Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО МФР 2021— 2027 г.
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—7 ⁽¹⁵⁾	Поети задължения	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426
от многогодишната финансова рамка	Плащания	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426

⁽¹⁵⁾ След 2027 г. прогнозните разходи по предложението се предлага да бъдат финансирани чрез следващата МФР, без да се предопределя споразумението за МФР и програмите.

3.2.2. Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи (не се попълва за децентрализираните агенции)

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони евро (до третия знак след десетичната запетая)

Да се посочат цели те и резултатите ↓			Година 2024		Година 2025		Година 2026		Година 2027		Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. раздел 1.6)								ОБЩО	
	РЕЗУЛТАТИ																			
	Вид (16)	Среден разход	Брой	Разходи	Брой	Разходи	Брой	Разходи	Брой	Разходи	Брой	Разходи	Брой	Разходи	Брой	Разходи	Общо Брой	Общо Разходи		
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 1 (17): [...]																				
- Резултат																				
- Резултат																				

⁽¹⁶⁾ Резултатите са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (напр.: брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

⁽¹⁷⁾ Описана в точка 1.4.2. „Специфични цели...”

- Резу лтат																		
Междинен сбор за специфична цел № 1																		
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 2...																		
- Резу лтат																		
Междинен сбор за специфична цел № 2																		
ОБЩО																		

3.2.3. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

3.2.3.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО МФР 2021—2027 г.

ФУНКЦИЯ 7					
Човешки ресурси	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376
Други административни разходи	0,000	0,000	0,000	0,050	0,050
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,426
Извън ФУНКЦИЯ 7					
Човешки ресурси	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Други административни разходи	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ОБЩО	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3. Общо бюджетни кредити

ОБЩО ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ + ВЪНШНИ ЦЕЛЕВИ ПРИХОДИ	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО МФР 2021— 2027 г.
ФУНКЦИЯ 7					
Човешки ресурси	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376
Други административни разходи	0,000	0,000	0,000	0,050	0,050

Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426
Извън ФУНКЦИЯ 7					
Човешки ресурси	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Други административни разходи	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ОБЩО	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други административни разходи, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

3.2.4. Очаквани нужди от човешки ресурси

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу

3.2.4.1. Финансирани от гласувания бюджет

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време (ЕПРВ) ⁽¹⁸⁾

ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027
-----------------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

⁽¹⁸⁾ Моля, посочете по-долу колко ЕПРВ в рамките на посочения брой вече са разпределени за управлението на действието и/или могат да бъдат преразпределени в рамките на Вашата ГД и какви са нетните Ви нужди.

Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)					
20 01 02 01 (Централа и представителства на Комисията)		0	0	0	2
20 01 02 03 (Делегации на ЕС)		0	0	0	0
01 01 01 01 (Непреки научни изследвания)		0	0	0	0
01 01 01 11 (Преки научни изследвания)		0	0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат)		0	0	0	0
Външен персонал (в ЕПРВ)					
20 02 01 (ДНП, КНЕ от общия финансов пакет)		0	0	0	0
20 02 03 (ДНП, МП, КНЕ и МЕД в делегациите на ЕС)		0	0	0	0
Ред за административна подкрепа [XX.01.YY.YY]	— в централата	0	0	0	0
	— в делегациите на ЕС	0	0	0	0
01 01 01 02 (ДНП, КНЕ — Непреки научни изследвания)		0	0	0	0
01 01 01 12 (ДНП, КНЕ — Преки научни изследвания)		0	0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат) — функция 7		0	0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат) — извън функция 7		0	0	0	0
ОБЩО		0	0	0	2

3.2.4.3. Общо нужди от човешки ресурси

ОБЩО ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ + ВЪНШНИ ЦЕЛЕВИ ПРИХОДИ		Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027
Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)					
20 01 02 01 (Централа и представителства на Комисията)		0	0	0	2
20 01 02 03 (Делегации на ЕС)		0	0	0	0
01 01 01 01 (Непреки научни изследвания)		0	0	0	0
01 01 01 11 (Преки научни изследвания)		0	0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат)		0	0	0	0
Външен персонал (в еквиваленти на пълно работно време)					
20 02 01 (ДНП, КНЕ от общия финансов пакет)		0	0	0	0
20 02 03 (ДНП, МП, КНЕ и МЕД в делегациите на ЕС)		0	0	0	0
Ред за административна подкрепа [XX.01.YY.YY]	— в централата	0	0	0	0
	— в делегациите на ЕС	0	0	0	0
01 01 01 02 (ДНП, КНЕ — Непреки научни изследвания)		0	0	0	0
01 01 01 12 (ДНП, КНЕ — Преки научни изследвания)		0	0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат) — функция 7		0	0	0	0

Други бюджетни редове (да се посочат) — извън функция 7	0	0	0	0
ОБЩО	0	0	0	2

Персонал, необходим за изпълнение на предложението (в ЕПРВ):

	Покрит от наличния понастоящем персонал в службите на Комисията	Извънреден допълнителен персонал*		
		Финансиран по функция 7 или „Научни изследвания“	Финансиран от ред ВА	Финансиран от такси
Длъжности в щатното разписание	2		Не се прилага	
Външен персонал (ДНП, КНЕ, ПНА)				

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят от:

Длъжностни лица и срочно наети служители	Привеждане в изпълнение на първоначалните координационни дейности, които се изискват, за да се осигури подготовката на редица срещи, проектодоклади и работа в областта на политиката за създаването и внедряването на всички вътрешни структури,
--	---

	процеси и процедури, необходими за поемане на новите отговорности, възложени на Агенцията със Законодателния акт на ЕС относно космическото пространство. Първоначалните дейности може да включват и подготвителната работа, необходима за започване на разработването и прилагането на някои от цифровите решения и свързаните с тях инструменти, предвидени в Законодателния акт на ЕС относно космическото пространство.
Външен персонал	

3.2.5. Преглед на очакваното отражение върху инвестициите, свързани с цифрови технологии

Задължително: в таблицата по-долу следва да се включи най-добрата оценка на свързаните с цифровите технологии инвестиции, произтичащи от предложението/инициативата.

По изключение, когато това е необходимо за изпълнението на предложението/инициативата, бюджетните кредити по функция 7 следва да се представят в определения ред.

Бюджетните кредити по функции 1—6 следва да бъдат отразени като „Разходи по политиката за информационни технологии за оперативни програми“. Тези разходи се отнасят до оперативния бюджет, който ще се използва за повторно използване/закупуване/разработване на информационнотехнологични платформи/инструменти, пряко свързани с изпълнението на инициативата, и свързаните с тях инвестиции (например лицензи, проучвания, съхранение на данни и др.). Информацията, предоставена в тази таблица, следва да съответства на данните, представени в раздел 4 „Цифрови измерения“.

ОБЩО бюджетни кредити за цифрови и информационни технологии	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО МФР 2021— 2027 г.
ФУНКЦИЯ 7					
Разходи за ИТ (институционални)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Извън ФУНКЦИЯ 7					
Разходи за информационни технологии, свързани с политиката, по оперативни програми	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ОБЩО	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

Предложението/инициативата:

- ☒ може да се финансира изцяло чрез преразпределяне на средства в рамките на съответната функция от многогодишната финансова рамка (МФР)
- ☐ налага да се използват неразпределеният марж по съответната функция от МФР и/или специалните инструменти, предвидени в Регламента за МФР.
- ☐ налага преразглеждане на МФР.

3.2.7. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

- ☒ не предвижда съфинансиране от трети страни
- ☐ предвижда следното съфинансиране от трети страни:

Бюджетни кредити в милиони евро (до третия знак след десетичната запетая)

	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	Общо
Да се посочи съфинансиращият орган					
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити					

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- ☒ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
- ☐ върху собствените ресурси
- ☐ върху другите приходи
- ☐ моля, отбележете, ако приходите са предназначени за конкретни разходни бюджетни редове

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата	Отражение на предложението/инициативата ⁽¹⁹⁾			
		Година	Година	Година	Година

⁽¹⁹⁾ Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.

	финансова година	2024	2025	2026	2027
Статия					

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

[...]

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

[...]

4. ЦИФРОВО ИЗМЕРЕНИЕ

4.1. Изисквания, свързани с цифрови аспекти

В законодателното предложение се предвиждат разработването и прилагането на редица цифрови решения и свързани с тях инструменти с цел да се окаже подкрепа на държавите членки и да се подпомогне космическата промишленост при своевременното прилагане на законодателния акт. Използването на цифрови решения има за цел да улесни няколко дейности, като например обработката на данни (събиране, управление, съхранение), наблюдението и проследяването на дейностите, докладването и извършването на анализ, както и да облекчи взаимодействието между съответните заинтересовани страни:

Описание на изискването	Засегнати категории заинтересовани страни	Засегнат(и) процес(и)
Регистърът за космическите обекти (URSO) е цифров регистър, който ще се използва за събиране, обработване и обмен на данни, свързани с регистрираните оператори в космическия сектор, на които е разрешено да експлоатират и предоставят космически услуги в Съюза.	Агенция на ЕС за космическата програма, доставчици на космически услуги от държави извън ЕС	Създаване и управление на цифров регистър
Базата данни на Съюза със списък с контакти за сигнали за събития от голям интерес е цифрово решение, което ще се използва за събиране, обработване и обмен на данни, свързани с данните за контакт на съответния персонал, отговарящ за дейностите по избягване на сблъсъци и обратно навлизане в атмосферата, докладвани от операторите на космически летателни апарати, осъществяващи дейност в Съюза.	Агенцията на ЕС за космическата програма, доставчици на космически услуги от държави извън ЕС	Създаване и управление на цифрова база данни
Порталът за информация на едно гише е цифрова платформа, която ще се използва за събиране, обработване и обмен на	Европейската комисия, Агенцията на ЕС за космическата програма, държавите членки, доставчиците	Създаване и управление на цифрова платформа

данни с цел предоставяне на определен брой услуги за управление на процеса на лицензиране за извършване на космически дейности на национално равнище.	на космически услуги от ЕС	
Електронният сертификат за проследимост ще бъде предоставян на доставчиците на космически услуги, за да удостоверяват съответствието на космическите обекти с изискванията на регламента за целите на използването им в Съюза.	Агенцията на ЕС за космическата програма, доставчиците на космически услуги	Създаване и управление на цифровото решение
Базата данни за отпечатъка върху околната среда е цифрова публична база данни, която ще се използва за дейностите по събиране и обработване. Тя също така ще предоставя на обществеността данните, необходими за изчисляване на отпечатъка върху околната среда.	Европейската комисия, Агенцията на ЕС за космическата програма, държавите членки, доставчиците на космически услуги от ЕС	Създаване и управление на цифровата база данни

4.2. Данни

1) Регистъра на Съюза за космическите обекти (URSO): в URSO ще се събира и обработва информация за доставчиците на космически услуги, на които е издадено разрешение или които са регистрирани за експлоатиране и предоставяне на космически услуги в ЕС. Управлението на данните ще бъде съобразено с Европейската стратегия за данните, като се набляга на сигурното споделяне, повторната употреба и минималното дублиране чрез принципа на еднократност. Агенцията ще създаде и ще управлява URSO, като гарантира прозрачност и последователно прилагане във всички държави членки.

2) База данни на Съюза със списък с контакти за сигнали за събития от голям интерес: в тази база данни ще се съхраняват данните за контакт на персонала, отговорен за дейностите по избягване на сблъсъци и обратно навлизане в атмосферата. Тя ще бъде проектирана така, че да отговаря на стандартните формати за данни и да осигурява защита на данните. В съответствие с принципа на еднократност ще има стремеж за повторно използване на съществуващата проверена информация за контакт, за да се сведат до минимум излишните вписвания. Когато оперативните отговорности се променят, доставчиците на космически услуги ще предоставят на Агенцията

актуализирани записи, позволяващи своевременно предупреждение и координиране на реакциите.

3) Портал за информация на едно гише: с този портал ще се рационализира процесът на издаване на разрешения за космически дейности. Той ще бъде изграден на базата на общи стандарти за данни за безпроблемна интеграция със съществуващите системи. Принципът на еднократност намалява дублиращите се искания за информация, а периодичният обмен на данни, иницииран от заявления за издаване или актуализации на лицензи, ще гарантира, че органите, Агенцията и операторите могат ефективно да проследяват напредъка в лицензирането.

4) Електронен сертификат: с електронния сертификат ще се удостоверява съответствието на доставчика на космически услуги с регламента и в него ще се съдържат технически спецификации. В съответствие с Европейската стратегия за данните Агенцията ще се стреми да използва съществуващите данни от регистрите и лицензите, за да се предотврати дублирането. Сертификатът се издава, когато даден оператор изпълнява изискванията на регламента.

5) База данни за отпечатъка върху околната среда: Базата данни за отпечатъка върху околната среда ще предоставя висококачествени данни от инвентаризационния анализ на жизнения цикъл, съобразени със стандартите на ЕС, в подкрепа на свързаните с космическото пространство проучвания на отпечатъка върху околната среда на продуктите и организациите. Тя е съобразена с Европейската стратегия за данните, като в нея се насърчават повторната употреба на данни, оперативната съвместимост и прозрачността, като се осигурява съответствие с целите за устойчивост. Базата данни се придържа към принципа на еднократност, като свежда до минимум резервирането чрез интегриране на съществуващи набори от данни. Данните се предоставят от заинтересованите страни в отрасъла, научноизследователските институции и органите, като достъпът е публичен, включително достъп, предоставян на предприятията и създателите на политики за докладване в съответствие с регулаторните изисквания и оценки на устойчивостта. Обменът на данни произтича от задълженията за спазване на изискванията и от оценки на въздействието върху околната среда на доброволни начала, които се извършват периодично или при необходимост.

4.3. Цифрови решения

цифровите решения, предвидени в контекста на регламента, са следните:

— Регистърът на Съюза за космическите обекти (URSO) — цифрова платформа, създадена и управлявана от Агенцията, включваща списък на регистрираните доставчици на космически услуги, на които е разрешено да експлоатират и предоставят космически услуги в Съюза;

— базата данни на Съюза със списък с контакти за сигнали за събития от голям интерес — цифров регистър, създаден и управляван от Агенцията, включващ данните за контакт на съответния персонал, отговарящ за дейностите по избягване на сблъсъци и обратно навлизане в атмосферата, докладвани от операторите на космически летателни апарати;

— Порталът за информация на едно гише — цифрова платформа, създадена и управлявана от Европейската комисия с подкрепата на Агенцията, която

предоставя определен брой услуги за управление на процеса на издаване на лицензи за извършване на космически дейности на национално равнище (подход на едно гише), като осигурява административно опростяване и рационализирани процедури за постигане на съответствие, по-специално за стартиращи предприятия, разрастващи се предприятия, МСП и малки предприятия със средна пазарна капитализация, както и оперативна съвместимост между националното равнище и равнището на ЕС;

— електронният сертификат за проследимост — цифров сертификат, издаван от Агенцията на доставчиците на космически услуги за удостоверяване на съответствието на космическите обекти с изискванията, определени в регламента, за целите на използването им в Съюза;

— PEFCR4Space Calculator (калкулатор за ППООСКП в космическата област), инструмент, използван за изчисляване на отпечатъка върху околната среда на дейностите, свързани с космоса, като се следват насоките и стандартите на правилата за категориите отпечатък върху околната среда за космическия сектор;

— PEFCR4Space Helpdesk (звено за поддръжка на PEFCR4Space), услуга, предоставяща подкрепа и насоки на потребителите относно прилагането на правилата за проучване на отпечатъка върху околната среда на категории продукти, специално разработени за космическата промишленост, като им помага да се справят с всички предизвикателства или въпроси, които могат да срещнат;

— Базата данни за отпечатъка върху околната среда — в нея се компилират данните от инвентаризационния анализ на жизнения цикъл, необходими за оценка на отпечатъка върху околната среда в космическия сектор.

4.4. Оценка на оперативната съвместимост

— Регистър на Съюза за космическите обекти (URSO): URSO ще подкрепи трансграничната оперативна съвместимост чрез прилагане на общи регулаторни рамки и технически стандарти, което ще позволи на Агенцията да вписва данни за лицензиране и данни от наблюдения. В него може да се използват решения за оперативно съвместима Европа, като например стандартизирани идентификатори на данни;

— База данни на Съюза със списък с контакти за сигнали за събития от голям интерес: базата данни ще осигури незабавна трансгранична комуникация при събития, свързани със сблъсък или обратно навлизане в атмосферата, като се използват хармонизирани формати за данни за контакт и протоколи за предупреждение. Този инструмент ще рационализира координацията при спешни случаи между заинтересованите страни от ЕС и извън него, като решенията за метаданни и удостоверяване на автентичност за оперативно съвместима Европа ще спомогнат за стандартизиране на записите;

— Портал за информация на едно гише: порталът се предвижда да бъде проектиран за безпроблемно взаимодействие между множество системи на ЕС и национални системи, като стимулира оперативната съвместимост чрез стандартизирани формати за обмен на данни, протоколи и единен цифров интерфейс, за да се намали административната тежест;

— Електронен сертификат: ще се основава на оперативно съвместими цифрови подписи и стандартизирани полета за данни за проверка на съответствието.

— База данни за отпечатъка върху околната среда (ООС): базата данни на Съюза за отпечатъка върху околната среда (базата данни за ООС) подпомага трансграничните цифрови обществени услуги, като дава възможност за стандартизиран обмен на данни за въздействието върху околната среда между субектите и публичните органи в ЕС. Тя подобрява трансграничната оперативна съвместимост чрез правно, семантично и техническо съгласуване, като използва решения за оперативно съвместима Европа, например стандарти за метаданни и обмен на данни чрез приложно-програмен интерфейс (API). Основните пречки включват регулаторни различия, несъответствия във формата на данните и предизвикателства пред техническата интеграция. Тази оценка е в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/903 (акта за оперативно съвместима Европа) и подкрепя целите на ЕС във връзка със Зеления пакт и кръговата икономика.

4.5. Мерки в подкрепа на цифровото изпълнение

В законодателното предложение се предвиждат разработването и прилагането на няколко цифрови решения и свързани с тях инструменти с цел да се окаже подкрепа на държавите членки и да се подпомогне космическата промишленост при своевременното прилагане на предложението.

Цифровите решения ще се използват за събиране, обработване и обмен на данни, свързани с различните области, обхванати от предложението (безопасност, надеждност и екологична устойчивост), както и с процеса на издаване на разрешения за извършване на космически дейности на национално равнище и с регистрирането на оператори от трети държави на равнището на Съюза. Европейската комисия и Агенцията ще играят пряка и активна роля в разработването и управлението на тези цифрови решения.